

श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न

महाशी विदेशी धर्मदूत धर्मकथिक
प्युदजा आयुष्मान सुन्दर, (बी.ए.)
अभ्यूता पथमज्यो-अस्वःया धम्माचरिय

भाय्हयूम्ह
मिक्षु ज्ञानपूर्णिक, धम्माचरिय

धर्मकीर्ति प्रकाशन

(नेपाली भाषा)

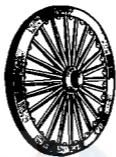
१. बौद्ध दर्शन
२. पञ्चशील
३. साधु
४. शारी श्रवण
५. महाभारत कथित कथित
६. बुद्ध ज्ञानको इतिहास (भाग - १)
७. नेपाली ज्ञानकोश
८. बुद्ध र बर्षको विचार
९. बौद्ध ध्यान
१०. लक्ष्मी (दस्ता)
११. पञ्चांगको कथा सङ्ग्रह
१२. बौद्ध ज्ञानको सारसङ्ग्रह सङ्ग्रह
१३. ईश्वरको ज्ञानको
१४. सतिपट्ठान सङ्ग्रह
१५. बौद्ध विचार (भाग-१)
१६. बौद्ध विचार (भाग - २)
१७. बौद्ध दर्शन
१८. महाशीलपट्ठान विप्लवका अन्तर्गतको ध्यान
१९. सत्य सत्य सत्य
२०. सत्यको कथा
२१. धर्म : एक विचार
२२. धर्म र समाज
२३. गिरीश
२४. प्रज्ञाको कथा
२५. प्रज्ञाको कथा
२६. लक्ष्मीको कथा
२७. सतिपट्ठान विप्लवका
२८. बौद्ध धर्मको
२९. धर्मको (दस्ता)
३०. बुद्ध पुण्य विधि र कथा सङ्ग्रह (प्रश्न)
३१. धर्मको कथाको बुद्धको
३२. बुद्धको जीवन र दर्शन
३३. ज्ञानको र जीवनको
३४. धर्मको
३५. धर्मको (धर्मको)
३६. धर्मको कथाको बुद्धको
३७. धर्मको कथाको बुद्धको
३८. धर्मको कथाको बुद्धको
३९. धर्मको कथाको बुद्धको
४०. धर्मको कथाको बुद्धको
४१. धर्मको कथाको बुद्धको
४२. धर्मको कथाको बुद्धको
४३. धर्मको कथाको बुद्धको
४४. धर्मको कथाको बुद्धको
४५. धर्मको कथाको बुद्धको
४६. धर्मको कथाको बुद्धको
४७. धर्मको कथाको बुद्धको
४८. धर्मको कथाको बुद्धको
४९. धर्मको कथाको बुद्धको
५०. धर्मको कथाको बुद्धको

५०. बुद्धको दर्शनको सार (प्रश्न सङ्ग्रह)
५१. लक्ष्मी (दस्ता)
५२. सत्यको कथा
५३. धर्मको कथाको बुद्धको
५४. धर्मको कथाको बुद्धको
५५. धर्मको कथाको बुद्धको
५६. धर्मको कथाको बुद्धको
५७. धर्मको कथाको बुद्धको
५८. लक्ष्मी (दस्ता)
५९. बुद्धको कथाको सङ्ग्रह
६०. धर्मको कथाको बुद्धको
६१. धर्मको कथाको बुद्धको
६२. धर्मको कथाको बुद्धको
६३. धर्मको कथाको बुद्धको
६४. धर्मको कथाको बुद्धको
६५. धर्मको कथाको बुद्धको
६६. धर्मको कथाको बुद्धको
६७. धर्मको कथाको बुद्धको
६८. धर्मको कथाको बुद्धको
६९. धर्मको कथाको बुद्धको
७०. धर्मको कथाको बुद्धको
७१. धर्मको कथाको बुद्धको
७२. धर्मको कथाको बुद्धको
७३. धर्मको कथाको बुद्धको
७४. धर्मको कथाको बुद्धको
७५. धर्मको कथाको बुद्धको
७६. धर्मको कथाको बुद्धको
७७. धर्मको कथाको बुद्धको
७८. धर्मको कथाको बुद्धको
७९. धर्मको कथाको बुद्धको
८०. धर्मको कथाको बुद्धको
८१. धर्मको कथाको बुद्धको
८२. धर्मको कथाको बुद्धको
८३. धर्मको कथाको बुद्धको
८४. धर्मको कथाको बुद्धको
८५. धर्मको कथाको बुद्धको
८६. धर्मको कथाको बुद्धको
८७. धर्मको कथाको बुद्धको
८८. धर्मको कथाको बुद्धको
८९. धर्मको कथाको बुद्धको
९०. धर्मको कथाको बुद्धको
९१. धर्मको कथाको बुद्धको
९२. धर्मको कथाको बुद्धको
९३. धर्मको कथाको बुद्धको
९४. धर्मको कथाको बुद्धको
९५. धर्मको कथाको बुद्धको
९६. धर्मको कथाको बुद्धको
९७. धर्मको कथाको बुद्धको
९८. धर्मको कथाको बुद्धको
९९. धर्मको कथाको बुद्धको
१००. धर्मको कथाको बुद्धको

Dharmakirti Publication (English)

1. Buddhist Economic and the Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today
3. Dharmakirti Vihar
4. "Dharmakirti in Nut Shell"
5. Dharmas and Dharmawats
6. Parisa Suttas

श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न

महाशी विदेशी धर्मदूत धर्मकथिक

प्युंदाजा आयुष्मान सुन्दर, (बी.ए.)

अभ्युता पथमज्यो-अस्वःया धम्माचरिय

भायह्यूम्ह

मिक्खु ज्ञानपूर्णिक, धम्माचरिय

प्रकाशक :

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार, श्रीघः, नघल टोल
काठमाडौं ।

फोनः ४२५९४६६

(सर्वाधिकार सुरक्षित)

बुद्ध सम्वत् २५५०

नेपाल सम्वत् : १९३४

विक्रम सम्वत् : २०७०

इस्वी सम्वत् २०१३

निकोगु संस्करणः २००० प्रति

कम्प्यूटरः

भरतकृष्ण महर्जन

मुद्रकः

नील सरस्वती छापाखाना

लाजिम्पाट, काठमाडौं

फोनः ४४३३०५४

ज्ञान प्रभा तुलाधर

जन्म : १९६२ फागुण ४ गते

मृत्यु : २०४० जेष्ठ १८ गते

रामपति ताम्राकार

जन्म : १९८३ भाद्र १५ गते

मृत्यु : २०३८ पुष १० गते

प्रेमरत्न ताम्राकार

जन्म : २००५ असार २१ गते

मृत्यु : २०६६ माघ ४ गते

धर्मदान

‘सखदान धम्मदान जिनाति’ अर्थात् धर्मदान हे तःधुगु दान खः घकाः न्यनातयागु बुद्ध शिक्षा अनुसार थुगु सफू ‘श्रेष्ठ पवित्र स्रोतापन्न’ धर्मदान याय् दयाः लय्ताः ।

पूज्य धम्मवती गुरुमा, पूज्य दो गुणवती गुरुमा, पूज्य ज्ञानपूर्णिक भन्ते पिनि पाखे जिमिसं बुद्धया अमूल्य शिक्षा सय्क्य खन । उलि जक मखु थुगु हे भ्क्वलय् जिमिसं उवलेयापि विशाखा गुरुमा व सुमना गुरुमापिनिगु न यक्को गुण लुमका च्चना ।

वसपोल गुरुपिनिगु देन जिमिसं थुगु सफू ‘श्रेष्ठ पवित्र स्रोतापन्न’ यागु महत्व सीके फत । उके थुगु महत्त्वपूर्णगु सफू धर्मदान याय्गु इच्छा ब्बलकेफत ।

थुगु सफू बर्मायान्ह ध्यान गुरु महासी सयादोया घेला उ सुन्दर सयादोन च्चया विज्याःगु खःसा थुगु वर्मी भाय्या सफूयात भिक्षु ज्ञानपूर्णिक धम्माचरिय (थौकन्हे संघ उपनायक भिक्षु डा. ज्ञानपूर्णिक महास्थविर) पाखे अनुवाद नेवाः भासं याना बिज्याःगु खः ।

थुगु सफूया प्रथम संस्करण इन्जिनियर दि. कुलरत्न तुलाघरया पुण्य स्मृतिस वय्कःया जहान परिवारपिनि पाखे प्रकाशन जूगु खः । थ्व हे सफूयात जिमिसं द्वितीय संस्करणया रूपय् प्रकाशन यानाः धर्मदान यानाच्चना ।

सफू प्रकाशनया लागि अनुमति बिया बिज्याःपि पूज्य
ज्ञानपूर्णिक मन्ते, धम्मवती गुरुमा व प्रथम संस्करणया दातापिनि
प्रति आभारी जुयाच्चना ।

थुगु सफू प्रकाशन याय्त वीर्यवती गुरुमा व शुभवती
गुरुमा नं पुफ स्वयाः गुहाली याना बिज्याःगुलिं वसपोल गुरुमापिन्त
नं साधुवाद देछाना च्वना ।

थुगु ज्ञानवर्द्धक सफूयात अप्वल अप्वः पाठक वर्गपिसं
अध्ययन यानाः बुद्ध शिक्षायात थःगु जीवनय् छय्लाः थःथःगु
जीवन सार्थक याय् फय्मा घकाः आशिका याना च्वना ।
भवतु सब्ब मंगलम् ।

Dhamma.Digital

सफू दातापि
ज्ञानशोभा ताम्राकार
सपरिवार

मिति २०७० पौष

प्रकाशकीय

वि. सं. २०४८ साल दि. कुल रत्न तुलाघरया पुण्य स्मृतिस वयकःया सपरिवारं प्रथम संस्करणया रूपय् प्रकाशन यानादीगु थुगु 'श्रेष्ठ पवित्र स्रोतापन्न' सफूयात आः उपासिका ज्ञानशोभा ताम्राकार प्रमुख सपरिवार पाखे द्वितीय संस्करणया रूपय् प्रकाशन यानाः धर्मदान यानादीगु खः ।

दाता परिवारया आयु आरोग्य कामना यासे धर्मक्षत्रय् थुकथ हे लिपा लिपान गुहाली याय्फयमा धकाः कामना याना ।

सफू प्रकाशनार्थं पुफ स्वयाः गुहाली याःपि वीर्यवती व शुभवतीयात साधुवाद बियाच्चना ।

अथेहे सफू इलय् हे प्रकाशन याय्त माःगु गुहाली यानादीपि नील सरस्वती छापाखाना यात न सुभाय् बियाच्चना ।

२०७० पौष

भिक्षुणी धम्मवती

शासनधज धम्माचरिय

अग्ग महा गन्धवाचक पण्डित

अध्यक्ष

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

धर्मकीर्ति विहार, श्रीघः नःघः

विघ्नबाधा हटेजुङ्ग सूत्र

१. हेतु पच्ययो	१३. कम्म पच्ययो
२. आरम्भण पच्ययो	१४. विपाक पच्ययो
३. अधिपति पच्ययो	१५. आहार पच्ययो
४. अनन्तर पच्ययो	१६. इन्द्रिय पच्ययो
५. समनन्तर पच्ययो	१७. भान पच्ययो
६. सहजात पच्ययो	१८. मग्ग पच्ययो
७. अञ्जमञ्ज पच्ययो	१९. सम्पयुत पच्ययो
८. निस्सय पच्ययो	२०. विप्पयुत पच्ययो
९. उपनिस्सय पच्ययो	२१. अत्थि पच्ययो
१०. पुरेजात पच्ययो	२२. नत्थि पच्ययो
११. पच्छजात पच्ययो	२३. विगत पच्ययो
१२. आसेवन पच्ययो	२४. अविगत पच्ययो
- हो तीति

विषय-सूची

विषय	पृष्ठा
बन्दना प्रतिज्ञा पुला प्रथा	१
कने त्यनागु उपदेश लुमके मास्ति वः	४
निदान काब्ब लुमके बहः	६
मार्गाग च्यागू श्रोत खः	६
श्रोतापन्न (श्रोतापन्न) अभिप्राय प्रदर्शन	८
श्रोत व श्रोतापन्न स्मरणिका	९
श्रोतापन्न जुडगुया कारण प्यगू	९
१-सत्पुरुष सहवास कारण छगू	१०
बुद्धिमती भौमचा विशाखा	११
२-धर्म श्रवण छगू कारण	२३
आलार ऋषि	२४
उदक ऋषि	२७
पञ्चवर्गी	३०
३-यथार्थ विचाः कारण छता	३२
धर्माचरण यायेगु छता कारण	४१
महाघन कथावस्तु नमूना चायेकी	४९
पवित्र श्रोतापन्न जुई फय्क्यत	५५
त्रिरत्न प्रति अचल श्रद्धा	५६
ख्याच्चः ब्यूसा मस्य खनी	६२
माया छल मस्य खनी	६५
हयकूसा न मस्य खनी	६७
त्रिरत्न प्रति सदा निस्था	७१
श्रोतापन्न शील क्वातु	७२

कालि यक्षनी साक्षी	७३
पतिचा हाकल लुमके बहःगु साधक नमूनात	८१
स्थिर दृढ शील श्रोतापन्न	८५
श्रोतापन्न चीका छ्वइगु क्लेशत	८६
श्रोतापन्न चीकीगु क्लेशत (कविता)	९३
श्रोतापन्न व मानव कर्तव्य	९३
भात ब्याधा कला : श्रोतापन्न	९८
श्रोतापन्न प्रभेद सिके बहः	१०८
अन्तिम दंगु भाःया कविता	११३
कर्तव्य पूवन	११४
उपदेश निगमन कविता	११५
कविता पुचः मुना लुमके बहः	११५
श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न म्हसीकेत	११६
श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न जुइ फयेकेत	११६
अचल श्रद्धा श्रोतापन्नया	११७
श्रोतापन्नया शील क्वातु	११७
श्रोतापन्न चीकिगु क्लेशत	११७
त्वपुया मत्तः सीके बहः	११८
अन्तिम दंगु भाःया कविता	११८

वन्दना प्रतिज्ञा पुलां प्रथा

बुद्ध, धर्म, संघ, गुरु;
याना वन्दना सगौरवं ।
जुइगु घात्थे श्रोतापन्न;
कारण धर्म कने त्यना ॥

बुद्ध - तथागत बुद्ध

बुद्ध धयागु प्यगू सत्य धर्मयात स्वयं सिया
बिज्याःन्ह; सीके बिया बिज्याःन्ह धयागु अभिप्राय दुगु
शब्द खः ।
Dhamma.Digital

बुद्धयात भगवान बुद्ध तथागत धकाः भीसं धाइगु
खः । बुद्ध = भगवान बुद्ध; बुद्ध = भगवान बुद्ध धकाः
थुकथं अःपुक धया; याउँक व्यवहार याना च्वंसा नं बुद्ध
छन्ह छन्ह प्रादुर्भाव जुया बिज्यायेत ला अःपु मजू ।

बुद्ध जुइगु कारण पारमी शुद्ध धर्मतयत्त आचरण,
उद्योग व अभ्यास यायेमाः । अथे उद्योग व अभ्यास याइन्ह
सित "बोधिसत्त्व" घाई ।

बोधिसत्त्व नं (१) प्रज्ञाधिक बोधिसत्त्व (२) श्रद्धाधिक बोधिसत्त्व (३) वीर्याधिक बोधिसत्त्व धकाः स्वथी दु ।

प्रज्ञाधिक बोधिसत्त्व धयाम्ह बुद्ध जुइया निति आचरण याइगुली प्रज्ञायात प्रमुखता बियाः आचरण याइन्ह व्यक्ति खः । थुगु प्रकारया बोधिसत्त्वं प्यंगू असंख्य व छगू लाख कल्प पारमी पूर्ण यायेमाः ।

श्रद्धाधिक बोधिसत्त्व धयाम्ह बुद्ध जुइया निति आचरण याइगुली विश्वास व प्रसन्न तायेकीगु श्रद्धा धर्मयात महत्त्व व प्रमुखता बियाः आचरण याइन्ह व्यक्ति खः । थुगु प्रकारया बोधिसत्त्वं च्यागू असंख्य व छगू लाख कल्प पारमी पूर्ण यायेमाः ।

वीर्याधिक बोधिसत्त्व धयाम्ह बुद्ध जुइया निति आचरण याइगुली वीर्ययात महत्त्व व प्रमुखता बियाः आचरण याइन्ह व्यक्ति खः । थुगु प्रकारया बोधिसत्त्वं भिंखुगू असंख्य व छगू लाख कल्प पारमी पूर्ण यायेमाः ।

आः भीसं शरण कयाः पूजा याना च्वनाम्ह गौतम तथागत बोधिसत्त्वया जीवनय् प्यंगू असंख्य व छगू लाख कल्पतक जीवन जीवन पतिक पारमीता पूर्ण याना बिज्याये धुंकाः तिनि बुद्धत्त्व लाभ याना कया बिज्यात ।

घग्ज = धर्म

धर्म धयागु धारण व पालन याइपि व्यक्तिपिन्त अपाय दुःख व संसार वर्त दुःखय् कुतु मवनी कथ रक्षा व धारण याये सःगु स्वभाव हे खः । इपि खः -मार्ग प्यंगू, फल प्यंगू, निर्वाण व परियत्ति कथ भिगू ।

मार्ग धयागु क्लेशयात प्रहाण याये सःगु स्वभाव खः । फल धयागु प्रहाण याये धुगु क्लेशयात शान्त जुइकीगु स्वभाव खः । निर्वाण धयागु ला उगु मार्ग फलया आरम्मण जुया च्वंगु विशिष्ट परमार्थ धर्म खः । परियत्ति ला मार्ग, फल व निर्वाण प्राप्त यायेया निति निर्देशक धर्म खः ।

Dhamma.Digital

संघ

संघ धयागु सम्बन्धित क्लेशयात हनन याना बिज्याइपि आर्य, पुद्गल च्याम्हसिगु समूह हे खः । उकिं गृहस्थ, श्रमण, कुलपुत्र वा कुलपुत्री हे थजु, आर्य जुइ धुनेव तु तुरुन्त आर्यसंघ जूवनीगु खः । अन मेगु क्लेशयात चीकाः प्रहाण याना छ्वये निति आचरण यानाव च्वनीतिनिधि उत्तम श्रमण संघपि न संघ हे खः ।

आचरिय = गुरु

थःत छगू छगू पाद निसै स्यना कना ब्यूपि; शरण गमनय् प्रतिष्ठित जुइ कथं याना ब्यूपि; मार्ग, फल व निर्वाण लाभ याये फइ कथं लँ क्खनाः निर्देशन बीपि गुरु आचार्यपि हे खः । थ्व ला सकसिनं सिया च्वंगु दु ।

न्हापा न्हापायापि ग्रन्थकारक प्रसिद्ध गुरु आचार्यपि सयादोपिसं थःपिनिगु ग्रन्थया प्रारम्भय् बुद्ध, धर्म, संघ, गुरुआचार्यपिन्त प्रणाम याइगु खँ; ग्रन्थ च्वये त्यनागु विषय प्रतिज्ञा वचनत दुथ्याकाः न्हयाबले च्वइगु जुयाच्चन । आः नं न्हापायापि गुरु आचार्यपिनिगु रीतिथिति नीति नियम आचरण व अनुशरण यायेगु रूपः, बुद्ध, धर्म, संघ, गुरु आचार्यपिन्त प्रणाम याइगु खँ, प्रतिज्ञा वचनतद्वारा उपदेश शुरु यानाच्चन ।

***

कने त्यनागु उपदेश लुमंके बी मास्ति वः

थौ कने त्यनागु उपदेशया शीर्षक 'श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न उपदेश' खः । महावग्ग संयुत्त पालि 'सोतापत्ति संयुत्त' दुतिय सारिपुत्त सुत्त-यात मू-कथं बः कयाः कने त्यनागु उपदेश हे खः ।

छगू इलय् भगवान् बुद्ध श्रावस्ती जेतवनय्
अनाथपिण्डिक श्रेष्ठीया आरामय् न्हयाइपुक विराजमान
जुया च्चना बिज्यात ।

छन्दु दक्षिणहस्त प्रज्ञामत जः आयुष्मान् सारिपुत्र
स्थविर भगवान् बुद्ध च्चना बिज्यानाच्चंगु थासय् उपसंक्रमण
याना बिज्यात । अनं लिपा तथागतयात् सगौरव अभिवादन
यानाः खुगू दोषं मुक्तगु योग्य व उचितगु थासय् फेतुना
च्चना बिज्यात ।

अबले तथागतं आयुष्मान् सारिपुत्र स्थविर याके
१-श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म; २-श्रोतया अभिप्राय;
३-श्रोतापन्नया अभिप्रायत न्यना बिज्यात ।

आष्युष्मान् सारिपुत्र स्थविरं न तथागतं न्यना
बिज्याक्व दक्खं लिसः बियाबिज्यात । उगु सूत्र -
देशनायात् दुतिय सारिपुत्त सुत्त धाइगु जुयाच्चन ।

आः उगु सुत्तय् दुथ्याःगु क्रमयात् छुं भति
न्हयो ल्यू याना थौकन्हैया युवक युवती ल्यायन्ह ल्यासेपिसं
ब्बनाः थुइके फयेके बी निति गद्य कथावस्तु स्मरणिकात्
लिसें छुं भति विस्तृत यानाः कनायंके । आदर गौरव पूर्वक
न्यनाः धारण यानाः लुमंका तयेके बी मास्ति व : ।

निदान काव्य लुमके बहः

श्रोतापन्न सम्बन्धी सीके बहः खँ;
 न्यना बिज्यायेव तथागत ।
 जःपा ल्हाःया स्थविर सारिपुत्र;
 बिया बिज्यात क्वजीक लिसः ।
 दयेके बीत उगु धर्मज्ञान;
 भाजु मय्जु पुचलय् थौकन्हेया ।
 कने त्यना ख ला सो- लुमकी न्हँ !

मार्गांग च्यामू श्रोत खः

आ 'सोत-श्रोत' यात अभिप्रायं शुरु यानाः कने ।
 'प्रिय पुत्र सारिपुत्र । 'सोत सोत' धयागु खँयात
 उम्ह थुम्ह न्हयाम्हसिनं न धया ल्हाना जुया च्वन । उगु
 सोत-श्रोत धयागु छु ?'

'भाग्यशाली भो भगवन्', सम्यक् रूपं खंकेगु ;
 सम्यक् रूपं बिचाः यायेगु, सम्यक् रूपं खँ ल्हायेगु ; सम्यक्
 रूपं ज्या यायगु; सम्यक् रूपं जीवन हनेगु; सम्यक् रूपं कुतः
 यायेगु ; सम्यक् रूपं होश दयेकेगु; सम्यक् रूपं स्थिर जुइगु
 धयागु च्यागू अंग दुगु आर्य मार्ग 'सोत -श्रोत' खः भन्ते । '

च्वय् क्यना वयागु न्हयसः लिसः खँल्हा बल्हा
 सोत-या अभिप्राययात भगवान् बुद्धं न्यना बिज्याना आयुष्मान्
 सारिपुत्रं लिसः बिया बिज्याःगु पहः हे खः । आः मार्गाग
 च्यागूयात सोत धकाः धाये माःगु लिसे स्वापू तयाः छुं
 भति स्पष्ट याना क्यने । सोत धयागु पालि (१)
 न्हायपं अर्थ दुगु सोत व (२) लःया प्रवाह लःधाः अर्थ
 दुगु सोत धकाः निधी दु । थन ला लःया प्रवाह
 लःधाः अर्थ दुगु सोतयात जक आवश्यक जू । तर थन
 सामान्य लःधाःलः प्रवाहयात धाये त्यंगु ला मखु । मार्गाग
 च्यागू धर्म धयागु लः प्रवाह लःधाःयात धाये त्यंगु
 खः ।

गंगा खुसी च्वंगु सामान्य लःधाः लःप्रवाह समुद्रय
 तक न्हयाबले बाः वनीगु खः । मार्गाग च्यागू धर्म प्रवाह
 नं निर्वाण थ्यक न्हयाबले बाः वनीगु खः । थथे बाः वने
 सःगु शक्तिया रूपय् समान जूगुलिं मार्गाग च्यागू धर्मयात
 लः प्रवाह लःधाः =सोत धका आरूढ यानाः उपचार कथं
 धया तःगु खः । उकिं मार्गाग च्यागूयात सोत=श्रोत
 धकाः लुमका तयेमाः ।

स्रोतापन्न (श्रोतापन्न) अभिप्राय प्रदर्शन

आः 'स्रोत' अभिप्राय वर्णन याये धुकाः 'स्रोतापन्न'-
या अभिप्राय स्वाका यंके नु ।

'प्रियपुत्र सारिपुत्र, 'स्रोतापन्न स्रोतापन्न' धयागु
खँयात उन्ह थुम्ह न्हयाम्हसिन नं घयाः ल्हाना
जुयाच्चन । उम्ह स्रोतापन्न=श्रोतापन्न धयाम्ह गुजोम्ह व्यक्ति
खः लय् ?

'भाग्यशाली भो भगवन्, अंग च्यागू दुगु आर्य
मार्ग सम्पन्नम्ह व्यक्ति श्रोतापन्न खः । श्रोतापन्नयात नां
कथं थुगु नां दुम्ह वंश व गोत्र कथं थुगु वंश थुगु
गोत्र दुम्ह धकाः ला धाये ज्यू भन्ते । '

च्चय् क्यना वयागु न्हयसः लिसः खँल्हाबल्हा
श्रोतापन्नया अभिप्राययात तथागत न्यना दिज्यानाः
आयुष्मान सारिपुत्र लिसः बिया बिज्यागु पहः खः ।

च्यागू अंग दुगु आर्य मार्ग सम्पन्नम्ह धयागु आर्य
मार्गांग लः प्रवाहय् दकसिबे न्हापां थ्यम्ह वम्ह धयागु अभिप्राय
दयाच्चन । खः; श्रोतापन्न व्यक्ति च्यागू अंग दुगु आर्य
मार्गांग धर्म धयागु लः प्रवाहय्; मेमेपि सकृदागामि अनागामि
अरहन्त व्यक्तिपि स्वयाः दकसिबे न्हापां थ्यम्ह वम्ह हे खः;
उकिं आर्य मार्गय् दकसिबे न्हापां थ्यकः वम्हसित श्रोतापन्न
धाई धकाः लुमका तयेमाः ।

का- सोत व सोतापन्न-या अभिप्राय भति
लुमना च्वनी कथं धार्मिक स्मरणिका कवितायात घायेनु -

श्रोत व श्रोतापन्न स्मरणिका

निर्वाण थ्यनी कथं वाः वने सःगुलिं;
मार्गाग च्यागूयात श्रोत धाइ न्हं
मार्गाग प्रबाहय् न्हापां थ्यंन्ह जुया;
श्रोतापन्न जुल धकाः धाइ वयात ॥
लुमकी सो न्हं—लुमकी न्हं ।

श्रोतापन्न जुइगुया कारण प्यंगू

आः श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म प्यंगू कने
पाःथ्यकः वल ।

पाली ला थुगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म निसे
शुरु यानाः कना बिज्यात । तर थन ला अभिप्राय स्पष्ट
यानाः क्यना च्वनागुलिं कस्तिगु निसे शुरु यानाः स्पष्ट
यानाः क्यने मास्ति वःगुलिं आलप ल्यंकाः आः तिनि
उल्लेख यानाः क्यनागु खः ।

‘पियपुत्र सारिपुत्र, ‘श्रोतापन्न जुइगुया कारण
धर्म धयागु खँयात उन्ह थुन्ह न्हयान्हसिनं न धयाः ल्हाना

जुया च्वन । उगु 'श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म छु छु खः ?'

'भाग्यशाली भो भगवन्, (१) सत्पुरुष नाप सहवास यायेगु (२) सत्पुरुष धर्म न्यनेगु (३) विचाः यायेगु सही जुइगु व (४) मार्ग, फल व निर्वाण लाभ जुइगु कारण धर्म आचरण यायेगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्मत खः भन्ते ।'

च्वय् क्यना वयागु न्हयसः लिसः खँल्हाबल्हा श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्मयात तथागत न्यना बिज्याःगुलिं आयुष्मान सारिपुत्र लिसः बिया बिज्याःगु पहः खः । आः आयुष्मान सारिपुत्रयागु लिसः खँपु सत्पुरुष नाप सहवास यायेगु विषययात शुरू यानाः कना यके ।

****

१- सत्पुरुष सहवास कारण छगू

सत्पुरुष घयान्ह मभिगु मयायेगु; मभिगु खँ मल्हायेगु; मभिगु विचाः मयायेगु; थुपि स्वंगू अंग पूवन्ह व्यक्ति खः ।

थुगु थासय् सत्पुरुष नाप सहवास यायेगु धयागु साधारण सत्पुरुष नाप सहवास याना मात्रं मगाःनि ।

थःत मार्ग, फल व निर्वाण लाभ जुइके फयेकेत विचाः बी फुम्ह; लँ क्यना बी फुम्ह; अववाद अनुशासन याये फुम्ह कल्याण मित्र सत्पुरुषपि; गुरु आचार्य सत्पुरुषपि नाप सहवास यायेगु सम्पर्क तयेगुथे जाःगु अप्वः आवश्यक जू ।

थुजोपि सत्पुरुषपि नाप सहवास यायेगु धर्म लाभ यायेगु; श्रोतापन्न जुइगु निति अति हे महत्वपूर्ण जू । व लिसे स्वापू दुगु साधक नमूना कथावस्तुत उल्लेख याना क्यने ।

बुद्धिमती भौमचा विशाखा

सम्यकसम्बुद्धया पूर्वाराम विहार दायिका विशाखा घाल कि बुद्ध धर्मावलम्बी न्हयान्हसिन न घयाथे न्यने न । व भदिय नगरवासी मेण्डक महाजनया काय् घनञ्जय सेठया न्हयाय् खः ।

भदिय नगरय् दकसिबे न्हापा तथागत बिज्याबले विशाखा बाज्या जुया च्वन्हसिगु प्रेरणा कथ न्यासःन्ह मय्जु परिवारपि लिसे वना तथागतयात लँ स्वयाः काः वन । अबले व न्हैदँचा तिनि दत । उगु लँ स्वयाः काःवंगु उत्सवय् हे उपदेश न्यनेगु अवसर चू लानाः, न्यासःन्ह मय्जु परिवारपि नाप श्रोतापन्न जुयावन ।

लिपा श्रावस्तीया अधिपति कोशल जुजु वना फ्वं वंगु अनुसार राजगृह राष्ट्राधिपति बिम्बिसारं धनञ्जय सेठयात कोशल जुजु लिकाः छ्वया बिल । धनञ्जय सेठ कोशल जुजुयागु अनुमति कया श्रावस्ती नगरं न्हेगू योजन तापाःगु थासय् साकेत नगर स्थापना याना च्वंचन । उकिं विशाखा न अबुम्ह लिसे तु साकेत नगरय् च्ववने माल ।

विशाखा १५ दँ १६ दँया उनेरय् थ्यबले श्रावस्ती नगर मिगार सेठ थःकाय् पुण्णवड्ढन लिसे व्हका बी निति विशाखायात फ्वं वल । विशाखायात भनचा ल्हाः वःबले कोशल जुजु स्वयं परिषदपि नाणं लिना वःगु खः ।

धनञ्जय सेठ सजीव निर्जीव कोसः सामानत यक्वं यक्वं तथा म्हायाय् जुया च्वंम्ह विशाखायात निगार सेठया छे छ्वया बिल । म्हायाय् जूम्हसित बाःजु माजुपिनि छे थ्यनीबले आचरण याये माःगु अनुशासन खँत न गोप्य रूपं दुने दुने घया छ्वःगु जुल । माजु बाजुपिनि छे म्हायाय् जूम्हसित कथं महन धाःसा विद्याः याना स्वयाः निर्णय बी फइपि प्रज्ञावान् गृहपतिपि च्याम्हसित न विशाखाया ल्यू ल्यू तथा बिया छ्वल तिनि ।

विशाखाया बाःजु मिगार सेठ न्हापा बुद्ध धर्मावलम्बी मखु । वसः पुनी मखुपि तीर्थकर आजीवकतयत् माने याइम्ह शरण काइम्ह खः । उकिं विशाखा थ्यकं वयाः कन्हे खुनु वया थः गुरुपि न्यासःम्ह आजीवकपिन्त थःगु छे निमन्त्रणा यानाः मङ्गल भोजनया रूप्य भोजन याकल । विशाखायात न थः गुरु अरहन्तपिन्त वयाः दर्शन याये निति सःतके छ्वल ।

विशाखा श्रोतापन्न आर्यश्राविका जुयाच्चंगु अनुसार अरहन्त घयागु सः तायेसाथ दर्शन याये मास्ति वयाः तुरन्त दना वन । वसः मदुपि आजीवकतयत् खंबले 'लज्जा शर्म मदुपि गथे यानाः अरहन्त जुइ घका ? बाजु न जितः छाय् जक सःतके छ्वया हःगु न मस्यू घकाः घाल । आजीवकतयत् स्वयेगुली घृणा तायेकाः 'थुइ थुइ' घकाः सःपिहाँ वयेक थुकल बियाः हान कोथाय् तु दुहाँ वन ।

विशाखायागु व्यवहार आजीवकत तःसकं तःसकं असन्तोष तायेकल । उकिं 'श्रमण गौतमया चेली अलच्छिनाम्ह मिसायात हे भौमचाया रूप्य ल्येगु ला ' घकाः इमि दाता मिगार सेठयात सकसिन छप्वाः म्हुतु दोष बिल । विशाखायात छे न पितिना छ्वयेगु विचाः बिल ।

अथे न मिगार सेठ प्यीगू कोटी जक धन थूमहः
 विशाखाया अबु व स्वया गुलिखे गुलिखे धन थूमह खः ।
 उकिं विशाखायात दोष बी मछाः। थः गुरुपित जक उमेर
 मगाः-निपि धयापि थथे हे खः; सह याना बिज्याहुँ धकाः
 सन्तोष जुइक बिन्तिभाव याना छ्वया बिल ।

तीर्थकर आजीवकपि लिहाँ वने धुकाः मिगार सेठ
 मङ्गल ग्रहण यायेगु कथं क्षीर भोजन लुँया थलय् तयाः
 थौत् बाँत नया च्वन । विशाखा लिक्क च्वनाः बाजुमहसित
 पखा गायेका च्वच्वन । अबले लाक्क भिक्षु छम्ह मिगार
 सेठया छेया लुखाय् भिक्षाटन द वल । भिक्षु भिक्षाटन द
 वःगु मिगार सेठ ख । तर आलपं मखंछु पहःयाना ठ्यौ
 क्वछुनाः क्षीर भोजन नये माःगु नया तु च्वच्वन ।

अबले विशाखा सुक च्वच्वने मफुत । भिक्षु खनी
 थाय् वना भन्ते, जिमि बाजु पुला पुलागु जक नयाच्वंगु
 खः, भिक्षा दइ मखु भन्ते । धकाः निवेदन यात ।

पुला पालागु नयाच्वन धयागु मल -नूत्र नया
 च्वन धाःगु खः धकाः मिगार सेठ हुँक अर्थ काल । उकिं
 मिगार सेठ विशाखा खना तःसक तँ चाल । न्हयवः
 थःगुरु तीर्थकर आजीवकपिन्त अपमान जुइक धाल धकाः

मती तःबले तँ पिमकाःगु जूसा आः ला सह याना सह
याये मफयेक तँ पिकाल ।

‘आःथे मङ्गल ग्रहण याना च्वनागु अवस्थाय्
क्षीर भोजन याना च्वनाम्ह जितः मल-मूत्र नया च्वम्ह
जुइक छ धाल; जिगु छे न छ पिहाँ हूँ धका मिगार सेठ
विशाखायात पितिन । वं जकं पितिन; वया छे च्वपिसं ला
सकले हे विशाखा पक्षयापि जक जुयाच्चने धुकल; उकिं
सुना नं विशाखायात वनेमाः धकाः मधाः ।

विशाखा न ग्वंगः छयनय् कुति न्याके मब्यू ।
‘बापिसं जित घाटं भ्वातियात सःता हयेथे हया तःगु मखु;
जिमि बौपिके फ्वनाः भमचा ल्हानाः सःता हया तःम्ह
खः । थथे म्वाः म्वाकं पितिनेव तु वने फइ मखु । थुजोगु
हे घटना जुइ धकाः न्हयवः विचाः दुम्ह जिमि अबुजुं जिके
दोष दत धाःसा परीक्षण यानाः विचाः बी फूपि च्याम्ह
गृहपतिपिन्त जि नापं तयाः छ्वया हःगु खः । जिके दोष
दु मदु इपि च्याम्ह गृहपतिपिन्त परीक्षण याके बिया
दिसँ । दोष दःसा तिनि वनेगु । दोष मदुसा पितिनेव तु
वने फइ मखु’ धका स्याच्चुक लिसः बिल ।

विशाखां धयाच्चंगु स्वाभाविक जुयाः सही जुया
च्चन । उकिं मिगार सेठ च्याम्ह गृहपतिपिन्त सःताः

विशाखां थःत पुल्लो पालागु नयाच्चन धाःगु जूया निति
विशाखायाके दोष दु । परीक्षण याना बी माल धकाः उजुर
यात ।

गृहपतिपिसं विशाखायात परीक्षण याना स्वःबले
पुलां पालागु नयाच्चन धयागु मल-मूत्र नयाच्चन धयागु
मखु । न्हापायागु पुलागु कुशल कर्मया फल जक प्रयोग
यानाः नयाच्चन । थुगु जन्मय् न्हूगु कुशल कर्म हाकनं
संचय मयाः धकाः जक धयागु खः । उकिं वयाके दोष
मदु धकाः लिसः बिल ।

गृहपतिपिसं विशाखां थथे धाःगु जूया निति दोष
मदुगु खँ निर्णय बिल । तर मिगार सेठ बुका मच्चं ।
थुकिया निति दोष मदुसा म्वाल; मेमेगु दोष दनि ; व थ्व
छे थ्य जक थ्य खुनु चान्हे बाचा इलय् च्यो भ्वातित ब्बनाः
छेया बाली ल्यूने वन । थ्व गलादमी कुलपुत्री सिद्ध मजूगु
ज्या खः । थ्व दोष दु; परीक्षण याना बीमाल धकाः हानं
उजुर यात ।

उगु अवस्थाय् विशाखां व चान्हे छे ल्यूने वनागु
अवश्यं खः तर विना कारणय् वनागु मखु । मचा बुइके
मफयाः दुःख जुइका च्वंन्ह मा सलगात विचाः यायेत
वनागु जक खः; थुकिया निति छुं न दोष मदु धकाः लिसः
बिल ।

गृहपतिपिसं न विशाखां थ्व छे भ्वातितयस् तक नं.
मयाइगु ज्या याना ब्यूगु जुया छुं हे दोष मदुगु खँ निर्णय
याना बिल ।

उकी दोष मदुसा न मेमेगु दोषत दनि । व
थ्व छे लिना वये न्हयवः वया बौम्ह गोप्य रूपं धया हया
तःगु खँत दु । * छे दुनेच्चंगु मि पिने पित यंके मज्यू
हँ व छु विचाःलय् ? उखे छे मि मन्त धाःसा थुखे छे
मि मब्यूसे च्वं च्वने माल ला लय् ? धकाः मिगारं हान
घाल ।

अबले विशाखान साधारण मियात धाःगु मखु;
माजु बाजु भातपिनिगु दोषयात मेमेपि पिने च्वपि मनूतय्त
वनाः धाः मजुइया निति धया हःगु जक खः धकाः स्पष्ट
यानाः क्यन ।

छको मिगारं छे पिनेयागु मि छे दुने दुकाय् नज्यू
धाःगु छु विचाः लय्; थ्व छे मि मन्त धाःसा मेखा छे मि
फवने मजिल लाःलय् ? धका हानं न्यन । वया मनय्
विशाखाया अबुम्हं धया हःगु खँय् अभिप्राय मसियाः
विशाखायाके दोष मालाच्चंगु धायेमाल ।

हानं विशाखा थ्व नं साधारण मियात धाःगु मखु ।
मेखा छे च्वपि मनूतय्सं माजु, बाजु भातपिनिगु दोष खँ
ल्हाः वल धाःसा माजु, बाजु, भातपिन्त हानं उजुर मयायेत

धया हःगु जक खः धकाः स्पष्ट याना क्यन ।

थुकथ मिगार दोषारोपण याइगु; विशाखां निराकरण जुइ कथं स्पष्ट यानाः लिसः बीगु यायां अन्तय् मिगार दोष बी मफया वनाः चिला बीमाःगु जुल ।

अले तिनि विशाखां थःके छुं हे दोष मदयेकं अन्याय पूर्वक पितिका च्वने माल; च्वने मखुत; वने धकाः थः भ्वातितयत् वने निति तयार याके बिल ।

अबले मिगारं विशाखायात वंके बी मछाल; विशाखायाके दोष नं मदु; विशाखाया अबुम्ह नं थः स्वयाः अथः धनीम्ह ; विशाखायात भमचा ल्हाः वंबले कोशल जुजु स्वयं लिना वयाः फ्वना तःम्ह जुयाच्चन । उकिं विशाखायात वं गन तोता छ्वये छाली । थःत दोषं मुक्त यानाः क्षमा बी निति विशाखायात विन्तिभाव यायेमाल ।

अबले तिनि विशाखां थःम्ह ला मिगारयात दोषं मुक्त यानाः क्षमा बियाः सह यायेफु । तर व बुद्ध धर्म संघ त्रिरत्न लिसे बायाः च्वनेमफु । त्रिरत्न शरण कायेगु अवसर दुसा तिनि च्वने फइ; मदुसा च्वने फइमखु धकाः बाध्य यानादिल । अथे जुयाः मिगारं नं विशाखाया इच्छा अनुरूप सगर्थन याये माल ।

विशाखां कन्हे खुनु बुद्ध प्रमुख संघपिन्तं छे निमन्त्रणा यानाः भोजन दान उत्सव न्यायेकल । भगवान् बुद्ध मिगार सेठया छे बिज्याइन धयागु तीर्थकरतयस्सं तासेलि इपि थ्यंकःवल । इमि दातायात भगवान् बुद्ध नाप नापलाः मवने निति रोके यात । तीर्थकरपि छे ल्यूने तीजक सुला च्वच्चन; मिगार न इपि नाप तु दयाच्चन ।

बुद्ध प्रमुख संघपिन्तं भोजन दान याःबले स्वयं थःपि वयाः दान याये निति मिगारयात विशाखां सःतल; मज्यू ।

भोजन दान सिधयाः अनुमोदन उपदेश न्यने निति हानं सःतल । अबले थकालि जुयाच्चंगु जुयाः मवन धायेवं बामलाः; उपदेश ला वनाः न्यवने माली धकाः मिगारः थः गुरुपिन्तं धाल । गुरु तीर्थकरतयस्सं उपदेश न्यनेगु जूसा पर्दाया दुने च्वनाः जक न्यं ; श्रमण गौतमयात ला नाप लाःवने मत्यः धकाः विचाः बिल । अथे जुयाः मिगारं पर्दाया दुने च्वनाः हे उपदेश न्यन ।

तथागतयात थुकथं छले यानां गबले जी धका ? वस्पोलं जक सुं छम्ह व्यक्तियात उद्देश्यं तथाः उपदेशं बिया बिज्यात धायेवं थुम्ह व्यक्तिं गनं हे सुला च्वनां जी मखु; वस्पोलं उपदेशं बिया बिज्यात कि उपदेशं न्यना

च्वंपि धाक्वसिन तथागत इमित हे स्वयाः उपदेश बिया बिज्याना च्वन धकाः मती वनीगु जुल । वस्पोलयागु खाः चन्द्रमा समान जुयाच्वन धाइ । चन्द्रमायात थस्वया च्वनीपि सकसिन थःथःपिनिगु छय्न्य चन्द्रमा दयाच्वन; चन्द्रमां वया पाखे खाः स्वयाच्वन धकाः हे जक मती तइगु जुयाच्वन ।

थथे हे उपदेश श्रोतागणपि धाक्वसिन न तथागत इमित हे स्वया उपदेश कना बिज्याना च्वंगु दु धकाः जक मती वनीगु खः ।

थुकथं जूगु बोधिसत्वया जन्म जन्मय् पारमी पूर्ण याना बिज्याबले छयौं त्वाःल्हानाः बिया बिज्याःगु दान; मिखा लिकयाः बिया बिज्यागु : दान; नुगः स्यँय लिकयाः बिया बिज्याःगु दान; तःसकं यःपि कलाः काय् म्हयाय् पिन्त बिया बिज्याःगु दान; थुपि दानतयगु प्रतिफल हे खः ।

का — कथावस्तु स्वाका यकेनु । मिगार पर्दाया ल्यूने च्वनाः सुलाः चिलां चिले मजियाः उपदेश न्यने मालाच्वंगु जूसां तथागत वयात उद्देश्य यानाः कना बिज्यानाच्वंगु जुयाः उपदेशया अन्तय् मिगार श्रोतापन्न जुयावन ।

अले तिनि पर्दाया ल्यूने व पिहॉवल । विशाखायात तःसकं धन्यवाद बीगु कथ विशाखाया दुरुत्वन । विशाखा थनि निसे भौमचा मखुसे थः मा जुल धकाः न धाल । अबलेस निसे विशाखा 'मिगारमाता -मिगारया मा' पदवी प्राप्त जून्ह जुल ।

अन लिपा मिगार तथागतया पादमूल्य भोपुयाः तुति निप्पा ल्हात ब्ब स्यात; म्हुतु न चुप्पा नल, फ्यल; थः मिगार जुया च्वंगु खँ न स्वको घयाः निवेदन यात ।

अन हानं दानया महत्फलदायी जुयाच्वंगु खँयात न्हापा न्हापा मस्यू, सीके मन; आःहे तिनि बुद्धिमती भौमचाया उपकारं यानाः सीके दत । अपाय भयं न तापानाः मुक्त जुया वनेदत । विशाखा थःगु छे वःगु वया थःगु अर्थ व हितया निति थ्यंकः वःगुखः धकाः तथागतयात बित्ति यात ।

मेखुनु छन्हुया भोजन उत्सवय् सेठनी नाप श्रोतापन्न जुल । जीवन काछिं तीर्थकर आजीवकतयत्त गुरु नालाः शरण द्वंका वःन्ह मिगार सेठ सत्पुरुष भौमचा विशाखा लिसे सम्पर्क तयाः व्यवहार याये खंगुलिं अन्तय् उपदेश न्यनाः चिन्तन मनन यायेगु अवसर चूलानाः श्रोतापन्न जुयावने दुगु खः ।

सत्पुरुषपि लिसे सहवास व सम्पर्क तयेगु
 अवसर मदुसे; मूर्खन्ह गुरु देवदत्त लिसे न्हापा सम्पर्क
 तये लाना: पितृघात कर्म उल्लङ्घन याये ला:गुलिं लिपा
 तथागतं कना बिज्या:गु सामञ्जफल सुत्त न्यने धुका:
 श्रोतापन्न जुइ फुन्ह जुया: न मज्जून्ह अजातशत्रु जुजुयागु
 घटना न थन गुलिखे उल्लेख याना: क्यने ल्य:जू । तर
 अजातशत्रु जुजुयागु घटना ला मुलु दबले ज्वीथे जुयाच्चने
 धुंकूगु जुया: आलप ल्यंका थके त्यना ।

उकिं सत्पुरुषपि नाप सहवास यायेगु व सम्पर्क
 तयेगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण अंग छगू ख: धयागु
 क्यात्तुक लुमका: चायेका तये बह:जू ।

२- धर्म श्रवण छगू कारण

आः श्रोतापन्न जुइके फइगु निगूगु कारण
स्वाका यकेनु ।

क्लेशयात प्रहाण याये सःगु मार्ग प्यंगू, प्रहीण
जुइ धुकूगु क्लेशयात शान्त जुइकीगु फल प्यंगू, इपि
मार्ग फल धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु निर्वाण व मार्ग,
फल व निर्वाण लाभ यायेया निति मार्ग निर्देशक धर्म
परियत्तित सत्पुरुष धर्मत हे खः ।

थुपि सत्पुरुष धर्मतयत् न्यनेगु श्रोतापन्न जुइ
निति छगू कारण खः । धर्म न्यनेगु श्रोतापन्न जुइ
निति कारण धायबले धर्म उपदेश मन्यन घाःसा
श्रोतापन्न जुइ फइमफु घयागु अभिप्राय न
विपरीत स्वभाव कथ स्पष्ट जुयाच्चने धुकल । व लिसे
स्वापू तयाः साधक नमूना कथावस्तु उल्लेख याना
क्यने ।

भगवान् बुद्ध बुद्धत्व लाभ याना कया बिज्याये
धुंकाः ५० न्हु दुखुनु बोधिमण्डपया लिक्क अजपाल
वंगल सिमाया क्वय् विराजमान जुया च्चना बिज्याःबले
न्हापांगु उपदेश कना बिज्याये निति विचाः याना
बिज्यात । थःन्हं कना बिज्याइगु धर्मयात द्रुतगति सीके
फइपि धर्मश्रोता व्यक्ति वा व्यक्तिपित तथागत विचाः
याना बिज्याःबले आलार ऋषि लुमसे वल ।

आलार ऋषि

आलार ऋषि धयाम्ह उगु युगय् नौ दम्ह गणाचार्य खः । लौकिक ध्यान समापति च्याथी दुगुली न्हेथी लाभ यानातःम्ह खः । शिष्यपि यक्व यक्व (३००) म्हेसित निर्देशन बियाः ध्यान स्यना च्वम्ह खः ।

भावी बुद्ध बोधिसत्त्व नकतिनि गृहत्याग याना बिज्याःबले निर्वाण लाभ याये निति सही मार्ग सही पद्धतित स्युनिगु मखुनि, उकिं आलार ऋषियाथाग् उपसंक्रमण यानाः ध्यान धर्म उद्योग व अभ्यास यायेगु मार्ग पद्धति न्यनाः विधि सयेका काल ।

आलार ऋषि थःम्ह स्यूक्व ताक्व ल्यं पुल्य मदयेक उद्योग व अभ्यास यायेगु मार्ग पद्धतित क्यनाः कनाबिल । थःम्ह उद्योग व अभ्यास याःथे उद्योग व अभ्यास यात धाःसा थःम्ह स्यूथे सीका काये फु धकाः बोधिसत्त्वयात उत्साह वचन ल्हात ।

बोधिसत्त्व वयागु विधि अनुसार उद्योग व अभ्यास याना बिज्याःबले गुलिचां मदुव आलार ऋषि आचार्य लाभ यानातःगु न्हेगुलिं समापति दक्व लाभ जुल ।

बोधिसत्त्व थःम्ह लाभ याना तःगु धर्म आलारयात कन । आलार थःम्ह न बोधिसत्त्व लाभ याना कया तःगु ति

जक धर्मयात लाभ याना कया तथा, बोधिसत्व थः नाप समानगु श्रेणी दुम्ह जुइ धुकल, थुगु गुणयात बच्छि बच्छि भाग थलाः शासन चले यायेनु धया बोधिसत्वयात बच्छि शिष्य परिषद् भाग थला बिल ।

तर बोधिसत्व उगु ध्यानाश्रमय् छुं दि जक हान च्वना बिज्यात । लाभ जुयाच्चंगु समापत्ति धर्मत जरा, ब्याधि , मरण रहितगु निर्वाणय् थ्यनीगु कारण धर्म मखुनि धकाः सिया वल, उकिं उगु धर्मत त्याग यानाः उगु थास पिहाँ बिज्यात ।

भगवान बुद्ध आलार ऋषि आचार्य तीक्ष्ण बुद्धि दुगु खँ बुद्ध जुया बिमज्याःनिबले हे सीका तथा बिज्याये धुकल । अथे जुयाः आः बुद्ध जुया बिज्यानाः उपदेश कने बहःम्ह व्यक्तियात विचाः याना बिज्याःबले आलारयात लुमसे वःगु पहः खने दु ।

आलार ज्ञा दु , सःस्यू जू, प्रज्ञा मिखाय् क्लेश धू म्हो जू, वयात उपदेश बिल धाःसा तुरुन्त व धर्म लाभ याये फु, वयात शुरु याना न्हापांगु उपदेश कने माली धकाः तथागत साधारण रूप हे विचाः याना बिज्यात ।

अबले तथागतयागु मनोविचारयात स्यूम्ह देवता छम्हसिन भगवान् आलार परलोक जूगु न्हेन्दु दत्त भन्ते ! * धका निवेदन यात ।

अले तिनि तथागत विशेष ज्ञानं हानं निरीक्षण
यानाः स्वया बिज्यात । वंगु न्हेन्दु खुनु आलार परलोक
जुयाः आकिञ्चन्यायतन अरूप ब्रह्मलोकय् थ्यनाच्चन धकाः
सी दत ।

थुजोपि ब्रह्मापि ख्वीद्वः दँ दीर्घायुपि जुया
च्चन । नाम (धर्म) जक दयाः रूप मदुगुलिं थुगु
जन्मय् बुद्ध दर्शन यायेगु उपदेश न्यने फइगु धयागु छुं
गुगु कथ नं जुइ फइ मखुत । ब्रह्मा आयू फुना मनुष्य
लोकय् हानं जन्म जू वःसां बुद्ध कना बिज्याइगु उपदेश
न्यने फइगु अवसर मदये धुकल । पृथग्जन जीवनं हे
कर्मानुसार संसार चाःहिले माली तिनि । गबले गबले
अपायय् कुतुं वनाः आपाय दुःखत असह्य जुइक अनुभव
याये मालीतिनि ।

उकिं तथागत 'आलार ऋषि ला न्हेन्दु न्हयवः सी
लाःगुलि अतिकं परिहानी जुल, जिगु उपदेश जक न्यने
खंगु जूसा तुरुन्त अरहन्त जुइफु । आःला उपदेश न्यनेगु
अवसर मन्त, अतिकं अतिकं हे परिहानी जुल' धकाः मनं
मनं भुनुभुनु हाला बिज्यात ।

उदक ऋषि

अन लिपा रामाचार्यया काय् शिष्य उदक ऋषि यात उपदेश बी निति तथागतया लुमसे वल । थुम्ह ऋषि न उगु युगय् ना दम्ह छम्ह गणाचार्य हे खः । शिष्य पुचः आपालं आपाः (७००-सःति) यात ध्यान धर्म स्यने कने यानाच्चम्ह खः।

बोधिसत्त्व आलार ऋषिया ध्यानाश्रम पिहँ बिज्याये धुंकाः राम ऋषि आचार्यया ध्यानाश्रमय् थ्यकः बिज्यात । तर अबले रामाचार्य मदये धुकल, परलोक जुया वने धुकल उकिं उगु ध्यानाश्रमयात वया काय् शिष्य उदक ऋषि शासन चले यानाच्चबले बोधिसत्त्व थ्यकः बिज्याःगु जुयाच्चन ।

बोधिसत्त्व उदक ऋषियाथाय् थ्यकः बिज्यानाः रामाचार्य लाभ यानावंगु धर्म उद्योग व अम्यास यायेगु पहः व विधित न्यन ।

रामाचार्य लौकिक समापत्ति च्यागुलिं लाभ याना वम्ह खः । उदकं अबले स्वयं थःम्ह ला समापत्ति च्यागुलिं लाभ याना मकानि । तर थः आचार्य लाभ याना वंगु धर्म व उद्योग व अम्यास यायेगु पहः व विधितयत् ला आचार्यया पाखे न्यनाः सीका तःकथं बोधिसत्त्वयात दक्कं क्यनाः कना बिल ।

बोधिसत्त्व उदकं कंगु अनुसार उद्योग व अभ्यास याना यंकूगु अवस्थाय गुलिचां मदुवं लौकिक समापत्ति च्यागुलिं लाभ याना बिज्यात, थःम लाग याना तयागु धर्म उदक ऋषियात कना बिज्यात ।

ऋषि न वया थः आचार्य राम लाभ यानावंगु धर्म आः बोधिसत्त्व लाभ याःगु धर्मानुसार हे खः धकाः स्वीकार यात । अन अतिरिक्त बोधिसत्त्व व सिबे न च्वय् थहों वने धुकल, वया थःगु ध्यानाश्रमयात गुरुया रूप्य च्वनाः शासन व निर्देशन बी माल धकाः बोधिसत्त्वयात लः ल्हात ।

बोधिसत्त्व लाभ जुइ धुकूगु लौकिक समापत्ति च्यागुलियात निरीक्षण यानाः स्वया बिज्यात । जरा , ब्याधि, मरण रहित जुयाच्चंगु निर्वाण थ्यनीगुया कारण धर्म मखुनि, अरूप बह्मलोक तक जद थ्यकः वनीगु धर्म मात्र खः धकाः सियावल । उकिं उगु लौकिक समापत्तितयत परित्याग यानाः गुलिचां मदुवं उगु ध्यानाश्रम न पिहों बिज्यात ।

भगवान बुद्ध बुद्ध जुया बिमज्याःनिबले निसे हे उदक ऋषि प्रज्ञाज्ञान तीक्ष्णन्ह खः धयागु बालाक सिया बिज्याये धुकूगु खः । उकिं आःथे बुद्ध जुया बिज्याये धुकाः उपदेश कने बहःन्ह व्यक्तियात हाकन विचाः यानाः स्वया बिज्याःबले उदक ऋषि लुमसे वःगु ख्वाः वः ।

उदक ज्ञां दु, सःस्यू जू, प्रज्ञा मिखाय्, क्लेश घू
स्वल्पम्ह खः, वयात उपदेश बी दत धाःसा तुरन्त वं धर्म
लाभ याना, काय्फु । वयात हे उपदेश बी माल घकाः
तथागतं सामान्य रूप निरीक्षण यानाः स्वया बिज्यात ।

अबले भगवान बुद्धयागु मनोविचारयात स्यूम्ह छम्ह
देवतां भगवन्, उदक ऋषि परलोक जूगु चच्छि दया वने
धुकल भन्ते ! घकाः निवेदन यात ।

तथागतं विशेष ज्ञानं हानं निरीक्षण यानाः स्वया
बिज्यात । उदक परलोक जूगु चच्छि दयावन, परलोक
जुइ न्हयवः लौकिक समापत्ति च्यागुलिं लाभ याना वन ।
आः नैवसंज्ञा नासंज्ञायतन ब्रह्मभूमी उत्पन्न जू वन घयागु
सीका बिज्यात ।

थुपिं ब्रह्मापि चय्प्यद्वः महाकल्प आयु
तःहाकःपि खः । नाम जक दयाः रूप मदुगुलिं धुगु जन्मय्,
बुद्धदर्शन यायेगु उपदेश न्यनेगु जुइ फइ मखुत ।
ब्रह्मा आयू फुनाः च्यूत जुयाः मनुष्य लोकय् हानं
उत्पन्न जू वःसां बुद्धं कना बिज्याइगु उपदेश न्यनेगु
अवसर दये फइ मखुत, पृथग्जन जीवनं हे संसारय्
कर्मानुसार चाःहिले मालीम्ह जुल । गबले गबले अपायय्
पतन जुयाः न अपाय दुःखत असह्य रूप भोगे याये माली
तिनि ।

उकिं तथागत उदक ऋषि ला चच्छि न्हयवः
 सिना वने मालाः तःसकं तःसकं परिहानी जुइका वन ।
 जिगु उपदेश जक न्यने दुगु जूसा तुरुन्त अरहन्त तकं
 जुया वनेफु । आः ला उपदेश न्यने मखन, उदक अति हे
 परिहानी जुइका वन धका मन मन भुनुभुनु हाला
 बिज्यात ।

पञ्चवर्गी

अन लिपा पञ्चवर्गी न्याम्हसित न्हापांगु उपदेश कना
 बिज्याये निति बिचा : लुइका बिज्यात ।

पञ्चवर्गीपि न्याम्ह बोधिसत्त्व गृहत्याग याना बिम
 ज्याःनिव हे न्हयवः गृहत्याग याना वनाच्चपि खः । दुष्कर
 चर्या मिथ्या आचरणयात खुद तक बोधिसत्त्व
 आचरण यानाच्चना बिज्याःबले इमिस वसपोलयात त.ध
 चीधंगु सेवा सुश्रुषा यानाच्चंगु खः । तर वसपोल दुस्कर
 चर्या मिथ्या आचरणयात त्याग याना विज्याःबले श्रमण
 गौतम बुद्ध जुइ फइ मखुत धकाः भाःप्युगु जुयाच्चन ।
 उकिं बोधिसत्त्वया थासं पिहों वनाः बाराणसी मृगदावनय
 वनाः च्चच्चन ।

सकसिन सियाच्चंगु अनुरूप उगु दँया आषाढ पुन्ही खनु तथागत पञ्चवर्गीपिन्त न्हापांगु उपदेश धर्मचक्र कना बिज्यात । उगु पुन्ही खुनु आयुष्मान कोण्डञ्ज-श्रोतापन्न जुल । कृष्णपक्ष पारु खुनु वप्प; द्वितीय खुनु भदिय; तृतीया खुनु महानाम; चतुर्थी खुनु आयुष्मान अस्सजि छसिकथं श्रोतापन्न जुल ।

इपि पञ्चवर्गीपि न्याम्ह आलार व उदक ऋषिपिथे प्रज्ञाज्ञान तीक्ष्ण जू खने मदु । आलार व उदक ऋषिपिसंथे लौकिक ध्यान समापत्तित लाभ यात धका: न ग्रन्थय् स्वये खने मदु । तर इमिसं धर्मचक्र सूत्र देशना न्यने खंगु जुया: इपि श्रोतापन्न जुल; अनात्म लक्षण सूत्र न्यने धुका: अरहन्तपि जुयावन ।

आलार व उदकपि ला उपदेश न्यने खन धा:सा तुरन्त अरहन्त जुइ फयेक प्रज्ञाज्ञान तीक्ष्ण जूपि जुया न उपदेश न्यनेगु अवसर मदुगु जुया: श्रोतापन्न तक न जुया वने मखं ।

उकिं सत्पुरुष धर्म न्यने दइगु न श्रोतापन्न जुइके फइगु छगू कारण ख: धका: क्वात्तुक लुमका:

चायेका तयेमाः । अवसर चूलाक्व पतिक न सत्पुरुष धर्म
न्यने माल धकाः प्ररेणा व प्रोत्साहन बियाच्चना ।

३- यथार्थ विचाः कारण छता

का_आः श्रोतापन्न जुइके फुगु स्वंगुगु कारण कनेगु
पाः थ्यकःवल ।

यथार्थ व उचितगु विचाः श्रोतापन्न जुइके फुगु
छगु कारण धर्म हे खः । उकीया सम्बन्धय् छुं भति
स्पष्ट उल्लेख याना क्यने ।

तथागत संस्कार स्वभाव धर्मत नित्य मजूः दुःख
खः; थःगु अधीनय् मदुः आत्मा जीव न मखु; शोभा न
मदु धकाः कना तया बिज्यात ।

अनित्य धर्मयात अनित्य कथ; दुःखधर्मयात दुःख
कथ अनात्म आत्मा जीव मखुगु स्वभावयात अनात्मा
, आत्मा जीव मखु धयागु कथ अशुभ स्वभावयात अशुभ
कथ विचाः यायेगु यथार्थ व उचित कथ विचाः यायेगु
खः।

अनित्ययात नित्य कथ; दुःखयात सुख कथ;
अनात्म, आत्मा जीव मखुगुयात अधीनस्थ, आत्मा जीव
कथ; अशुभयात शुभ कथ विचाः यायेगु मिथ्याविचाः हे
खः ।

यथाथ व उचित कथ; विचा: यायेगु श्रोतापन्न जुइगु कारण धर्म धयागु स्पष्ट जू । उकी लिसे स्वापू दुगु कथावस्तु साधक नमूना उल्लेख याना वयने ।

बुद्धकालीन अवस्थाय कुरु राष्ट्र कम्मासधम्म निगमय् मागण्डी ब्राह्मण परिवार छगू दयाच्वंगु ख: । उगु परिवार पुचलय् अबु न मागण्डी; मा न मागण्डी; म्हयाय् न मागण्डी; कका न मागण्डी; दक्वसिगु नां मुक्कं मागण्डी जुल ।

अँ — म्हयाय्मचा मागण्डी देवकन्या ला धका: दापा जुइ मायेक अतिकं शोभा दया: बालाम्ह जुया च्वन । अथे जुया: अबुजु मागण्डी थ: म्हयाय् लिसे ज्व: ला:म्ह भावी जिलाज लुइके मफयेक हे म्हयाय् अभिमान चढे जुइकाच्वन । कुलवंश उच्च श्रेष्ठपिसं वया म्हयाय् वया स्वया: व न्हापा लाकेगु कथं साछिं साछिं ला फ्वं व: दया हे च्वन; तर ब्राह्मण थ: म्हयाय् इपि लिसे योग्य मजू धका: हक्का: बबिया छ्व:गुलिं । सकलें लिचिला: लिहाँ वनेमाल ।

छन्दु तथागत मागण्डी ब्राह्मण व ब्राह्मणीपित मुक्ति धर्म लाभ जुइगु ज्ञान खका बिज्यात । अथे जुया: मागण्डी ब्राह्मणपिनिगु निगमय् बिज्यात । ब्राह्मणया गाम

पिने इमिगु धर्म अनुसार मि पूजा यायेगु बानि दया च्वन । उगु मि पूजा याइगु थाय्या लिक्क तथागत बिज्यानाः विहार याना बिज्यात । उकिं ब्राह्मण मि पूजा यायेत पिहाँ वःबले वसपोलयात खन ।

ब्राह्मण तथागतयात खनेवं तु थ्व संसारय् थुम्ह श्रमणति रूप लावण्य बालाःन्ह मदु धकाः भाः पिल । थः म्हयार् लिसे त्वःन्ह योग्यम्ह व्यक्तिया रूपय् चित्त बुझेजुल । म्हयाय् बी मास्ते वःगु मन लुया वल ।

अथे जुया भो श्रमण; जि म्हयाय् छम्ह दु; जिमि म्हयाय् अतिक शोभा दयाः बालाःन्ह खः । श्रमण छःपि न अति हे सुच्चुसे पिच्चुसे च्वम्ह खः । जिमि म्हयाय् छःपि लिसे जक त्वःजू, योग्य जू । छःपि न जिमि म्हयाय् लिसे जक त्वःजू, योग्य जू । छःपिन्त पादपरि चारिका सेविकाया रूपय् कलाः दये त्वःथे जिमि म्हयाय्यात न आधार भरोसा काये बहःन्ह मिज दये त्वःजू ; छःपिन्त म्हयाय् बी न्हि ला । जि मवःतल्ले थन हे पियाच्चना बिज्याहुँ; गन हे बिज्याये मत्य घका तथागतयात घाल ।

थन तथागतयात ब्राह्मण जिलाज्या रूपय् चाहना जूगु लिसे स्वापू तयाः छु भति दथुइ स्वचाकाः उल्लेख याना क्यने ।

न्हापायागु युगय् गुलिं ब्राह्मण जातित अल्प वयस्क
तिनिबले ऋषि श्रमण जुइगु जुयाच्चन । ४८-दँतिया उमेर
दइबले कुलवशं त्वाः मदयेकेया निति धकाः गृहस्थ जुयाः
ब्याहा याइगु जुयाच्चन । ऋषि जुयाः चंबलेसिगु दँ वासः
मिया नइगु जुयाच्चन । न्याइपिसं न न्याइगु
जुयाच्चन । उगु, ध्येबा लाय् तयाः कलाः काय्
म्हयाय्पिन्त नके त्वंके याइगु जुयाच्चन । उकथयागु
ऋषि श्रमण कुलवंशं थुपि मागण्डी ब्राह्मणतय्गु
कुलवंशय् छगू वंश दया वने न धाइ । उकिं तथागतयात
बुद्ध धकाः हे मस्युसे यइपुसे बालाःम्ह ऋषि श्रमण
भाःपाः वंशगत मनोवृत्ति अनुसार म्हयाय् बी मास्ति वःगु
चित्त लुया वःगु जुयाच्चन ।

का— कथावस्तुयात हानं स्वाका यंके नु ।
तथागतं छुं हे लिसः बिया विमज्जाःसे सुमुक मौन जुयाः
च्चनाबिज्यात । ब्राह्मण लय्लय् तातां ब्वां ब्वां छे लिहँ
वन । छे लिक्क थ्यनेव तुं ब्राम्हणनीयात तापाकं सःता
छवल । म्हयाय्या निति भावी भात लुइका वये धुन,
म्हयाय्यात तुरन्तातुरन्ति तिसा वसः अलंकारं छायेपिया ब्यु
धकाः घाल । ब्राह्मणी न अहे याःथे याना बिल । अनं
लिपा माँ बौ म्हयाय् नाप यानाः स्वम्हं गाया पिने पाख
स्वयावन ।

थःम्हयाय सुलिसे न ल्वः मजू, योग्य मजू धकाः
भाःपिया च्मह ब्राह्मण स्वयं चित्त बुभे जूम्ह भावी जिलाज
लुइका वये धुंकल धयागु स्यूबले तुरन्त गा छगूलिसं हो
हल्ला मचे जुल । उम्ह भावी जिलाज गुजाम्ह व्यक्ति
जुइथे धकाः सीके मास्ते वयावल । उकिं मनूतयगु बथा
ब्राह्मण परिवारपि ल्यूल्हू हये भुनाः लिनावन ।

ब्राह्मणपि गाया पिने थ्यंकः वःबले मूल थासय्
तथागत मदया च्चन उगु थासय् वस्पोल पालि ख्वाँय्-
चिं तया थकाः भतिचा उखे मेथाय् छथाय् बिज्यानाः
विहारयाना बिज्यानाच्चन ।

तथागतयागु पालि ख्वाँय्-चिं धयागु सु छम्हसिया
निति उद्देश्य तया तल धाःसा उम्ह व्यक्तिं जक
खनीगु खः । उम्ह व्यक्तिं मखंतल्ले न तनावनी मखुः
उजोगु पालिख्वाँय्-चिं सल किसि आदि सत्वप्राणीपिसं
न्हूसा न स्यने फइ मखुः घनघोर रूप वा वःसा नं;
स्यने फइ मखुः गोफय् वयाः स्यकुसां न स्यने फइ मखुः
खने गाःम्ह व्यक्तिं खने धुकाः तिनि जक आफसे आफ
तना वनीगु खः ।

मागण्डी ब्राह्मण वं पीका तःगु थासय् तथागतयात
मखसे पालि ख्वाँय्-चिं जक खन अबले थुगु पालि ख्वाँय्-
चिं थः भावी जिलाजयागु पालिख्वाँय्चिं हे खः घकाः
ब्रह्मनीयात क्यन ।

ब्रह्मनी न चानचुनम्ह मखु; त्रिदेव फुकं सःस्यूम्ह जुयाच्चन । लक्षण सम्बन्धी मन्त्र ब्वनाः पालिख्वाँय्-चि परीक्षण याना स्वःबले यथार्थ खँ सियावल ।

अथे जुयाः "ब्राह्मणं, छ तसकं मूर्खं खनि सा; थ्व पञ्च आरम्भण , कामगुण धर्म सेवन वा उपभोग याइम्ह व्यक्तिया पालिख्वाँय्-चि मखु" धकाः निश्चित रूप ठोके यानाः घाल ।

तर ब्राह्मणं स्वीकार मयाः ; ब्रह्मनीयात खँ अप्वः धकाः हक्काः ब्वःबिल । ब्रह्मनी न थःगु जिदि मत्वःतू । व खँयात हे हान घाल ।

थुगु रूप कलाः भात थाका थुकु हा हा ब्राह्मण उखे थुखे स्वयाः माला जूबले हुँकन तापाक छथाय् तथागतयात खंकल । ऊ — अन का जिमि भावी जिलाज घयाः तथागतयाथाय् म्हयाय् व कलाःयात काचा काचा सःता यंकल । तथागतयात थः म्हयाय् ग्रहण याना काये निति लः ल्हानाबिल ।

तथागतं बुद्ध जुया बिज्याये धुंकाः लिपा अजपाल वंगल सिमाया क्वय् विहार याना बिज्याना च्वनाबले मार देवया त्यासेपि म्हयाय्पि स्वम्ह, तण्हा, अरति, रागा घयापि देवकन्यापिसं विभिन्न प्रकारया माया क्यनाः ह्येकः वलं नाम जिके सहवास यायेगु इच्छा बिल्कुल लुया

मवः । छं म्हयाय्या शरीर ला मल-मूत्र जाया च्वंगु दुः
ग्रहण यायेगु ला अथे ति, तुतियागु पति नं तकं थी
मयः" घकाः आज्ञा दयेका बिज्यात ।

मागण्डी मयजुया शरीर सहित सकसिगु थुगु
शरीर मल-मूत्र, पित्त, खइ, न्हि, चःति, न्हिई आदि घृणितगु
चीजवस्तु जायाच्वंगु अशुभ खः; घृणितगु अवश्यम्भावी
जुयाच्वन । धात्थे अशुभ जुया च्वंगुयात अशुभया रूप्य
तथागतं उल्लेख यानाः कना बिज्याःगु जुयाच्वन ।

थुकथं अशुभ जुयाच्वंगुयात अशुभया रूप्य तथागत
कना बिज्याःगुयात अबु मा व म्हयाय् जूपि मागण्डी छगू
पाख ताःगु जुयाच्वन ।

मा व बौपिसं अशुभ स्कन्ध शरीरयात अशुभया
रूप्य; धर्मयात धर्मया रूप्य चिन्तन मनन व विचाः याये
फत । थातय् लाक्क बिचाः याये लाःगुलिं स्वाकं उपदेश
न्यनाः अनागामि जुयावन ।

तर म्हयाय् मागण्डी धाःसा तथागत कना बिज्याःगु
धर्मयात धर्मया रूप्य विचाः याये मसः ।

"स्व सा; शुम्ह श्रमणं जितः मयःसा मयःधाःसा गा
हे गाःनि । आः ला जिगु शरीर मलमूत्रं जाया च्वन हँ,

जितः ग्रहण याना कायेगु ला अथे ति, तुति पति न तर्क थी मयःहैं । आसे रे; जि उच्चकोटी थ्यकाः तिनि शुम्ह श्रमणयात कारण क्यने तिनि धकाः मती तथाः तथागत प्रति आघात तथा दागा तल ।

लिपा शुम्ह मागण्डी कौशाम्बी अधिपति जुजु उतेन (उदेन) या बडामहारानी जूवन । उतेन जुजुया मेपि श्यामावती वृक्ष वासुलदत्ता वडामहारानीपि न दयाच्वन तिनि । छम्ह छम्ह महारानीया परिवार मयजुपि न्यासः न्यासः दयाच्वन ।

छगू इलय् तथागत अनुगामी संघपि लिसे कौशाम्बी देशय् थ्यकः बिज्यात । श्यामावतीया परिचारिका मयजु खुज्जुत्तरां तथागतयागु उपदेश न्यने खनाः (व) श्रोतापन्न जुयावन । वं हानं उपदेश कनाः क्यंगु जुयाः श्यामावती लिसे मेपि परिचारिका मयजुपि न्यासःम्ह न श्रोतापन्न जुयावन ।

मागण्डी भगवान् बुद्ध कौशाम्बी थ्यकः बिज्यात धयागु श्यामावतीपिनि पाखे सिल । श्यामावतीपि बुद्ध श्राविकापि धयागु सीव हे इमित नापं आघात (दागा) तल । अनेक कथं मभि विचाः यात । भगवान् बुद्ध व संघपिन्त ब्वःबीत अय्लागुलु मुल्याहातयत् ध्येबा बियाः अहेयात । मुल्याहातयसं न बुद्ध प्रमुख संघपिन्त अनेक कथं ब्वःबिल ।

मनूतयगु ब्ःसः अति जुइक न्यने माःगुलिं किजा
 आनन्द तक उगु शहर पिहाँ बिज्याये निति तथागतयात
 निवेदन समेत याये मालावन । तर तथागत इमिसं ब्ःबिया
 च्वंगु न्हेनू स्वयाः अप्वः च्वनीमखु । न्हेन्दु पुला वनेव थः
 थःम्ह हे तनाः न्हना वनी धकाः आज्ञा दयेकाः अन हे
 स्वाकं च्वनाबिज्यात ।

मागण्डी तथागतयात न ब्ःबियाः पितिने मफु ।
 श्यामावतीपिन्त दोष बी दयेक उतेन जुजुयात विभिन्न
 रूप चुगली खँ ल्हानाः न सफल जुइमफु । उकिं
 आखिरय् श्यामावतीया प्रासाद मि नकाबी निति वया थः
 ककायात अहेयात । उतेन जुजु उद्यानय् न्हयाइपुक वना
 च्वंगु इलय् श्यामावती प्रमुख न्यासःपि मयजुपि मि नयाः
 सिना वनेमाल ।

लिपा वास्तविक क्रियाकलाप न्हयोने वःबले
 उतेन जुजु मागण्डी लिसे वया थःथितिपिन्त गःपः तक
 गाःवंगु गालय् स्वथना, सुपचिनाः मि छ्वयेका बिल ।
 लिपा न पातायागु धारं दुक्रा दुक्रा जुइक पालाः स्याना
 छ्वल । मागण्डीयातला मसीनिव म्हय् च्वंगु ला ध्यना
 कयाः कराहिलय् पुकाः वयात थःगु ला थःम्हंतुं नके
 बिल । लिपा तिनि अन्त जुइक स्याना छ्वल ।

थुकथं मागण्डी नापं, असम्बन्धितपि समेत अन्तिमयु
बाँमलाक सिनावने माःगु तथागत उपदेश बिया बिज्याःबले
मागण्डी अःखतं बिचाः यानाः आघात तया वःगुया
परम्परा प्रतिफल हे जुल ।

उकिं विचा : द्वन घायेव धर्म लाभ मजुइगु जक
मखु दुःख समेत जुइका च्वनेफु धयागु होश तयाः संवेग
काये बहःजू । अँ— विचाः मद्दन घायेव ला मां बौ जुया
च्वपि मागण्डीपिसंथे धर्म लाभ याना वनेफु ।

थुगु कथावस्तुयात बःकाल घाःसा धर्म सम्बन्धयु
विचाःथातयु लाइगु श्रोतापन्न जुइके फूगु छता कारण
धयागु अतिकं स्पष्ट जू । थुकीयात क्वात्तुक लुमकाः
चायेकाः विचाः मद्दनी कथं उद्योग याये माल घकाः प्रेरणा
बियाच्वनागु जुल ।

धर्माचरण यायेतु घृता कारण

का— आः श्रोतापन्न जुइके फूगु अन्तिम
कारणयात कनेगु पाः थ्यंकः बल । श्रोतापन्न जुइके फूगु
कारण धर्म प्यंगू दुगुली थुगु कारण धर्म ला दकसिबे
महत्त्वपूर्णगु खः घकाः घाये मास्ति वः । थुगु अन्तिम
कारण ला मार्ग, फल व निर्वाण लाभ जुइगुया कारण
भावना धर्म आचरण यायेगु हे खः ।

बुद्ध-शासनानुयायीपिनि अन्तिम लक्ष्य व उद्देश्य सम्पूर्ण दुःख शान्त जुयाच्चंगु निर्वाणय् थ्यंकः वने निति खः धकाः सकसिन सियाच्चंगु दु । उगु निर्वाण धयागु मार्गज्ञान फलज्ञानया आरम्भण जुयाच्चंगु विशिष्ट परमार्थ धर्म हे खः । उकिं मार्गज्ञान फलज्ञान लाभ मजुइकं निर्वाण लाभ याये फइ मखु, साक्षात्कार याये फइ मखु ।

थुगु मार्गज्ञान फलज्ञानत न इपि उत्पन्न जुया वइ कथ विपश्यना तनंत प्रबल व परिपक्व जूसा तिनि लुया वये फइगु खः । सित्तिकं अथे अथे म्वाः म्वाकं लुया वइगु मखु ।

विपश्यना ज्ञान तनंत लुया वयेकेया निति चित्त स्थिर व शान्त जुइगु समाधि आवश्यक जू । सम्बन्धित समाधि तकं लाभ मजुल धाःसा विपश्यना ज्ञान लुया वये फइमखु ।

थुगु थासय् समाधि संक्षिप्त (१) उपचार समाधि धयागु ध्यानया लिक्क उत्पन्न जुइगु समाधि । (२) अप्पना (अर्पणा) समाधि धयागु ध्यान समाधि व (३) खणिक (क्षणिक) समाधि धयागु क्षणिक कथ चित्त शान्त जुइगु धकाः स्वथी दु ।

इपि स्वथी दुगुली उपचार समाधि व अप्पना

समाधित ध्यान लाभ जुइकथ जक उद्योग व अम्यास याइपि व ध्यानयात पृष्ठभूमि याना: विपश्यना धर्म स्वाकं उद्योग व अम्यास याइपिनि निति जक अप्व: आवश्यक जू ।

खणिकसमाधि ला खालि विपश्यना जक उद्योग व अम्यास यायेगुली आवश्यक ख: । विपश्यना भाविता याना: चायेका च्वनेगुली भाविता याना: चायेके मा:गु अथवा भाविता व चायेकेगुया आरम्मणय भाविता याना: चायेकीगु चित्त थ्याक्क थ्याक्क ला: वनीगु स्वभाव खणिकसमाधि हे ख:। कमसेकम थुगु खणिकसमाधि ति तकं लाभ मजुल धा:सा विपश्यना ज्ञान लुया वये फइ मखु ।

थुगु सम्बन्धित समाधिथे जा:गु समाधि लुया वयेत न शील पारिशुद्धि दयेमा: । गृहस्थी जूसा गृहस्थशील; श्रमण भिक्षु जूसा श्रमण भिक्षु शील परिशुद्ध जुया च्वनेमा: ।

सम्बन्धित शील परिशुद्ध जूसा तिनि चित्त शान्त स्थिर जुइगु समाधि लुया वये फइ । समाधि लुया व:सा तिनि विपश्यना ज्ञान लुया वये फइ । विपश्यना प्रज्ञा ज्ञान लुया वया: प्रबल परिपक्व जूसा

तिनि मार्ग्य् थ्यना : फलय् प्रवेश जुया: निर्वाणयात खंके फइ ।

श्रोतापत्ति मार्ग व फल ज्ञानद्वारा निर्वाणयात खन धा:सा श्रोतापन्न जुया वनीगु जुल । उकिं शील, समाधि व प्रज्ञा आचरण धर्मतयत्त आचरण, चिन्तन मनन, प्रयत्न उद्योग व अभ्यास यायेगु मार्गज्ञान फलज्ञान व निर्वाण लाभ जुइगुया कारण धर्म आचरण यायेगु हे ख: । थुकथं धर्माचरण यायेगु श्रोतापन्न जुइगुया छता कारण धर्म ख: । अ:पुक धायेगु ख:सा विपश्यना धर्म उद्योग व अभ्यास यायेगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण हे ख: ।

थुगु थासय् ' न्यने नंसा हानं न्यनेगु ' कथं विपश्यना विषयय् छुं भति हानं कना यके । जिगु धर्म सफू धाक्कलय् धयाथे विपश्यनाया विषयत दया च्वने धुकूगु जुया: 'न्यने नंसा हानं न्यनेगु ' धयागु खँ प्रयोग यानागु ख: ।

विपश्यना धयागु अनित्य आदिया सामर्थ्यद्वारा विशेष रूप भाविता याना: चायेकेगु ख: । थ्व ला ग्रन्थया भाय्यागु स्वभाव कथं धयागु ख: । ज्यायागु स्वभाव कथं जुल धा:सा खं खं पतिकं, ता:ता: पतिकं, नंतुक्क पतिकं, नक्व पतिकं, थिक्व पतिकं, विचा: याक्व

पतिकं दक्व पतिकं, दक्व पतिकं, फेतुक्व पतिकं, दक्व पतिकं, फुले जुक्व पतिकं, सुकय् जुक्व पतिकं थुकथ आरम्मण व द्वार चूलाक्व पतिकं, प्रकट रूपय् सी दयेक दयाच्चंगु रूपधर्म नामधर्मतयत् दिपाः मदयेक भाविता यानाः चायेकेगु विपश्यना खः ।

तर न्हापा उद्योग व अभ्यास याइपि व्यक्तिपिनि निति खनीगुलिं हे न्हापा चायेकेगु ला, ताइगुलिं हे न्हापा चायेकेगु ला आदि धका संशय जुया वया च्चने यः । उकिं महोपकारक महाशी सयादो महास्थविरं शुरु शुरुइ उद्योग व अभ्यास याइपि व्यक्तिपिनि निति पृष्ठभूमि निसं भाविता यानाः चायेकेगु विधितयत् प्रत्येक मनुख थुइके फइगु जनसाधारणपिनिगु व्यावहारिक भाषं तथागतयागु विचाःयात ल्वयेक निर्देशन बियाः उपदेश याना बिज्याना तःगु दु । आःउगु भाविता यानाः चायेकेगु विधियात संक्षिप्तं छुं भति हाकनं उल्लेख यानाक्यने ।

विपश्यना भावना धर्म भाविता यानाः चायेकाः उद्योग व अभ्यास याइमह व्यक्तिं गृहस्थी जूसा कमसेकम पञ्चशील ति जूसा समादान याना तयेमाः । श्रमण भिक्षु जुल धाःसा श्रमण भिक्षु सम्बन्धी शीलयात परिशुद्ध जुइका तयेमाः । थःगु परिशुद्धगु शीलं मार्गज्ञान फलज्ञानयात उपकार जुइकेमाः धकाः मन क्वछुका तयेमाः ।

अनं लिपा वन जङ्गल्य् वा, सिमा क्वय् अथवा
 सुनसानगु एकान्त थासय् वनाः थाय् कायेमाः । मुलपति
 थ्यानाः वा मय्जुपि फेतुइथे ताउ तक फेतुइ फइ
 कथंयागु छता मखु छता प्रकारया आसनं फेतुइमाः ।
 शरीरयागु च्वय्यागु भागयात तप्यकं अथवा सुविधा दयेक
 तयेमाः । मिखा तिसिनाः, सासः सामान्य रूप ल्हायेमाः।
 मनं प्वाःथय् आरम्मण याना तयेमाः । सासः ल्हाक्व
 पतिकं प्वाः फुले जुयावल धाःसा फुले जुयाच्चन
 धकाः चायेकेमाः । सासः पिकयाः प्वाः सुके जुया वन
 धाःसा सुके जुयाच्चन धकाः चायेकेमाः ।

थःथःमं स्वाभाविक रूप फुले जुया वःसा तिनि
 फुले जुया च्वन धकाः चायेकेमाः । थःथःमं स्वाभाविक
 रूप सुके जुया वंसा तिनि सुके जुयाच्चन धकाः
 चायेकेमाः । फुले जुइक सुके जुइक धकाः आल्पं
 सासः जोर जोर ल्हाये मज्यू । फुले जुइगु सुके जुइगु
 चलाख जुया वल धाःसा फुले जूगु सुके जूगु थुपि निगूयात
 चायेकेमाः ।

फुले जुइगु सुके जुइगु धिला जुल धाःसा फेतुना
 च्वंगु आकार प्रकारयात समेत आरम्मण यानाः फेतुना
 च्वना धकाः ठपे यानाः चायेकेमाः । अथे जुयाः चायेके
 माःगु लुमन्ति फुले जुया च्वन; सुके जुया च्वन; फेतुना

च्वना; स्वथी जुया वल ।

गबले गबले सासः ल्हायेगु तःसकं धिला जुयाः
 फुले जुइगु सुके जुइगु तःसकं धिला जुया च्वन धाःसा
 दकसिबे स्पष्ट जुइक थिया च्वंगु छथाय् मखु छथाय्यात
 समेत आरम्मण यानाः थिया च्वन धकाः चाय्केमाः। अथे
 जुइबले चायेके माःगु आरम्मण फुले जुया च्वन; सुके
 जुया च्वन; फेतुना च्वना; थिया च्वन प्यथी जुया वल ।
 चायेकु चायेकु पतिकं मनं जक चायेकेगु खः । सः पिकयाः
 धाये माःगु मदु ।

फुले जुया च्वन; सुके जुया च्वन; अथवा फुले
 जुया च्वन; सुके जुया च्वन; फेतुना च्वना; थिया च्वन
 धयागु आरम्मणत फेतुनाः चायेका च्वनेबले चाय्के माःगु
 मूल आरम्मण प्राथमिक आरम्मणत हे खः । छुं न
 लुमकेगु चाय्केगु मदुसा थुगु प्राथमिक आरम्मणतय्त हे
 चाय्केमाः ।

प्राथमिक आरम्मणतय्त चायेका च्वच्चं खनिगु,
 ताइगु, कल्पना याइगु , बिचा : याइगु, स्याइगु , पिइसे
 च्वनिगु आदि चाय्के माःगु आरम्मण न्हून्हुगु लुया वल
 धाःसा खना च्वना; ताया च्वना; विचाः याना च्वना;
 आदि धकाः चाय्के माःगु न्हून्हुगु आरम्मणतय्त हे
 चाय्का वना च्वनेमाः । चायेके माःगु न्हून्हुगु आरम्मणत

तना वनाः छुं हे मेगु चायेके माःगु मन्त धाःसा मूल आर
म्ण जुयाः च्वंगु फुले जुइगु , सुके जुइगु, फेतुइगु,
थीगुयात हे हान चाय्केगु खः ।

फेतुना च्व च्व दने मास्ति वल धाःसा दने
मास्ति वःगु चित्तयात चाय्केमाः । दना वयेबले शरीर बुलुहुँ
बुलुहुँ ल्हवनाः थहाँ वःगु आकार प्रकायरयात आरम्भण
यानाः दनाच्चना, दनाच्चना धकाः चाय्क्यमा : ।

दना च्वनेगु अवस्थाय् दना च्वनागु आकार प्रकार
यात आरम्भण यानाः दनाच्चना, दनाच्चना धकाः
चाय्केमाः । चाःहिलेबले स्कन्ध शरीर बुलुहुँ बुलुहुँ चाः
हिला वःगु पहः चहःयात आरम्भण यानाः फःहिला, फःहिला
धकाः चाय्केमाः । इरुथिरु जुइबले खःगु न्हयाका च्वना;
जःगु न्हयाका च्वना अथवा ल्हवना च्वना, दिका
च्वना अथवा ल्हवना च्वना; न्हयाका च्वना, दिका च्वना
धकाः चाय्क्यमाः ।

आः उल्लेख याना तयागु संक्षिप्त चायेकेगु विधि
वा नियम मात्र खः । सविस्तर पूर्वक भाविता याना
चाय्केगु विधि वा नियमयात ला महोपकारक महास्थविर
सयादोयागु विपश्यना कार्यधर्म उपदेश आदि उगु उगु
सफुती सम्पूर्ण रूप उल्लेख यानातःगु दु ।

जिगु दृष्टि व तृष्णा, कर्म व मनुष्य; दुश्चरित्र अपराध भय विमुक्ति , पुण्य पुष्य आदि धर्म सफुती न योग्यतानुसार उल्लेख यानातय् धुगु दु । उकिं थुगु सफुती ला थुलिं हे भाविता यानाः चाय्केगु विधि विषय दिका छ्वय् ।

विपश्यना भावना धर्म अभ्यास, उद्योग व आचरण यायगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म धाय्बले विपश्यना भावना धर्म अभ्यास, उद्योग व आचरण मयात धाःसा श्रोतापन्न जुइफइ मखु धयागु व्यतिरेक विधि अनुसार स्पष्ट जुयाच्चने धुक्गु दु ।

खः; तथागतया पालाय् उपदेश छगू पाद ति, छपु गाथा ति तायेव न्यनेव तु श्रोतापन्न आदि आर्यपि जुया वपि व्यक्ति न यक्व मखुसा न छु भति मात्र जूसा उत्पत्ति क्षणया नामरूपयात उपदेश न्यना च्वं च्वं भाविता यानाः चायेकाः हृदयगम यानाः वने माःपि हे जुयाच्चन ।

महाधम कथावस्तु ममूना चायेकी

विपश्यना भावना धर्म भाविता यानाः चायेकाः आचरण व अभ्यास मयात धाःसा मुक्त जुइगु धर्म लाभ याय्फइगु ज्ञान दया वया च्वंसा (उगु) धर्म लाभ याय्

फइमखु । थुगु मामुली तथ्य स्पष्ट जुइकेत सम्बन्धित साधक नमूना कथावस्तु स्वाका यकेनु ।

सम्यक्सम्बुद्ध तथागतया पालय् वाराणसी ८०-गू कोटी सम्पत्ति थूम्ह महाजन श्रेष्ठिपुत्र छम्ह दया वने न । वयागु नाँ महाधन खः । धन सम्पत्ति प्रशस्त थूम्ह घयागु मतलब खः ।

वया माँ -बौपिस वयात मचाबले वाद्यवादन व संगीत जक सयके बियातःगु जुयाच्वन । मेगु छु न विद्या सयके बियातःगु मद्दु । इमिके सम्पत्तित यक्व दु । थुपि सम्पत्तित दक्व दिक्व काय् जूम्हसित बी; काय् जुया च्वम्ह जीवन काछिं छु ज्या न याय्माःगु मद्दु धकाः इमिसं मती तथा च्वच्वन । उकिं काय् जूम्हसित वाद्यवादन व संगीत मात्र जक सयके बियातःगु जुल ।

उगु हे देशय् ८० गू कोटी धन थूम्ह मेम्ह श्रेष्ठिपुत्रीयात न वया माँ-बौपिस वाद्यवादन संगीत विद्या मात्र जक सयक्य बिया तल । मेमेगु छु न सयक्य बियामतः ।

उम्ह श्रेष्ठिपुत्र व श्रेष्ठिपुत्रीपि उमेर दया वःसेली निखेयापि माँ-बौपिस विवाह याना बिल । लिपा निखेयापि माँ-बौपि मरण जुयावगु अवस्थाय् श्रेष्ठिपुत्र निम्ह तिपु १६० -गू कोटी सम्पत्ति थूपि जुयावल । महाधन

श्रेष्ठिपुत्र णिं स्वको जुजुया चाकरी वनेमाः ।

छन्दु अय्लागुलु छपुचःतयसं थुम्ह श्रेष्ठिपुत्र जक अय्ला त्वने सया वल घाःसा इमि याउँक अःपुक सुखं नये त्वने दइ; थुम्ह श्रेष्ठिपुत्र अय्ला त्वने सया वयेक याय माल धका विचाः जुयावल । अले ला अयेलागुलुत अय्ला व उकियात पासा ल्वसा ज्वनाः महाधन श्रेष्ठिपुत्र वइगु लँय् सिथे वनाः पिया च्वंवन ।

महाधन श्रेष्ठिपुत्र जुजुया हाजिरी वं वं इनि लिक्क थ्यकः वल । अबले अय्लागुलुतयसं श्रेष्ठिपुत्र खनी कथं अय्ला त्वना क्यन , ल्वसा नया क्यन ; म्हुतुइ छता प्रकारया जरा वां न्यानाः भो श्रेष्ठिपुत्र, छि न सच्छि दँ म्वायेमा : । जिमिसं छितः बः कयाः नय् त्वने फुपि जुइमा घकाः सकसिनं धाल ।

अय्लागुलुतयगु खँ न्यने दुबले महाधन थः ल्यूल्यू वया च्वंम्ह सेवकयात 'थुपि मनूतयसं छु त्वना च्वंगु ? इमिसं त्वना च्वंगु त्वने ल्वःवनापुसे च्वंगु खःला ? धकाः न्यन ।

ल्यूल्यू वःम्ह सेवकं 'भो श्रेष्ठिपुत्र, थुगु सजीवं इमिसं त्वनाच्वंगु रस ति त्वने ल्वःवनापुसे च्वंगु रस नद्दु धकाः लिसः बिल । मूर्ख्याइँ ला छु जक धायेगु, वयथ्याः थासय् घःचाः तयाः ध्वाना छ्वःथे हे का ।

अथे जुसेली महाधन न परीक्षा याय्थे अय्ला त्वना स्वस्व गुलिचा मदुव बिल्कुल हे अय्लागुलु जुयावन । व वंयथासय् अयेलागुलु उपद्राहात हुलहुल जुयाः न्हयाइपुकेगुया थाःगाः हे मदया वन । वया अय्लागुलु परिवारपि भं भं यक्च दया वल । महाधन न्हिथ अय्लाया निति सलसः द्दलंद्दः फुकीगु जुल । जूलय् पाय् सःपि, न्ये हाले सःपि, वाद्यवादन थाय् सःपि, प्याखँ ल्हुइ सःपि मनूतय्त्त द्दलंद्दः सम्पत्ति द्वधिनाः बक्सिस वीगु जुल ।

धुगु रूप अर्धगे छांट ग्व हवलेथे फुका जूगु ला वया थः पाखे दुगु ८०-गू कोटी सम्पत्ति दक्चदक्च सखाप जुयाः फुना वन । उलिं न ह्युगु मखुनी । वया थः कलाःया पाखे दुगु लुँ वहः ८०-गू कोटी पिकाकां हानं सखाप याना फुकाछवल ।

लुँ वहः दां घ्येबा फुइव बुँ बालि उद्यान बगैचा जग्गा जमीनत मियाः खर्च याना जुल । अनं लिपा थलरल, वसः इसः निसे मियाः खर्च ज्ञाजुल । अन्तय् च्वनेगु छँ समेत मियाः खर्च याना बिल ।

थुकथं १६०-गू कोटी धन थूम्ल महाधन श्रेष्ठिपुत्र निम्हः तिपू छुं छुं हे ल्यं पुल्यं मदयेके गरीब जुया वन । च्वनेगु थाय् मदयाः भेपिनि अंगः वःकयाः च्वने मालावन । तज्याःगु भ्यागः ज्वनाः निम्हः तिपू शहर

य चाःचाः हिलाः फ्वना फ्वनाः नये माला वन । न्हापा सुख पूर्वक नया, त्वना च्वना वयागु लुमक्व पतिकं ततःसकं मानसिक दुःख जुइका च्वने माल ।

छन्दु बुढा बुढी निम्हतिपु भोजन शालाया घ्वाखाय श्रामणेर मस्तयसं त्याग याना ब्यूगु ल्य पुल्यं भोजन तर कारी फया कयाःच्वन । व भगवान बुद्धं खनाःमुसु कया बिज्यात । अबले आयुष्मान आनन्द तथागतयाके मुसु कया बिज्याकागुया कारण निवेदन यात ।

अबले तिनि तथागतं प्रियपुत्र आनन्द , हुँकन च्चँपि बुढाबुढीतयत् स्वसा । इपि न्हापा थुगु शहरय १६० -गु कोटी धन थूपि श्रेष्ठिपुत्र महाधनपि खः । आःला घन सम्पत्ति फुकं फुनाः फ्वना फ्वनाः नय माःगु जीवनया अवस्थाय् थ्यने धुकल ।

महाधनं प्रथम उमेरय (२५-दँया दुने) लौकिक सम्पत्ति माःगु जूसा थुगु शहरय दकसिबे त.धम्ह महाजन जुइफइम्ह खः । लौकिक आरम्मण भौतिक कामगुणतय पाखे लिचिलाः श्रमण जुयाः भावना धर्म उद्योग व अम्यास याःगु जूसा अरहन्त जुइ फइम्ह खः। वया कलाः अनागामि तक जुइ फइम्ह खः ।

निगूगु उमेरय (५० दँया दुनय) लौकिक सम्पत्ति माःगु जूसा निम्हम्ह महाजन जुइ फइम्ह खः । लौकिक आरम्मण भौतिक कामगुणतय पाखे भिक्षु श्रमण

जुयाः भावना धर्म उद्योग व अभ्यास याःगु जूसा
अनागामि जुइ फइन्ह खः । वया कलाः सकृदागामि
जुइ फइन्ह खः ।

स्तंगुगु उमेरय् दुगु सम्पत्ति हिना मिना मयाःसे
लौकिक सम्पत्ति माःगु जूसा स्वम्हम्ह महाजन जुइ
फइन्ह तिनि । लौकिक आरम्भ भौतिक कामगुणतय्
पाखे लिचिलाः भिक्षु श्रमण जुयाः भावना धर्म उद्योग व
अभ्यास याःगु जूसा सकृदागामि जुइ फइन्ह खः । वया
कलाः श्रोतापन्न जुइ फइन्ह खः ।

आःला इपि लौकिक सम्पत्ति वैभव नं परिहानी
जुल, श्रमण सुखं नं परिहानी जुल । लौकिक वैभव सम्पत्ति
नं छुं गुगु कथं लिखतं दयेके फइ मखये धुकल । मार्ग
फल सुखं नं लाभ याना काये फइ मखुत । छुथे च्चं लय्
धाःबले लः सुना वनाः न्या मदय् धुकूगु भ्यातनालय् भुले
जुया च्चनीम्ह जीर्णम्ह न्याखुं बोहथे च्चने धुकल धकाः
स्पष्ट यानाः कना विज्यात ।

थुपि महाघन सेठ निम्ह तिपूयागु घटनायात
अध्ययन याना स्वल धाःसा विमुक्ति धर्म लाभ याना
काये फुगु ज्ञान दया वःगु जूसा नं मार्ग , फल व
निर्वाण लाभ जुइगु कारण धर्म अभ्यास , उद्योग व
आचरण मयात धाःसा धर्म लाभ जुइ फइ मखु घयागु

अतिकं स्पष्टं जू ।

उक्तिं विपश्यना भावना धर्म उद्योग व अभ्यास
यायगु श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म हे खः धयागु
क्वक्वजीक लुमका तयमाः । वृद्ध-रोगी मरण मज्जुनि
न्हयवः ई दुबले फक्व विपश्यना भावना धर्म उद्योग व
अभ्यास याना वनेमाल धकाः उत्साहित व प्रेरित यानाः
च्वना ।

१- साधु सत्पुरुष सत्संगत यायगु

२- सत्पुरुष धर्म न्यनेगु

३- सही कथं मनन यायगु

४- भावना धर्म अभ्यास व उद्योग यायगु

धयागु श्रोतापन्न जुइगुया कारण धर्म प्यंगू
लिसे स्वापू तयाः साधक नमूना कथावस्तु न्हयचीकाः कना
वयागु गुलिखे अप्वः जुयावने धुकल । कनावये धुगुयात
इतिश्री यायेगु कथं स्मरणिका कवितात धायन्तु ।

पवित्र श्रोतापन्न जुइ फयवयत

जुइत श्रोतापन्न कारण धर्म;

प्यंगू प्यथी हे दया च्वन ।

सत्पुरुष संगत छता खः कारण ;

संगत मद्दकेगु कुतः माल ।

धर्मश्रवण न छता खः कारण;
 आदर गौरव न्यने माल ।
 यथार्थ चिन्तन छता खः कारण;
 चिन्तन मद्दकेगु कुतः माल ।
 धर्म उद्योग न छता खः कारण;
 विपश्यना भावना याय् माल ।
 प्यता कारण इपि हे खः ;
 नुगलय् थुदिक चाय्के माल ।
 चायेकि स्व न्हं_चाय्कि न्हं ।

त्रिरत्न प्रति अचल भद्रा

का— श्रोतापन्न जुइगुया कारण प्यंगू ला कने
 सिधल । आः 'श्रोतापन्न व्यक्तियाके पूवने माःगु धर्म '
 यात स्वाकं कना यके ।

श्रोतापन्न व्यक्ति १- सम्यकसम्बुद्ध तथागत
 प्रति अटल अचल रूप प्रसन्न व विश्वास दइगु; २-
 धर्मय् अटल अचल रूप प्रसन्न व विश्वारा दइगु; ३-
 आर्य संघ प्रति अटल अचल रूप प्रसन्न व विश्वास
 दइगु; ४- आर्यपिनि ममता दुगु शील सम्पन्न जुइगु; थुपि
 प्यता धर्म पूवपि जुइमाः ।

थुपि प्यंगू धर्म मध्यय बुद्ध, धर्म, संघ त्रिरत्न प्रति प्रसन्नता व विश्वास क्वातुगु पहलं निसे शुरु यानाः कना यके ।

बुद्ध शासनानुयायीपिसं वंश परम्परा कथं मचां निसे भगवान् बुद्धयात आस्था व विश्वास तथा च्वंगु दु । गौतम बुद्ध धयाम्ह खः । धात्थे यथार्थम्ह खः घकाः आस्था व विश्वास दया हे च्वंगु दु । अथेसां थुकथं वंश परम्परा कथं विश्वास यायेगु क्वातुसे मच्चंनि । खँ सःपि धर्म प्रचारक तयसं गौतम बुद्ध धयाम्ह मखु; खँ ल्हाये सःम्ह खँ कने सःम्ह छम्ह व्यक्ति जक खः आदि घकाः प्रमाण युक्ति क्यना धाल घायेवं वंश परम्परायागु विश्वास स्यना वने यःनि । थुगु जन्मय मस्यंसां लिपा लिपायागु जन्मय स्यना वने फुनि ।

धर्म व संघया प्रति वंश परम्परा कथं विश्वास तयेगु न थथे हे खः । क्वातुसे मच्चंनि । तथागत कना बिज्याना तःगु धर्मयात स्वयं थःगु ज्ञान ध्वदूसा तिनि त्रिरत्न प्रतियागु श्रद्धा व विश्वास क्वातुया वने फइगु खः ।

धर्म लुइगु गतिविधि ला १-सामान्य योगीया रूपय लुइगु; २- आर्यया रूपय लुइगु घकाः निथी दु ।

विपश्यना भावना धर्म उद्योग व अभ्यास याना च्वनीम्ह योगी समाधि शक्ति ज्ञान शक्ति माःगु माःकथ ल्वयेक बालाना वइबले भाविता यानाः चायेकु चायेकु पतिक रूप व नाम निथी जक दुगु, नाम रूप स्वभाव धर्मत लुल तन जुइगु; पुलागु न्हूगु हिला हिलाः उत्पत्ति विनाश जुइगु; अधीनस्थ मजुइगु आत्म जीव मखुगु पहःतय्त स्वयं थःम्ह विपश्यना ज्ञान ध्वदुया वइगु जुया च्वन ।

उगु अवस्थाय् तथागत रूप धर्म नाम धर्म जक दु; थुपि धर्मत नित्य मदु; दुःख ख; अनात्म ख; धकाः कना बिज्याना तल, व धात्थे सही जुया च्वंगु दु; आःजिं लुइका खंका च्वनागु न वस्पोलं कना बिज्याःथे हे लुइका खंका च्वना; जिमि तथागत थःम्ह स्वयं लुइका खंका बिज्यागु धर्मयात हानं कना तथा बिज्याःगु खः; जिमि तथागत धात्थेम्ह यथार्थम्ह बुद्ध हे खः धकाः श्रद्धा व विश्वास दया वइगु जुयाच्वन ।

थ्व विपश्यना ज्ञान धर्मयात खंगु जुयाः बुद्ध प्रति श्रद्धा व विश्वास दयावःगु खः। थुगु विश्वास सामान्य वंश परम्परा वःगु विश्वास स्वयाः गुलिखे गहन जुयाः, क्वात्तुसे च्वं । अथे न थुगु विश्वास न स्यना वने फुनि ।

योगी व्यक्तिं भाविता यानाः चायेकु चायेकु पतिकं
 आरम्मण व चायेकीगु चित्त थ्याक्क थ्याक्क पाय्छि जुया
 च्वनीथे जाःगु अवस्थाय् क्षणिक क्षणिक कथं क्लेशत शान्त
 शान्त जुया दंगु स्वयं ज्ञान खनिगु जुयाच्चन । अबले धर्म
 धयागु खः खनि; भति भति उद्योग व अभ्यास यायेवं
 क्लेश भति भति शान्त जू; आपाः आपाः अभ्यास व
 उद्योग यायेवं यक्व यक्व क्लेश शान्त जू खनि
 धकाः सिया वः । धर्म प्रति श्रद्धा व विश्वास दया
 वः । थुजोगु विश्वास वंश परम्परा कथं विश्वास यायेगु
 स्वया गुलिखे च्वन्हयाः । अथे न मन धुक्क तायेके थाय्
 ला दुगु मखुनि ।

योगी स्वयं थःमं न भावना धर्म उद्योग व अभ्यास
 याना च्वनः, मेमेपि भावना धर्म उद्योग व अभ्यास
 याइपि न ध्वदुया च्वन । अबले क्लेश शमन यायेत
 उद्योग व अभ्यास याना च्वपि भावी आर्य संघपि,
 क्लेश शमन याये निति उद्योग व अभ्यास याये
 धुकूपि धात्थेपि आर्य संघपि दयेफु धाःगु अनुमान याना
 आर्य संघ प्रति श्रद्धा व विश्वास भं अप्वः गम्भीर जुया
 वये फु । थुगु विश्वास वंश परम्परायागु विश्वास स्वया
 च्वन्हयाःसां स्थना ला वने हे फुनिः क्वात्तुसे मच्च्वनि ।

आः श्रोतापन्नं पूर्वके माःगु श्रद्धा व विश्वास
ला थुगु जन्मय् न लिपा लिपायागु जन्मय् तर्कं गबले
स्यने फइ मखुगुथे जाःगु विश्वास जुयाच्चन । थुजोगु
विश्वास ला श्रोतापत्ति मार्गं ज्ञानद्वारा प्यंगू सत्ययात
छगू पाखं सीकाः श्रोतापन्नं जुयावसा तिनि हे स्यना
वने मफयेक क्वातुइगु खः ।

थन प्यंगू सत्ययात छगू पाखं सिया वइगु
लिसे स्वापू तयाः छुं भति उला क्यने ।

चित्तं धयागु छको लुयावल धाःसा छगू चित्तं
जक लुयावयेगु बानि दु । थुगु छगू चित्तं न छगू जक
आरम्भणयात सीकेफु । उकिं मार्गं चित्तं छगुलिं प्यंगुलिं
सत्ययात गुकथं छगू पाखं सीके फइगु लय् धका न्यनेथाय्
दयावल । खः; तप्यक सीगु कथं ला निर्वाण धयागु
निरोध सत्यं छगूयात जक मार्गं चित्तं साक्षात्कार
यायेफु । ल्यंदुगु दुःख सत्ययात परिच्छेद यानाः सीकेगु,
समुदय सत्ययात चीका छ्वयेगु, मार्गं सत्ययात वृद्धि
यायेगुला पर्याय विधि कथं स्वभावतः समावेश जुया वनीगु
रूपं हे सीकेगु कृत्य सिद्ध जुइगु खः । उकीयात हे प्यंगू
सत्ययात छगू पाखं छकोलनं स्यू धकाः
धाइगु खः ।

गुक्थं धाःबले योगी व्यक्तिं भाविता यानाः चायेका च्वंगु अनुसार दिपाः मदयेक भाविता याना च्वनीबले चायेकु चायेकु पतिकं अटूट रूप उत्पत्ति विनाश जुयाच्वंगु नाम रूप क्रम मात्रयात जक खना च्वनीगु खः । अथे न अन्तय् ला नाम रूप निरोध व शान्त जुइगु स्वभावय्, दुने ख्वात्त कुतु वनीगु जुयाच्वन । व निर्वाण धयागु निरोध सत्ययात साक्षात्कार याना वनीगु हे जुल । थुकथं निर्वाणयात साक्षात्कार याये घुनेव तुं छकोलनं ल्यं दनिगु स्वंगू सत्ययात सीकेगु न स्वभावतः हे दुथ्याः वनीगु जुल ।

थुगु रूपं श्रोतापत्ति मार्गज्ञानं निर्वाण धर्मयात खनेव तुं छकोलनं त्रिरत्न प्रति श्रद्धा व विश्वास यायेगु स्थिर जुइगु जुयाच्वन । तथागतं कना बिज्याना तःगु धर्मयात खकाः सीका कायदुगु जुयाः धर्माधिकारी तथागतयागु सामर्थ्ययात ज्ञानं खना वनाः बुद्ध प्रति अटल व अचल रूपं दुग्ययेक विश्वास व श्रद्धा दया वनीगु जुल । थुगु विश्वास थुगु जन्मय् व लिपा लिपा यागु जन्मय् तकं स्यने फइ मुखतगु जुल ।

श्रोतापन्नं व्यक्तिं थःगु सन्तानय् (थःके) गुलिं क्लेशत बिल्कुल शान्तं जुयावंगु, गुलिं क्लेशत पाः जुयावंगु स्वयं सिया च्वनीगु जुल । उकिंघर्मं प्रति श्रद्धा व विश्वास

यायेगु गबले हे स्यने मफयेक क्वातुयाः स्थिर जुया वनीगु खः ।

श्रोतापन्न व्यक्ति गृहस्थी मनू थजु, श्रमण भिक्षु थजु, मिज थजु; मिसा थजु; श्रोतापन्न जुइ धुनेवं तु छकोलन व थः स्वयं आर्य संघया ल्याखय् दुहाँ वंह जुल । उकिं क्लेश शमन जुइ कथं आचरण यानावं च्चन तिनिपि आचरण याये धुकूपि आर्य संघपि दु घकाः निरवशेष रूप विश्वास दया वनीगु जुल । आर्य संघ प्रति विश्वास यायेगु गबले हे स्यनी मखुत ।

श्रोतापन्न बुद्ध, धर्म व संघ त्रिरत्नयागु सामर्थ्य ज्ञान खंकाः सीकाः दुग्ययेक विश्वास यायेगु श्रद्धा धर्म सम्पन्न जुइगु जुल । थुकथं सम्पन्न जुया वन धाःसा -

- १- मेपिसं ख्याच्चः बियाः हे थजु;
- २- मेपिसं हय्येकाः छलकपट यानाः धाःगुलिं हे थजु;
- ३- मेपिसं मायाजालं त्वपुयाः हे थजु;

त्रिरत्न प्रति गबले हे विश्वास यायेगु स्यने फइ मखुत । थुगु तथ्य स्पष्ट जुइकथं साधक नमूना कथावस्तुत स्वाक उल्लेख यानावने ।

ख्याच्चः ब्यूसां मस्यं खनी

मेपिसं ख्याच्चः ब्यूसां श्रोतापन्नया श्रद्धा व विश्वास स्यने फइ मखुगु कथावस्तुं शुरु यानाः वने ।

तथागत सम्यक्सम्बुद्धया पालय राजगृहय धनञ्जानी
 धयाम्ह गृहिनी ब्राह्मणनी छम्ह दुगु खः । व श्रोतापन्न जुया
 च्वन । तर वया भातम्ह भारद्वाज ब्राह्मण धाःसा बुद्ध
 धर्मानुयायी मखु ।

धनञ्जानीया हाछिकाः तइबले जूसा, ल्हात छुं
 छगू च्चछलाः कुतु वनीबले जूसा, लुफिं हाइबले हे जूसा
 'नमो बुद्धस्स' धयागु शब्द ब्वनेगु अभ्यास दयाच्वन । व
 भातम्ह ब्राह्मणयात यः ताः मजू ।

छन्हु भारद्वाज ब्राह्मण वया थः पासा न्यासः ब्राह्मण
 तय्त सःताः छे नके त्वंके याये निति व्यवस्था याना
 तल । नके त्वंके याये न्हयवः छन्हु धनञ्जानीयात मेपि
 ब्राह्मणतय् न्हयोने 'नमो बुद्धस्स' धयागु शब्द धायेगु
 ल्हायेगु ब्वनेगु मयायेया निति प्रार्थना यात । बुद्धयातं
 धनञ्जानी नमस्कार याःगु मेपि ब्राह्मणतय्सं खन ताल
 सिल धाःसा थः व थः पासा ब्राह्मणत चित्त बाया वने फु
 धकाः कारणाकारण क्यनाः घाल ।

ब्राह्मणया मेपि ब्राह्मणत लिसे चित्त बाःसा थ
 बा; देवतापि लिसे हे चित्त बाः सां थ बा; वं छुं याये फाद
 मखु; वं ला भगवान बुद्ध लुमंसेवल धाःसा नमस्कार
 या हे यायेगु धकाः लिसः बिल ।

अबले ब्राह्मण हे गृहिनी—विचाः यानाः धा ।

गाया ध्वाखा नाप तिना तये ज्यू नि । ब्राह्मणतय्सं
नया त्वना च्वनीगु ई तकया दुने छंगु म्हुतु प्वाःचा
निलांगु ति नं प्वाः तिना तल धाःसा जुइ फु । छुं न
थाकु मजू धकाः बारबार दोहरे यानाः धाल । घयां घाये
नज्यू । अथे जूबले ब्राह्मणया तँ पिहाँ वल ।

अय् भिसा; थ्व चुफि स्वया ति छ । कन्हे भेपि
ब्राह्मणतय् न्हयोने छ गुरु मुण्डक ज्या ख्यले मदुम्ह श्रमण
गौतमयात नमस्कार याःगु शब्द पिकाये छाःसा पिकया
स्व । छन्त थ्व हे चुफि स छयन निसे पालितः थ्यकं म्ह
छम्ह चुं चुं दयेका बी जि धकाः ख्याच्चः बियाः धाल ।

उगु अवस्थाय् घनञ्जानी 'ब्राह्मण, छ जिगु
शरीरयात छ यःथे त्या त्या क्वाक्वा याये यःसा या; ध्यने
यःसा ध्यं ताये यःसा ता, जि ला तथागतयागु अववाद
अनुशासनं विरत; जुइ फइ मखुं धकाः न्यासःपु गाथा
ब्बनाः प्रतिकार यानाः लिसः बिल । ब्राह्मण न छुं हे याये
गफयाः 'छ स्वया' घयाः हारे चायाः तोता बी माल ।

कन्हे खुनु ब्राह्मणतयत् जा नका च्वं च्वंबले
घनञ्जानी लुफिं हानाः दल । स्यात । वं तुरन्त दनाः
तथागतयागु विहार पाखे ल्हाः बिन्ति यानाः 'नमो तस्स
भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स' धकाः स्वको तद
ब्बनाः उदान व्यक्त यात ।

अबले पाहाँ ब्राह्मणतय्सं बः बियाः इपि तुरन्त दनाः लिहाँ वन । भारद्वाज न तँ चायाः तथागतयाथाय् वनाः दोषारोपण या यौ अन्तिमय् अरहन्त जुयावन । थुगु विषययात ला 'दुश्वरित्र अपराध भय विमुक्ति उपदेश' य् उल्लेख यांना वये धुगु जुयाः संक्षिप्त यांना यंकागु खः ।

थुम्ह धनञ्जानीयागु विषययात बःकाल घाःसा श्रोतापन्न आर्यया मेपिसं ख्याच्चः बिया घाःसां त्रिरत्न प्रति विश्वास तयेगु बिल्कुल मस्यं घयागु अतिकं स्पष्ट जुया च्वंगु दु ।

माया छलं मस्यं खनी

का— आः मेपिसं हयेका छले यांनाः मायां क्यंकाः घाः ल्हाः वःसां श्रोतापन्नया त्रिरत्न प्रति विश्वास तयेगु मस्यंगुया सम्बन्धय् कथावस्तु छकूचा स्वाका यंके नु ।

तथागतया पालय् श्रावस्ती नगरय् सूरम्बट्ठ धयाम्ह श्रेष्ठिपुत्र छम्ह दया वने न । छन्दु थुम्ह श्रेष्ठिपुत्र तथागतायात छे निमन्त्रण यांनाः भोजन दान यात । भोजन यांना बिज्याये धुकाः तथागतं वयात घर्म उपदेश यांना बिज्यात । व उपदेशया अन्तय् श्रोतापन्न जुयावन ।

तथागत लिहाँ बिज्याये धुकाः मारदेव सूरम्बट्ठ यात परीक्षा याये निति तुरन्त थ्यंकः वल । व सामान्य

रूपं वःगु मखु । बुद्ध भेषधारी जुया वःगु जुया च्वन । मारदेव चँया धवाखाय् दनाच्चन ।

अबले सूरम्बट्ठ नकतिनि हे तथागत लिहाँ बिज्यात; तुरन्त हान थ्यकः बिज्यात । विशेष कारण ला दयेमाः धकाः मती तल । अथे जुयाः काचा काचा वना भगवान् बुद्ध धयागु संज्ञा हे "भो भगवान्; छु कारण लिहाँ बिज्यानागु ?" धकाः न्हयसः तयाः निवेदन यात ।

अले बुद्ध भेषधारी मारदेव "सूरम्बट्ठ; छन्त जि तथागत उपदेश बियाबले द्वक कने लाःगु खँ दुथ्याना वन, पञ्चस्कन्ध धर्म अनित्य खः; दुःख खः; अधीनस्थ नखुगु अनात्म खः ; धका जि द्वक उपदेश बी लात । वास्तवय् ला दक्व अनित्य, दुःख, अनात्म नखु; गुलिं स्कन्धत नित्य ख; स्थावर खः; गबले विनाश मजू धकाः घाल ।

अबले सूरम्बट्ठ "थ्व खँ बडो हे वजन दुगु खँ खः; तथागतयागु वचन निताजी मदु ; मारदेव मारदेव तथागतया प्रतिपक्षी घाःगु न्यने न, थ्व मारदेव जुइनाः" धकाः विचाः यायेलात ।

अले "छु छ- मारदेव मखुला ?" धकाः न्यन । मारदेव न नही नास्ति याये मछिनाः "खः" धका स्वीकार जाये माल ।

अले तिनि सूरम्बट्ठं छथे जाःपि मारदेवपि सर्लसः
 द्वलद्वः वयाः मायाजाल छल कपट यानाः धाः वःसां जिगु
 श्रद्धा व विश्वासयात स्यंके फइ मखु । तथागत जितः
 उपदेश बिया बिज्याःबले संस्कार धर्म धाक्व अनित्य हे
 खः धकाः उल्लेख यानाः उपदेश बिया बिज्याये
 धुंकल । जिगु छँया ध्वाखाय् छ च्वने मते ।; पिहाँहुँ धका
 दुष्ट मारदेवयात पितिना छवल ।

थुगु कथावस्तुइ वयाः छल कपट माया जाल याना
 धाः ल्हाः वःम्ह सामान्य व्यक्ति मखु; मारेदेव स्वयं बुद्ध
 भेष धारण यानाः धाः वःगु खः । अथेसां मज्यू । थुकीयात
 बः काल धाःसा श्रोतापन्न आर्यया मेपिसं ह्येकाः छल
 कपट यानाः धाः ल्हाः वःसां त्रिरत्न प्रति विश्वास तयेगु
 मस्यं धयागु बुँया फाँटय् किसि वंगुथे हे स्पष्ट जू ।

हययेकूसां न मस्य खनी

आः छको श्रोतापन्नया मेपिसं पोज पदवी वैभव
 सम्पत्ति हययेकाः धयाः ल्हाना च्वंसां त्रिरत्न प्रति श्रद्धा
 व विश्वास मस्यं धयागुया सम्बन्धय् घटना कथावस्तु
 उल्लेख याना क्यने ।

तथागत जीवमान जुया च्वना बिज्याःगु अवस्थाय्
 राजगृह नगरय् सुप्पबुद्ध धयाम्ह कुष्ट रोगी (कोठी)
 छम्ह दया वने न । व कुष्ट रोग सास्ति जुइका च्वने
 माःगुलिं सदा धयाथे चिल्लाय् चिल्लाय् दनाः हाला

जुया च्वनेमाः । आधार भरोसा न सु मदु । मचां निसे
थलचा ज्वनाः फ्वना फ्वनाः नया वये माःह
जुयाच्चन ।

छन्दु व तथागत उपदेश बिया बिज्याना च्वबले
परिषद्या सिथय् च्वनाः उपदेश न्यना च्व च्व श्रोतापन्न
जुयावन । वयात लाभ जूगु धर्म विशेष तथागतयात
निवेदन याये मास्ति वया वल । तर आपालं परिषद्या
न्हयोने निवेदन याये मछालाः परिषदपि लिहाँ वःबले
व न लिसे तु लिहाँ वन । गुलिखे तापाक लिना वने
धुंकाः तिनि तीजक लिज्यानाः तथागतयात वयात लाभ
जूगु धर्म निवेदन यायेत लिहाँ वल । अबले शक्र देवेन्द्र
वयागु मनोभावना परीक्षा यायेगु कथं थथे धाल ।

सुप्पबुद्ध छ तःसकं दुःखी दरिद्रमह खः । अनाथमः
खः । अतिकं क्वहयंमह खः । छन्त जि अनगिन्ति अल्याख
वैभव सम्पत्ति वी । छं बुद्धयात धात्थेमह बुद्ध मखुः धर्मयात
धात्थेमह धर्म मखुः संघयात धात्थेमह संघ मखुः बुद्ध, धर्म व
संघ जित माःगु मदु धकाः जक धा; जि छन्त उपकार
याये ।' थ्व शक्र देवेन्द्र हय्येकाः धाःगु खँ खः ।

सुप्पबुद्ध 'छ सु ? ' धका लिखत न्यन । शक्र
देवेन्द्र 'जि देवराज शक्र खः' धकाः लिसः बिल ।

अले तिनि सुप्पबुद्धं हे मूर्ख देवराज; लज्जा मदुम्ह देवराज; छ जुया: जक आमथे जा:गु खँ ल्हाये छाल । छथे जा:पि मूर्ख देवराजपि लिसे खँ तक ल्हाये योग्य मजू । अले हान छ जित दु:खी दरिद्र घाल । थ्व न घाये योग्य मजू । घात्थे ला जि छम्ह घनीम्ह मनू ख:; 'श्रद्धा, शील, श्रुत, त्याग, प्रज्ञा, ही, अत्रपा' घयागु सत्पुरुष घन दुपि घाक्व घनीपि घका: बुद्धादि सत्पुरुषपिसं समर्थन याना बिज्या: । जिंके इपि धर्मत पूपूर्वक दु । उकिं जि घनीम्ह ख:' घका: शक्र देवेन्द्रयात लिस: बिल ।

थन सत्पुरुष घन (७) गूया अभिप्राय संक्षिप्त उल्लेख याना क्यने । श्रद्धा घयागु बुद्ध, धर्म व संघ त्रिरत्न लिसे कर्म व कर्मया प्रतिफलयात विश्वास यायेगु ख: ।

शील घयागु पञ्चशील, अष्टशील आदि रूप आपालं प्रभेद दु । अथे न स्वभाव धर्म कथ ला इंगु ज्या दुगुखं मयायेगु; मल्हायेगु कथ शरीर व वचनयात संयम यायेगु स्वभाव ख: । थन कथाबस्तु विषय अनुसार पञ्चशीलयात लक्ष्य याना त:गु स्पष्ट जू, सी दु ।

श्रुत घयागु लौकिक सम्बन्धी न्यना स्वया: तयेगु धर्म सम्बन्धी न्यना स्वया तयगु हे ख: । थुगु कथावस्तुइ ला धर्म सम्बन्धी न्यनेगु स्वयेगु हे मुख्य जुयाच्चन ।

त्याग धयागु बीगु परित्याग यायेगु खः । अथे न थन ला कथावस्तु विषय अनुसार क्लेशयात चीकाः तोता छ्वयेगुयात धाःसा तिनि अनुकूल जुइ ।

प्रज्ञा धयागु लौकिक सम्बन्धी प्रज्ञा, विपश्यना प्रज्ञा, मार्गप्रज्ञा फल प्रज्ञात हे खः । अथे न थुगु कथावस्तुइ ला मार्गप्रज्ञा व फलप्रज्ञा जक मुख्य जुयाच्चन ।

पर प्राण हनन यायेगु, पर सम्पत्ति खुया कायेग, कतपिनि कलाःकाय् म्हयाय्पिन्त अपराध यायेगु आदि दुश्चरित्र कर्मत याये खना लज्जा चायेगु मछालेगु स्वभाव 'ही' खः । ग्याइगु स्वभाव 'अत्रपा' खः ।

का—सत्पुरुष धन (७) गुया अभिप्राय सिघल कथावस्तुया विषय स्वाके नु ।

अन लिपा शक्र देवेन्द्र तथागतयाथाय् न्हयवः थ्यकः वना; थःव सुप्पबुद्ध धया ल्हानागु खँत हान निवेदन यात ।

'छथे जाःम्ह देवराज संलसः द्दलद्धः न हय्येका धाः ल्हाः वःसां सुप्पबुद्धयागु विश्वास व श्रद्धा स्यने फइ मखुत' धकाः शक्रयात तथागत आज्ञा दयेका बिज्यात ।

सुप्पबुद्ध गुलिचा मदुव तथागतयाथाय् थ्यकः वल । शक्र देवेन्द्र व थः लिसे नाप लानाः धयाः ल्हानागु विषययात हे तथागतयात हान निवेदन यानाः लिहाँ वन ।

लिहौं वःगु लँय सा च्वया ब्यूगुलिं सिना वनाः त्रयस्त्रिंशत्
देवलोक्य् छम्ह ऋद्धिवान् देवता जू वन ।

मनुष्य जन्मय् च्वनाच्वंबले दुःखीम्ह; कुष्ट रोगी;
फ्वना फ्वनाः नये माःम्ह; अनाथ निराधारम्ह जुया वयाः
मरणं लिपा प्रभावशाली देवता जुया वःगुलिं गुलिं गुलिं
देवतापिसं वयात ईर्ष्या याइगु, स्वये मफयेका च्वनीगु
जुया च्वन । शक्र देवेन्द्र वया पक्षय् च्वनाः रक्षा यानाः
धाःसेलि तिनि मेमेपि देवतापिसं सुप्पबुद्ध देवपुत्रयात आर्य
धकाः सीकाः साम्य जुयावन ।

थुगु सुप्पबुद्ध कथावस्तुयात बः काल धाःसा
श्रोतापन्न आर्यया मेपिसं पोज पदवी वैभव सम्पति क्यना
हय्येकः वःसां न त्रिरत्न प्रति विश्वास यायेगु मस्यं धयागु
अतिकं त्यष्ट जू ।

का - कना वये धुगु छगू काण्ड दिकेगु कथ
सम्बन्धित धर्म स्मरणिका कवितात धाये नु । -

त्रिरत्न प्रति सदा निस्था

बुद्ध सागर्थ्यं सिया खना - श्रद्धा भावना क्वात्तुसं च्वं ।
धर्म सागर्थ्यं सिया खना - श्रद्धा भावना क्वात्तुरो च्वं ।
संघ सामर्थ्यं सिया खना - श्रद्धा भावना क्वात्तुसे च्वं ।
त्रिरत्न आस्था क्वात्तुगु स्वया -श्रोतापन्न धका हे चायेकी न्हां ।
चायेकी स्य न्हां - चायेकी न्हां ।

श्रोतापन्न शील क्वात्

श्रोतापन्न व्यक्तियाके सम्पन्न जुइ माःगु घर्म प्यगुली स्वंगू लिसे सम्बन्ध तयाः ला गुलिखे गुलिखे पूपूर्वक कने घुन । आः अन्तिम उपदेशयात कने । व ला 'आर्यपिसं ममता तइगु शीलं सम्पन्न जुइगु' खः ।

- १- पर प्राण हनन यायेगुलिं विरत जुइगु;
- २- पर धन खुइगु, लाका कायेगुलिं विरत जुइगु;
- ३- कतपिनि कलाः काय् म्हायपिन्त अपराध व उल्लघन यायेगुलिं विरत जुइगु;
- ४- (कतपिनि हित व अर्थ स्यनी कथं) हय्येकाः छले यानाः मखुगु खँ ल्हायेगुलिं विरत जुइगु;
- ५- अय्लाः थँ (मादक पदार्थ) सेवन यायेगुलिं विरत जुइगु; घयागु पञ्चशील ' आर्यपिनि ममता दुगु शील' खः ।

श्रोतापन्न आर्य पुद्गल थुगु शीलं बिल्कुल पूर्ण जू । लिपायागु जन्मय् थः थःम श्रोतापन्न आर्य पुद्गल घकाः मस्यूसां मसिया च्वने फु । थथे मस्यूसा न पर प्राण हनन यायेगु आदि ज्या-खँ ला छुं गुगु कथं न आलप याइ मखुत । पञ्चशील विल्कुल क्वात्तुसे च्वनीगु जुल । उल्लघन याये मास्ति वयाः न आलप जक विरत जुइगुथे

जाःगु मखु । उल्लघन यायेगु चित्त द हे मद्गु जुयाः
स्वभावतः हे स्थिर जुयाः क्वातुया वनीगुथे जाःगु खः ।

थुकथं शील क्वातुगुलिं न श्रोतापन्न सदा हे अपाय
भय अलग्ग जुया मुक्त जुयाः वनीगु खः ।

कालि यक्षनी साक्षी

का- श्रोतापन्न पुद्गलया शील क्वातूगु पह प्रकट
जुइक चिकिचाहाकःगु कथावस्तु स्वाका यंके नु ।

न्हापा गृहपति पुत्र छम्ह अबुम्ह परलोक जुया
वंसेलि स्वयं थःम बुई नायः जुयाः ज्या याये माल । छैयागु
ज्या घाक्व न थःम्ह हे यानाः माँम्हसित पालन पोषण याना
च्चन्न ।

काय्म्ह याकःचा जक छैयागु ज्या-खँ याना च्वने
माःगु माँम्हसिया मन लःलः मघाः । उकिं काय्या निति
कलाः छम्ह मालाबीगु खँ काय्म्हसित घाल । काय्म्ह ब्याहा
याये मयःगु विषयय् बारबार अस्वीकार यानाच्चन । मज्यू ।
मां जूम्हसिनं मय्जु छम्ह माः वनेगु ग्वसाः ग्वल । अले
तिनि काय् जुम्ह वया थः यःम्ह मय्जु उल्लेख यात ।
माँम्ह न थः काय्या यःम्ह मय्जुयात हे भौमचाया रूप्य
सःता हल ।

उम्ह मय्जुया गृहबन्धनय् लानाः दँ गुलिखे दतं नं
काय् म्हाय् सन्तान मद्गु । थारीम्ह मिसा जुया च्वन ।

अथे जूसैलि माम्ह 'छं ययेकाः ल्यया हःम्ह मय्जुया काय्
 म्हयाय् सन्तान मद्रु । कुलवंश न्हनीन; कुलवंश न्हनीगु
 ला फय् फइ मखु । हानं मेम्ह छम्ह भमचा माले त्यल
 धकाः वया थः काय्यात धाल । वया काय्म्ह हानं माले
 म्वाल धाल । माम्ह नं न्हूम्ह भमचा माले त्यल धकाः जक
 बारबार घयाच्चन ।

थुकथं मां व काय् खँ ल्हानाच्चंगु शारीम्ह मिसा
 ताल । माम्हसिया मन ह्योम्ह भमचा छम्ह हानं दुहँ वल
 धाःसा थःगु निति कथहने फइ नखु धयागु विचाः लुल ।
 अथे जुयाः वं स्वयं हे मेम्ह मय्जु छम्हसित बिन्तिभाव
 यानाः सःता हयाः थःभात लिसे ह्वंका बिल ।

निम्हम्ह मय्जु थ्यकः वये धुकाः न्हापाम्ह मय्जुया
 छता प्रकारया विचाः लुया वयाः धन्दा सूता जुया वल ।
 थुम्ह मय्जुया काय् म्हयाय् सन्तान दया वल धाःसा
 वया थःगु छे छुं नं शक्ति दइ मखु । निम्हम्ह मिसाया
 ल्हाःया तःलय् (पजनी) च्चने माली धयागु विचाः लुल ।
 उकिं निम्हम्ह नय्जुयात प्वाथय् दयेतं वयात धाये निति
 सूच बिया तल ।

निम्हम्ह मय्जुया गुलिचा मद्रुव प्वाथय् दत । व
 न्हापाम्ह मय्जु स्यूसेलि गर्भपतन जुइगु वासः गसीक

नकल । निकोखुसी मयजुया प्वाथय् दयेव न न्हापान्ह
मयजुं गर्भपतन जुइगु वासः मसीक नकूगुलिं गर्भ हान
स्यना वन ।

व छँया जःला खःलापिसं हावभाव थुया वल । अथे
जुयाः लिपा हान छको प्वाथय् दत धाःसा न्हापान्ह मिसायात
(न्हयथुयात) खबर बी मते धकाः निम्हन्ह मिसा (लिथु)
यात दुसा खँ ब्याकाः बिचाः खँ घाल ।

निम्हन्ह मयजुं स्वकोखुसी प्वाथय् दुबले न्हापान्ह
मयजु (न्हयथु) यात मधाःसे च्वन । गर्भ गुलिखे छिपे जुइ
धुकाः तिनि न्हयथून्ह सिल । वयात छाया सीके मबियागु ?
धकाः न्यन । निम्हन्ह मयजुं लिथुन्हं निको तक थःगु
गर्भपतन जुइका च्वने माःगुलिं मघयागु खः धकाः लिसः
बिल ।

न्हयथुन्हसिया तसकं धन्दा जुल । अथे न बिचाः
पाः मयाः । लिथुन्हं मसीक नसाय् गर्भपतन जुइगु वासः
ल्वाक छयानाः नकल । गर्भ छिपे जुइ धुकूगु जुयाः पतन
मजू । तर भावी मां जुइन्हं तीब्र वेदना भोगे यानाः प्राण
तोता वने मालावन ।

सीथे सीथे च्वंकाः न्हयथुन्हसित घाल - 'छं हे
जितः थ्व छँ करकर यानाः सःता हल । हानं स्वको

स्वको तक जितः गर्भपतन जुइगु वासः नकल । आः जि
सी त्यल । सिनाः राक्षसनी जुयाः छन्त नये फुम्ह जुइ
दयेमाः* घाल । व सिना वनाः व हे छै मिराम्ह भौचा जूवन ।

लिथुम्ह सिना वने माःगु घटना वृतान्त स्युसेलि
भात जुया च्वम्ह भाजुं क्रोध दमन याये मफुत । न्हयथुम्हसित
दायाः च्वानाः सास्ति यात । अथे जुयाः न्हथुम्ह न उगु
हे दण्डया कारण गुलिचा मदुव सिनाः व छै माखा
जूवन ।

उम्ह माखा गुलिचा मदुव खेये थ्वयेकल । व खेये
थ्वयेकू पतिक मिसाम्ह भौचा वयाः नया बिल । अन्तिमय्
गौचा*माखायात नाप नयेथे याना हल । माखा मसीनिव छु
ई न्हयवः थथे धकाः प्रार्थना याना वन ।

* थुम्ह भौचा जि ख्यैय् थ्वकु थ्वकु पतिक वयाः
खेयै जक नःगु मखु आः जितः न नया छव्ये त्यन । जन्म
जू जू थासय् थुम्ह भौचित वया काय् म्हायाय् सन्तानत
लिसे हान नये फुम्ह जुइ दयेमाः ।* थथे प्रार्थना यानाः
सिना वन ।

अन लिपा भौचा जंगलय् चल्लानी जूवन । माखा
माधुं जूवन । चल्लानी न मचात बुइकु बुइकु पतिक माधुं
वयाः वयाः नया बिल । अन्तिमय् चल्लानीयात नाप नयेथे
वाना हल । चल्लानी न सी त्ययेका हागं प्रार्थना यात । व

जन्म जू जू थाय् थुम्ह माधुँयात हान नये फम्ह जुइ दयेमाः ।
 उगु जन्म सिना माधुँ श्रावस्ती मय्जु जुयाः
 जन्म जूवन । चल्लानी राक्षसनी जू वन । नां खः
 कालियक्षनी ।

मय्जु उमेर दया वःसेलिं शहर ध्वाखाया लिक्क
 चिकिचाध्गु गाया भाजु छम्ह नाप ब्याहा जुल । न्हापां
 मचा बुयाः खाः खँबले यक्षनी न पासा मय्जु भेष कया
 वयाः मचाबू कोथाय् दुहाँ वल । काय् मचा ला म्हयाय्
 मचा ला स्वये हति सा धकाः बुया कयाः मचायात मान्हसिया
 न्हयोने हे नया बिल । निकोखुसी मचा बूबले न अथे हे
 यक्षनी न नया बिल ।

उम्ह मय्जु स्वकोखुसी प्वाथय् दयाः गर्भ छिपे
 जुया वःबले माजुपिनि छँ मचा बुइके मछाल । भात ब्बनाः
 मां बौपिनि छँ वनाः मचा बुइकः वन ।

अबले यक्षनी वेश्रवण देवराजयाथाय् वनाः सेवा
 चाकरी याः वनाच्चने माःगु जुयाच्चन । छको छको
 चाकरी बने मालीबले प्यला ति समय बिते जू घाइ ।

यक्षनी चाकरी कर्तव्य मुक्त जुइ धुनेव तु मिसाया
 माजुपिनि छँ मनु भेष कया वनाः न्यन । यक्षनीयागु शत्रु
 भय ग्यानाः वया थः मां-बौपिनि छँ वनाः मचा बुइकः वंगु
 खँ सिल । अबले यक्षनी न यथाय् थ हुँ, जिगु ल्हात बचे

जुया बिस्सुं वने फइ मखु धकाः याकःचा गर्जेजुयाः मिसा मयजु दुगु श्रावस्ती शहर पाखे बेगं ब्वाँ वन ।

मयजु व भाजुपि निम्हं मचाचा नापं गामय् लिहाँ वयाच्चन । लिहाँ वःबले जेतवन विहारया लँ अनुसार लिहाँ वल । विहारया पुखुली थ्यबले मयजुम्ह न्हापा पुखुली मोल्हुल । अनं लिपा भाजु मोल्हुया च्चबले यक्षनी ब्वाँ ब्वाँ वया च्चंगु मयजु खन । अथे जुया थः भातयात तकं पिया च्चने मफुसे मचाचित बुयाः भगवान बुद्धयाथाय् थ्यकं ब्वाँय् वन ।

उगु अवस्थाय् भगवान बुद्धं परिषदयात उपदेश बिया च्चनाबिज्याःगु जुयाच्चन । मचाया मां मयजु मचाचित भगवान बुद्धया तुति पालि द्योने काचाकाचां तयाः, "भगवान शास्ता" जिमि काय् मचाचित छःपिन्त दान याना च्चना । मचाचिगु प्राण रक्षा याना बिया बिज्याहुँ धकाः निवेदन यात ।

अबले जेतवन विहारया ध्वाखा पिवाः सुमन देवराजं यक्षनीयात विहारय् दुने दुहाँ वंके मब्बू । अथे जुयाः तथागत आयुष्मान आनन्दयात यक्षनी सःता हयेत छ्वया बिज्यात । आयुष्मान आनन्द सःताः तिनि यक्षनी नं विहारय् दुने दुहाँ वयेगु अनुमति दयाः लिना वल ।

यक्षनी वःगु मचाया मां जुया च्वंम्ह मय्जु खँसेलि
 "भन्ते यक्षनी वल" धकाः ग्यानाः चिल्लाय् दनाः हाल ।
 तथागत वयेके ब्युः हाले मते, सुमुक च्वं धकाः आज्ञा
 देका बिज्यात ।

तथागतया न्हयोने यक्षनी थ्यकः वसेलि तथागत
 उपदेश बिया बिज्यात ।

"छं छाय् थथे यानागु ? छिपि निम्ह जि तथागतया
 न्हयोने जक थ्यकः मवःगु जूसा को व भुलूखा; भालू व
 तिपें, सर्प व नवचातथे कल्प भरया शत्रुत जुया च्वने
 मालीगु । शत्रुभावयात शत्रुभावं प्रतिकार याये मज्यू ।
 शत्रुभावयात शत्रुभावं प्रतिकार यात धाःसा शत्रुभाव शान्त
 मजू धकाः कना बिज्यात ।

थथे कना बिज्यानाः थुगु अभिप्राययात न गाथा
 छपु हानं कना बिज्यात । उगु गाथायात लुमका तये
 अःपुइकेत स्मरणिका दयेका तया । का— धया स्वये नु —
 शत्रुभावं मजू शान्त - शत्रुभावं संदा थन ।
 मैत्रीभावं जक जुइ शान्त- थ्व हे धर्म सनातन ॥

अँ — तथागतयागु धर्म गाथाया अन्तय् यक्षनी
 श्रोतापन्न जुया वन । अबले तथागत "यक्षनीयात छं
 काय्मचा ब्यु" धकाः आज्ञा दयेका बिज्यात ।

न्हापां ला मचाया मांन्ह बी ग्याः घका लिचः कथं निवेदन यात । तर तथागत आःयागु अवस्थाय् यक्षनीया कारणं छं काय्याके भय अन्तराय मदये धुकूगु खँ हानं आज्ञा दयेका बिज्यासेलि मचाया मामं थः काय्मचाचित यक्षनीयात बिल ।

यक्षनी न मचायात घेयपुयाः चुप्पा नल । पलख लिपा मय्जुयात तु मचा लित बियाः ख्वयगु कोशिस यात । थ्व खना बिज्यासेलि तथागतं यक्षनीयात 'थ्व हानं छु जुइका च्वनागु लय्' धका न्यना बिज्यात ।

यक्षनी न 'भगवान्, जि न्हापा पर प्राण हनन यानाः जसो तसो नये त्वने यानाः जीवन हना वया । उल्लिं न प्वाः छगः जायेक नये त्वने मखं । आः ला भं स्वाकं जीवन हनेत अःपुइ मखुत भन्ते' धका करुणा चायापुसे च्वक निवेदन यात ।

तथागतं यक्षनीयात च्यूताः मकायेया निति आश्वासन वियाः धया बिज्यात । यक्षनीयात छे सःता यकाः अग्रभोजन अग्रपान बीया निति मचाया मांन्ह मय्जुयात आज्ञा दय्का बिज्यात ।

मचाया मांन्ह न तथागतं आज्ञा दय्का बिज्याःथे यक्षनीयात छे सःता यकल । न्हापां छेया आसपासय् तल अग्रभोजन अग्रपान नकल त्वकल ।

लिपा यक्षनीया इच्छा व छन्द कथं गाम पिने थाय् बियाः, अग्रभोजन अग्रपान नके त्वंके यानाः तल । यक्षनी न फक्व चाक्व ज्ञान बुद्धि बियाः लिखतं संरक्षण यानाः च्वन । लिपा छु ई फुसेलि गां छगुलिं हे यक्षनीयात अग्रभोजन अग्रपान नके त्वंके यात ।

थुगु काली यक्षनी कथावस्तुइ (उम्ह) मय्जु व यक्षनीपि स्वंगू जन्म तक छम्ह मेम्हसिगु प्रति दागा तच्चः जुइकाः जोर तोरं परस्परय् स्यानाः नया वःपि जुयाच्चन धयागु घटना अनुसार अतिकं स्पष्ट जुयाच्चंगु दु ।

अथे नं श्रोतापन्न जुइ धुकाः लिपा मचायात मनःसे धयेपुनाः हानं लित ब्यूम्ह यक्षनीयागु अवस्थायात स्वल धाःसा श्रोतापन्न पर प्राण हनन यायेगुलिं विरत जू धयागु तःसकं सी दुगु जुल ।

पतिघा हाकलं लुमंके बहःगु साधक ममूलात

कौशाम्बी अधिपति जुजु उतेन (उदेन) या महारानी श्यामावतीया भ्वाति मय्जु खुज्जुत्तरां श्रोतापन्न मज्जुनिबले श्यामावतीया निति स्वाया मू च्यातका दुगुली प्यतका न्हिथं खुया काइगु खः । प्यतकाया स्वीयात च्यातकाया घकाः हेका खँ ल्हाना वल । अथे नं श्रोतापन्न जुइ धुकाः खुइगु ह्येकेगु बिल्कुल मयात । थ्व श्रोतापन्न

खुड्गु ह्येकेगुलिं विरत जूगुया साधक नमूना खः ।
 वयागु घटनायात दुश्चरित्र अपराध भय विमुक्ति उपदेशय्
 उल्लेख याना वये धुगु जुयाः थन खालि सि जक सीके
 बीगु कथं छुं भति उल्लेख यानाः क्यनागु मात्र खः ।

थुगु धर्म सफू च्वया च्वनाबले रंगुन महाशी सासना
 यैताय् बयस्क मय्जु योगी छम्ह दयाच्चन । व पेन्शन भत्ता
 प्राप्त शिक्षिका जुयाच्चन । वया भातम्ह ला मदया वने
 धुकल घयागु व धयाः सिल ।

थुगु सफू च्वये खुला ति न्हयवः उम्ह मय्जुं
 पाण्डुलिपि छगू ज्वनावल । च्वमि ला छम्ह भूतपूर्व
 प्रधानमन्त्रीजु जुयाच्चन । वयागु पाण्डुलिपी दंगु दुसा
 संशोधन याना बी निति थुम्ह लेखक घयागु जुया व
 जिथाय् ज्वना वःगु खः ।

उगु पाण्डुलिपी उम्ह मय्जुया भातयागु विषय न
 छुं भति दयाच्चन । वया भातम्ह छम्ह तखिन् (मालिक)
 जुयाच्चन । पाण्डुलिपि च्वमि भूतपूर्व प्रधानमन्त्री लिसे
 मचाबले स्कूलय् आखः बसे निसे त्वाये जक माःन्ह न
 जुया च्वन । तःधिकः जुया वःबले न राजनीति क्षत्रय्
 विरोधी पक्षयाम्ह न जुयाच्चन ।

वया उम्ह भात छम्ह मुल्याहा दुश्चरित्रम्ह न जुया वये न धाइ । अय्लाःया सम्बन्धय् न शिशी जक हिलाः मनू मह्यूम्ह शिशी जक थसः पायाः मनू थसः मपायेक अय्लाख काना च्वम्ह न जुयाच्वन धाइ । व मिजं लिसे नाप जक च्वना च्वन; न्हिथं धयाथे त्वापु यानाः हातपात याना च्वनेमाः हँ ।

थुगु रंगून महाशी यैता नकतिनि नकतिनि शुरु जूबले प्रधानमन्त्री जुया च्वम्हलिसे राजनीति क्षत्रया विरोधी मचाबलेयाम्ह पासा धिप्पी यानाः सःतूगुलिं भावना उद्योग व अभ्यास याः वन । तर गुलिचा मदुव यैता बिस्त्यु वन । न्हापा त्वनेथे हे (अय्लाः) हान त्वनां तु च्वन । गुलिखे लिपा हानं छको यैताय् लिहॉ वल । थुगु पटके ला गुलिखे ई तक उद्योग व अभ्यास याना वन । छँ लिहॉ वना न थः कलाः लिसे मत्वात, अय्ला न मत्वन ।

उम्ह पुलांम्ह मुल्याहा योगीया वयात न्हयाथाय्सं न्हयाबले क्वत्यले फुम्ह मचां निसे क्वत्यला वःम्ह छम्ह दु धाइ । उम्ह व्यक्ति पुलिस थानाया छम्ह मुख्य अधिकारी जुयाच्वन । उम्ह अधिकारी जक अहे याइगु जुल धाःसा थुम्ह व्यक्ति न्हापा न्हयागु हे याइगु जुयाच्वन; छुं हे धाये मछाः धाइ ।

छन्दु छगू पार्टी उम्ह अधिकारी पुलाम्ह मुल्याःम्ह योगीयात न्हापाथे धकाः मती तयाः अय्लाः त्वंके बिल । अबले गबले नही नास्ति याना मवःम्ह योगी वं अय्लाः मत्वने धुनगु कारण लिसः बिल । वयात मचाबले निसे क्वत्यला वःम्ह पुलिस अधिकारी अय्लाख काना च्वंगु पहः दयाच्चन । मनूतय् दथुइ वं त्वंके बिया नं मत्वनेगु ला धकाः जबरजस्ति बःबियाः त्वंके बिल । मज्यू । अले ला पिस्तोल सोभे याना त्वंके बिल हँ ।

अबले पुलाम्ह अय्लागुलु योगी छ जित स्याये मं दुसा स्या; जि अय्लाः त्वने मखु; धकाः लिसः बिल धाई । अले तिनि पुलिस अधिकारी नं जिदि तोते माल ।

उम्ह योगी सी न्हयवः तर्क हानं अय्लाः बिल्कुल मत्वन । थ्व घटना वया थः कलात स्वयं कंगुयात संक्षिप्त उल्लेख यानागु खः ।

थुकथं थुगु जमानाय् भावना धर्म उद्योग व अभ्यास याइपि योगीपिसं तर्क छु अशय् भावना धर्म लुइकाः थुइका कयाः मात्र अय्लाः त्वनेगु त्वाः दयेक जुया वन धाःसा आर्य संघय् दुथ्याःम्ह श्रोतापन्नं अय्ला त्वनी मखुत धकाः छु नं संशय जुइका च्वने माःगु मन्त ।

थुलि जुइयं श्रोतापन्न आर्य .... ..

- १) पर प्राण हनन यायेगु;
- २) पर धन खुयाः लाका कायेगु;
- ३) कतपिनि कलाः काय् म्हयाय्पिन्त उल्लघन यायेगु
- ४) कतपिन्त हानी नुक्सान जुइ कथ हय्येकाः खँ ल्हायेगु;
- ५) अय्लाः थँ मादक पदार्थ सेवन यायेगुलिं विरत जुइगु जुयाच्चन ।

आर्यपिनि ममता दुगु पञ्चशील स्वभावतः बिल्कुल स्थिर व दृढ जुया वनीगु जुयाच्चन धकाः सीकेत पर्याप्त जुल । थुगु शील स्थिर जुइगु श्रोतापन्न आर्ययाके परिपूर्ण जुइ माःगु धर्म प्यंगुली अन्तिम धर्म हे जुयाच्चन ।

का- कना वये धुक्वयात इतिश्री यायेगु निगमन कथ धर्म स्मरणिका घाये नु । Digital

स्थिर दृढ शील श्रोतापन्न

श्रोतापन्नया पञ्चशील - बिना धारण सुरक्षित ।

मदु आवश्यक चिला च्वनेगु - न्हिथ हिंसा अलग जू ।

मदु आवश्यक चिला च्वनेगु - न्हिथ चोरी अलग जू ।

मदु आवश्यक चिला च्वनेगु - मिथ्याचार अलग जू ।

मदु आवश्यक चिला च्वनेगु - न्हिथ भूठ अलग जू ।

मदु आवश्यक चिला च्वनेगु - मद्य सेवन अलग जू ।

उकिं हे खः सो नर्क भय - सदा तापाः विमुक्त जू ।

चायेकी स्व न्हा - चायेकी न्हा ।

श्रोतापन्नं चीका छ्वइगु वलेशत

श्रोतापन्नयाके परिपूर्ण जुइ माःगु धर्म प्यंगूया विषय ला कने धुन । आः श्रोतापन्न पुद्गलं चीका छ्वइगु क्लेश विषय कने ।

चित्तयात डाह जुइकीगु बुलुसे च्व.के यःगु स्वभाव किलेस-क्लेश खः । उगु क्लेश १- लोभ-ल्यः वनीगु यइपु ताइगु; २-दोस-तँ पिकायेगु अपराध यायेगु; ३- मोह -सही कथं मस्यूगु, द्वकं सीकीगु ४-मान च्वय् च्वय् धाइगु; ५- दिट्ठि = धारणा दनिगु; ६ - विचिकिच्छा = द्वन्द, संशय जुइगु; ७ - थिन = गुजुहुँ च्वनीगु, अलसि जुइगु; ८- उद्धच्च = चित्त चिल्लाय् दनिगु; ९ - अहिरिक = मभि खनाः मछाः मजुइगु; १० - अनोत्तप्प = मभि खना मग्गाइगु घकाः किगू दु ।

श्रोतापन्न आर्य इपि १० गू मध्यय् दिट्ठि व विचिकिच्छा क्लेश निगूयात हा व माः नापं मल्यंक दक्क दिक्क चीका छ्वय् घुकीगु खः । ल्य दनिगु वलेशतयत् ला ल्य पुल्य मदयेक चीका छ्वये मफुनि । अथे न ल्य दनिगु क्लेशतयगु अपाय पतन जुइके फुगु शक्तियात ला चीका छ्वये घुनीगु जुयाच्चन ।

थन दिट्ठि क्लेश घयागु खनीगु, ताइगु, न तुनेगु,

नयेगु, थीगु, विचाः याइगु क्षण; थुकथ आरम्मण व द्वार ध्वदुइगु क्षण क्षण पतिकं प्रकट रूपय् दयाच्चंगु नाम रूपयात जि, छ, वया रूपय् दृष्टि धारणा द्वनीगु हे खः ।

गुकथ धाःसा खनीगु क्षणय् १-वर्ण रूप, २-मिखायागु यचुगु स्वभाव; ३-खनाः स्यगु चित्त व सम्प्रयुक्त चेतसिकत थुपि स्वथी प्रकट जुयाच्चंगु दु । इपि स्वगुली वर्णरूप व मिखायागु यचुगु स्वभाव रूपधर्म खः; खनाः स्यगु चित्त व नाप दुगु चेतसिक पुचः नामधर्म खः ।

उकिं खनीगु क्षणय् रूप व नाम निथी जक प्रकट जुयाच्चंगु दु । उगु प्रकट जुयाच्चंगु रूप व नामयात हे सत्काय-सत्काय धाइ । थुगु सत्काय नाम रूपयात जि, छ, व, आत्म जीव, हंसया रूपय् दृष्टि धारणा द्वनिगु सक्काय दिठिठ -सत्कायदृष्टि खः । थन उगु सत्कायदृष्टियात हे दिठिठकिलेस- दृष्टि क्लेश धाइगु खः ।

ताइगु क्षणय् शब्द व न्हायपया यचुगु स्वभाव रूपधर्म, तायाः स्यगु चित्त व सम्प्रयुक्त चैतसिकत नामधर्म खः । थुगु ताइगु क्षणयागु नाम रूपयात जि, छ, व, सत्व जीव कथ धारणा द्वन धायेवं न दृष्टिक्लेश हे खः । न तुनेगु क्षणय् न गन्ध व न्हाययागु यचुगु

स्वभाव रूपधर्म; नतुनाः स्यूगु चित्त व सम्प्रयुक्त
चैतसिकत नामधर्म खः ।

नयेगु क्षणय् न सवा : व न्येयागु यचुगु स्वभाव
रूप धर्म; नयाः स्यूगु चित्त व सम्प्रयुक्त चैतसिकत
नामधर्म; थुपि नामरूप निता मात्र जक दु । थीगु क्षणय् न
स्पर्ष्टव्य आरम्मण व शरीरयागु यचुगु स्वभाव रूपधर्म;
थियाःस्यूगु चित्त व सम्प्रयुक्त चैतसिकत नामधर्म; थुपि
नाम रूप निता हे जक दु ।

विचाः यायेगु क्षणय् न (विपश्यना भाविता याये
बहःगु) विचारणीय आरम्मण नाम रूप निगू; मनयागु
यचुगु स्वभाव व विचाः यानाः स्यूगु चित्त नामधर्म, इमिगु
आधार बस्तु रूपधर्म खः । उकिं विचाः यायेगु क्षणय् न
नामरूप निता मात्र जक दु । थुगु रूप नामरूप निता
मात्र जक दयाच्चंगुयात जि, छ, व, सत्व, जीव, आत्म
कथं धारणा द्वनाच्चंगु दृष्टि क्लेश हे खः ।
(विस्तृत पूर्वक सीके मास्ति वःसा दृष्टि व तृष्णा हटे यायेगु
उपदेशय् स्वयेमाल) ।

विश्वास याये ल्वःगु विश्वास याये योग्धगु
घात्थेन्ह बुद्ध, घात्थेगु धर्म, घात्थेपि आर्यसंघपि; शिक्षा
चरण, संसारयागु पूर्वान्त अपरान्त; प्रतीत्य समुत्पाद

धर्म आदिलय द्वन्द जुइगु स्वभाव विश्वास याये मफइगु स्वभाव विचिकित्सा खः । व न चित्तयात डाह जुइकीगु बुलुसे च्वंका बी सःगु मभिगु छगू क्लेश धर्म हे खः ।

श्रोतापन्न आर्य पुद्गलया श्रोतापत्तिमार्ग ज्ञान थुपि मभिगु क्लेशधर्म निगूयात त्यं पुल्यं मदयेक हा व मा नाप त्यहँ दंक चीकाः मदयेका छ्वइगु खः ।

मार्ग ज्ञान क्लेशयात चीकीगु घायागुली १-लुया वये धुकूगु क्लेश; २-लुयावं वया च्वंगु क्लेश; ३-लुया वइ तिनिगु क्लेशतयत चीका छ्वइगु ला मखु; लुया वये धुकूगु क्लेश घयागु तनाः निरोध जुया वने धुकूगु जुयाः चीका छ्वये माःगु मदये धुकल । क्लेश लुयावं च्वंगु क्षणय् मार्ग चित्त लुया वये फइ मखुगु जुयाः लुयावं वया च्वंगु क्लेशयात चीका च्वन घकाः न घाये मज्यू । लुया वइतिनिगु क्लेश न लु हे मलूनिगु जुयाः चीका छ्वये माःगु द हे मदुनि ।

घात्थे ला थुगु मार्ग ज्ञान क्लेशयात चीका छ्वइगु घयागु नाम रूप क्रमय् दुसुनाः कारण चूलात कि लया वये फुगु अनुशय शक्तियात जक चीका छ्वइगु खः । अनुशय क्लेश 'उत्पन्न जुइ धुगु, उत्पन्न जुया च्वंग, उत्पन्न जुइतिनिगु' त्रिकालं अलगगु खः ।

श्रोतापन्न आर्य पुद्गलं थःमं चीका छ्वये धुगु

क्लेशः चीका छ्वये मधुनिगु क्लेश व थःपिनि जन्म
जुइ माःगु गतितयत् ला प्रत्येक श्रोतापन्न दक्वं सीके
फइ मखु । ग्रन्थ साहित्य बहुश्रुत मदुपि श्रोतापन्नपिसं
जदः सिके फइगु सम्भावना दु ।- ग्रन्थ साहित्य
बहुश्रुत मदुपि श्रोतापन्न आर्यपिनि हिसाव ला
उकीयात सीके अःपु मजू । थ्व लिसे स्वापू तयाः
महानाम शाक्यराजयागु निवेदन छुं भति उल्लेख चाये
माली ।

तथागत छको थःगु जन्मभूमि कपिलवस्तु
नगरय् निग्रोधाराम विहारय् न्हयाइपुसे च्चंक विराजमान
जुया बिज्याना च्चन ।

छन्दु महानाम शाक्य राज तथागत बिज्याना
च्यंगु बिहारय् थ्यकंः वल । तथागतयात सगौरब
वन्दना याये धुकाः तापाः; सःती; फसं ह्वाः; तःजाः;
न्हयोने, लिउने थुपि खुता दोष अलग जुइ माःगु
थासय् फेतुत ।

थुम्ह महानाम शाक्यराज धयान्ह मेम्ह
मखु । तथागतया ककाया काय् खः । तथागतया दाजु
परे जूम्ह खः । थुम्ह महानाम शाक्यराज तथागतयात
थथे निवेदन यात ।

‘भाग्यशालीम्ह भो भगवान्; जिके गबले गबले लुया लुया वया च्वनीगु लोभ, दोष, मोह धर्मतयगु कारण याना: मन यच्चुसे प्रसन्न जुइगु तना तना वनीगु जुयाच्चन । उगु अवस्थाय् जिके छु छु क्लेश धर्मत चीका छ्वये मधुनि ल्य दनि खनि ल्य धका: संशय चित्त लुया वइगु जुयाच्चन भन्ते । ‘थ्व महानाम निवेदन या:गु खँ संक्षिप्त मात्र उल्लेख याना क्यनागु ख: ।

थुम्ह महानाम शाक्यराज हे मेबले छोको तथागतयात थथे निवेदन या:गु दनि ।

‘भाग्यशालीम्ह भो भगवान्, जि तथागतयात वा भिक्षुपिन्त दर्शन व उपसंक्रमण याये धुका: सन्ध्याका इलय् कपिलवस्तु नगरय् दुने हान दुहाँ वनेबले चा:चा:हिला च्वनीपि हारापि किसित, सलत; रथत, गाडात; जन्याहा मुल्याहा मनूत लिसे ध्वदुइ य: । उजोगु अवस्थाय् तथागतयात लुमनिगु चित्त; धर्मयात लुमनिगु चित्त; संघयात लुमनिगु चित्तत त्व:मना: तना वनीगु जुयाच्चन । उकिं उजोगु अवस्थाय् जि सिना वन घा:सा गुजोगु जन्मय् थ्यकं: वनीगु जुइ धका: संशय जुइ लाइगु ख: भन्ते थ्व महानाम शाक्यराजयागु निवेदन छथी सि जक सीकेत पतिहाकल न्हयब्बया: क्यनागु ख: ।

थुम्ह महानाम शाक्यराज सामान्य व्यक्ति मखु ।
सकृदागामि आर्य पुद्गल खः । अथे न वं निवेदन याःगु
खँया भावयात अध्ययन याना स्वल घाःसा वं चीका
छ्वये धुगु क्लेश चीका छ्वये मधुनिगु क्लेश व जन्म
काः वने माःगु गतियात सुनिश्चित रूप मस्यू धयागु
स्पष्ट जू ।

सकृदागामि घयाम्ह श्रोतापन्न आर्य स्वया छत
च्वये लाःम्ह आर्य खः । सकृदागामि तर्क प्रत्येक
सकृदागामि चीका छ्वये धुगु क्लेश आदियात सीके
मफुसा श्रोतापन्न जुया च्वसा प्रत्येक श्रोतापन्न आर्य
थःम चीका छ्वये धुगु क्लेश चीका छ्वये मधुनिगु
क्लेश व जन्म काःवने माःगु गतितय्त सीके फइ
मखु घयागु अतिकं स्पष्ट जू ।

अथेसां श्रोतापन्न पुद्गल स्यूगु थजु वा मस्यूगु
थजुः वयागु श्रोतापत्ति मार्ग ज्ञान दृष्टि व विचिकित्सा
क्लेश निगूयात ल्यं पुल्य मदयेक चीकाः मदयेका छ्वये
धुकल । ल्यं दनिगु क्लेशतय्गु अपायय कुतुके फूगु
शक्तियात न चीकाः मदयेका छ्वये धुकल । उकिं
श्रोतापन्न प्यंगू अपाय भयं सदाया निति तापानाः अलग
जुयाः मुक्त जुइ धुकल । मनू जुयाः हानं जन्म काः
वःसां न हीन नीचगु कुलय उत्पन्न जुइ मखुत ।

का— श्रोतापन्न चीका छ्वइगु क्लेश लिसे स्वापू
तयाः ला थुलिं हे गाके मालीगु जुल । इतिश्री निगमन
बनाः पलख विश्राम काये नु ।

श्रोतापन्न चीकीगु क्लेशत

श्रोतापन्न निता क्लेश - दक्व चीकाः मदयेके फु ।
नामरूप निताय् मि भाःपीगु - धारणायात न चीकीगु खः ।
विश्वसनीय बुद्धादीस - द्वन्द संशय चीकीगु खः ।
त्यनावं च्वंगु कोडा क्लेश - अपायय् मथ्यक चीकीगु खः ।
उकिं हे खः सो अपाय भय - सदा हे तापनाः मुक्त जूगु ।
चायेकि स्व न्हा - चायेकि न्हा ।

श्रोतापन्न व मानव कर्तव्य

श्रोतापन्न पुद्गल अपायय् कुतु वके फुगु कोडागु
क्लेशत चीकाः मदयेका छ्वये फुसां लौकिक आरम्मण
काम गुणतय्त त्वः वनीगु यइपु ताइगु आशक्त जुइगु
लोभ तृष्णायात ला चीकाः मदयेका छ्वये फइ मखुनि ।

उकिं गृहस्थ श्रोतापन्न पुद्गलपिसं न साधारण
पृथग्जनपिसंथे हे विवाह यायेगु काय् म्हयाय् दयेकेगु
याःनि । गृहस्थाश्रमय् च्वं च्वन घाःसा सम्बन्धित मानव
कर्तव्य अभिभारत न बहन यानाः जुयाच्चने मानि ।

तथागतया पालय् प्रख्यातम्ह लिच्छवी सेनापति
सिंह न्हापा ला बुद्ध शासनानुयायी मखु । लिपा—

तथागतयागु उपदेश न्यनाः चिन्तन मनन यायेगु अवसर दसेलि तिनि श्रोतापन्न जुयावन ।

तर श्रोतापन्न जुइ धुकाः सेनापति पद राजिनामा बियाः पिहाँवन धयागु ग्रन्थ वाङ्मयय् खने मदु । श्रोतापन्न जुइ धुकाः सेनापतिया रूपय् च्वनाः हे बुद्ध प्रमुख संघपिन्त भोजन दान प्रदान याःगु बिषय जक स्वये खने दु ।

उकिं श्रोतापन्न जूसां सेनापति पद धारण याना व च्वन तिनि धाःसा सैनिक सन्बन्धी अभिभारतयत् छगू कर्तव्यया रूपय् छलछाम मयासे बहन याये हे माली ।

हानं तथागतया विहार दायक जुजु बिम्बिसारयात स्वये नु । व राजगृह नगरय् तथागत दकसिबे न्हापा थ्यंखुनु हे श्रोतापन्न आर्य जुया वःम्ह खः । श्रोतापन्न जुया वंसां काय् अजातशत्रुयात राज्याधिकार हस्तान्तरण याःबले तक गुलिखे द बीक देशय् प्रशासन चले यानाः जुजु जुया वन ।

उगु गुणय् जुजु धयाम्हं प्रशासन, सैनिक व्यवस्था; न्याय ब्यवस्था आदि निसे कयाः सम्पूर्ण देशया प्रत्येक षयाथे ज्या-खँय् नेतृत्व बियाः ज्या-खँ याना वनेमाः ।

उकिं श्रोतापन्न जुया च्वंसां सन्बन्धित मानव कर्तव्य अभिभारतयत् कर्तव्य अभिभार कथ बहन याना च्वने माःगु खँ स्पष्ट जू ।

थुगु थासय् थ्व तथ्य उल्लेख याना च्वनागु कारण दयाः खः । गुलिं गुलिं कारण मस्यूपिसं धार्मिक व्यक्तिपिनि प्रति विचाः व दृष्टि पाका च्वने यः । भावना आश्रम छगू छगुलिं लिहौं वल कि धार्मिक व्यक्तिया ज्या-खँ; खँल्हा वल्हा दक्व बिल्कुल हिलाः पाना वनी; ल्वहँचा बाकू अप्पा बाकू जुया वइ घकाः भाःपिया च्वनीगु दया च्वन ।

इमिसं भाःप्युथे धार्मिक व्यक्ति जुया मवल घायेव "भावना धर्म उद्योग व अभ्यास याना वया न घाइगु; न्हापा व आः छु न पाःगु मद्दु" आदि घका उपहास खँ ल्हाये यया च्वनीगु खः ।

व्यक्तियात निक्ति खं खं धर्म प्रति न विचाः व दृष्टि पाना वने यः । निक्ति खना वने यः ।

थुगु सफूया च्वमि स्वयं हे भावना धर्म उद्योग व अभ्यास मयानानिबले धार्मिक ध्यानी व्यक्तिपिनि प्रति थुकथं हे दृष्टि द्दका वये न । उकिं मेमेपि व्यक्तिपि थुम्ह च्वमिथ मजुइकेया निति श्रोतापन्न व मानव कर्तव्य घयागु विषययात आलप उल्लेख यानाः क्यना च्वनागु खः ।

घात्थे ला भावना आश्रम लिहौं वइपि घाक्वसिन ध्यानधर्म लाभ हे यायेमाः घयागु जुइ फइ मखु । थःथःपिनिगु पारमी अनुसार लाभ जूपि दइथे लाभ मजुइपि न दु ।

यदि छुं गथि जुयाः श्रोतापन्न जुइथाय् तक भावना धर्म परिपूर्ण जुयावन हे घाये नु; भावना धर्म भाविता यानाः चायेका च्वनी मखुगुथे जाःगु अवस्थाय् वयागु पहः चहः खँल्हा बल्हा भावना धर्म उद्योग व अम्यास मयाः निबलेथे हे छुं छुं मपाना च्वन घाःसा मपाना च्वने फु । छाय् घाःसा अरहन्त जुयाः नापं क्लेशयात जक त्यं पुत्यं मदयेक चीकाः मदयेका छ्वये फु । वासना (जिना च्वंगु बानि) यात चीकाः मदयेका छ्वये मफु ।

उकिं वासना अनुसार न्हापाथे हे ज्या यानाः घया ल्हाना जुयाः च्वंगुयात स्वयासुं छम्ह व्यक्तियात भावना धर्म लाभ जू मजू अनुमान यायेगु जुइ फइ मखु ।

तथागतया पालय् पिलिन्दबच्च घयाम्ह स्थविर अरहन्त जुया बिज्याःसा न्यासःगू जन्म तक मेपिन्त खन कि "अय् चण्डाल; अय् चण्डाल" घकाः सःते यःगु वारानायात चीका छ्वये मफयाः उपहास जुइका च्वनेमाः ।

थुगु साधक नमूनायात स्वल घाःसा ध्यानी घाक्यसिया पहःचह खँल्हा बल्हा बिल्कुल हिला वनी घयागु आशा याये ल्वः मजू ।

का. . श्रोतापन्न व मानव कर्तव्य विषय हान
स्वाका यके नु । श्रोतापन्न पुद्गल विवाहितम्ह भाजु जुल
घाःसा व थःगु गृहस्थाश्रमया नयेगु, त्वनेगु, पुनेगु, च्वनेगु,
स्वास्थ्य सम्बन्धय् कुबी माःगु कर्तव्य अभिभारतयत् कुबी हे
माली । विवाहित मयजु जुल घाःसा नं गृहस्थाश्रम संरक्षण
यायेगु अभिभार व काय् म्हाय् भातपिनिगु प्रति याये माःगु
सम्बन्धी कर्तव्यतयत् अभिभार व कर्तव्य अनुसार बहन याये
हे माली ।

थुकथ बहन यायेबले थःगु जन्म ब्यूगु परिस्थिति
अनुस्रम जःला खःलापिनिगु हीनदृष्टि ला वने यःगु भावना
द्वने यःगुथे जाःगुयात चेतना मदयेकं हे याये लाना च्वने
यःगु न दया च्वने फु । थुजागु अवस्थाय् संसारयागु
स्वभाव अनुसार निन्दा उपहास खँल्हा बल्हा न फये माला
च्वने यः । थूजोगु घटनात तथागत जीवमान जुया च्वना
बिज्याबले न जुया वने न । थुगु तथ्य स्पष्ट जुइ कथ
सम्बन्धित साधक नमूना कथावस्तु स्वाका यके नु ।

मात ब्याधा-कलाः श्रोतापन्न

तथागतया पालय् राजगृह नगरय् साहूया म्हाय्य
मचा छम्ह दया वने न । व मय्जु ल्यासे जुया वःगु
अवस्थाय् मौं-बौपिसं न्हेत जाः दुगु प्रासादया दकसिबे
च्चय्यागु तल्लाय् च्वंगु शोभां युक्तगु कोथाय् वयात तयाः
लालन पालन याना तल । वया निति परिचारिका मय्जु
छम्ह न बिया तल ।

छन्दु सन्ध्याकाः इलय् ब्याधा युवक छम्ह मि बहःगु
ला गाडाय् दकं तयाः गाडाया च्चकाय् च्वनाः शहरय् स्वयं
थःम गाडा हाँके यानाः दुहाँ वल । वयागु नां कुक्कुट-मित्त
खः ।

अबले ल्यासेम्ह श्रेष्ठिपुत्री भ्यालय् च्वनाः शहर
पाखे मिखा ब्यायाः स्वयाच्चन । थुकथं श्रेष्ठिपुत्री उम्ह ब्याधा
युवकयात खन । खनेव तु हे ययेका आशक्त जू वन ।

अले ब्याधा लिहाँ वनीगु ई लिहाँ वनीगु लं बुभे
यानाः न्यना वये निति परिचारिका मय्जुयात ब्याधायाथाय्
उपहार सामानत लिसें छ्वया बिल ।

परिचारिका मयजु न श्रेष्ठपुत्री अन्हेयाथे तु वनाः
बुभे याना जुल । ब्याधा युवकं थौ वया ला मि मानि कन्हे
तिनि सुथन्हापन लिहौ वनेगु धकाः लिहौ वनेगु ध्वाखायागु
ना समेत कना हल ।

श्रेष्ठिपुत्री ज्वने बहःगु वसः इस तिसा तासात प्व
प्वःपि चिनाः तयार याना तल । सुथय जुइखतं भ्वाथःगु
वसतं त्वति-पुया लः कायेगु घः ज्वनाः भ्वातित नापं घाटय
वनेथे याना छे न बिस्सु वन । ब्याधा पिहौ वनीगु ध्वाखाय
थ्यकाः ब्याधा वइगु प्रतीक्षा यानाः पिया च्वं च्वन ।

ब्याधा न गुलिचा मदुवं गाडा हौके यानाः शहरं
पिहौ वल । श्रेष्ठिपुत्री ब्याघायागु गाडाया लिउने लित्तु
लिना वना च्वन । व युवक ब्याधां खसेलि "केहँ मयजु छ
सुया म्हयाय धकाः जि मस्यू । जि ल्यूल्यू वय मते" धकाः
रोके यायेगु खँ घाल ।

श्रेष्ठिपुत्री "दाजु, छ जित सःता हःगु मखु । जि
थःहे वयागु खः । सुमुक च्वं, छु न घाये मते । गाडा जक
न्ह्याके माःगु स्वाकं न्ह्याका यकी" धका लिसः बिल ।

युवक ब्याधा वया ल्यूल्यू लिना मवयेया निति
मय्जु-यात बारबार रोके यायेगु खँ घयाच्चन ।

थुकथं बारबार धासेलि श्रेष्ठिपुत्री 'दाजु, थःथाय्
थःयस्से वःम्ह शोभा दुम्ह मिसामचायात रोके यायेगु उचित
मजू धकाः खुलस्तं धाल ।

गाया सिदासादा ब्याधाया काय् बांला भाजु न
तप्यक खुलस्तं धाःसेलि तिनि खँ थुल । मय्जु स्वयं प्ःपी
ज्वना वयाः ल्यूल्यू खुया खुया लिना वःगु खनी धकाः
सिल । अले तिनि भावी कलाःयात गाडाय् तयाः छँ थ्यक
सःताः ब्वना यंकल ।

श्रेष्ठिपुत्रीया मौं-बौपिसं म्ह्याय् तनाः तुति तुति
मजुइक माला जुयाच्चन । म्ह्याय् ला ब्याधा नापं न्ह्याइ-
पुका च्वने धुकल । मौं-बौपिसं गनं नं माले मफयाः सित
जुइ धकाः वया निति घःसू काजक्रिया याना छ्वल ।

श्रेष्ठिपुत्री ब्याधा लिसे ह्वना वःगु अनुसार न्हेम्ह
काय्पि दयेकाः काय्पि नापं उमेरय् थ्यनाः विवाह जूथाय्
तकं थ्यन । ब्याधा ला आःतकं वया कलाः साहूया म्ह्याय्
धकाः स्यू ख्वाः मवःनि ।

छन्दु सुथय् नसंचा इलय् तथागत लोकयात निरीक्षण यानाः स्वया बिज्याःगु अवस्थाय् ब्याधा व काय् न्हेम्ह, भौपि न्हेम्ह श्रोतापन्न जुइगु ज्ञानं खंका बिज्यात ।

अथे जुयाः सुथन्हापनं पात्र चीवर ग्रहण यानाः तथागत ब्याधा जाल प्यनीगु थासय् याकःचा बिज्यात । उखुनु न्हिच्छि ब्याधाया जालय् पशु प्राणी छम्ह नं तःक्यं मवः । तथागत जालया लिक्क पालि ख्वाँय् चि तयाः न्ह्योनेसं दुगू भाः छगू दुथाय् फेतुना बिज्याना च्वन ।

ब्याधा नं सुथन्हापनं घनुष वाण ज्वनाः जाल प्यनाः तया तयागु थायस् वन । पशु प्राणी छम्ह घकाः हे जालय् क्यना च्वंक्वंगु खने मदुसे जालया लिक्क तथागतयागु पालि ख्वाँय् जक खन । अले ब्याधा जालय् क्यं वःपि चलातय्त सुनां जक तोता बिल जुइ घकाः विचाः यानाः उखे थुखे माला स्वल । भाःया किचलय् तथागत फेतुना बिज्याना च्वंगु खनाः वया पशुतय्त तोता ब्यूम्ह थ्व श्रमण हे जुइमाः थ्व श्रमणयात स्या हे स्याये घकाः तमं चूर जुयाः बाण चढे यात ।

तथागतं व्याधा बाण चढे जक याये जीकाः तोते मजी कथं यानाः तथा बिज्यात । बिचरा व्याधा बाण कयेके नं मज्युः क्वय् तये नं मजियाः तःसकं सास्ति नया च्वन । बपी क्वय्त त्वः धुलिथे च्वनाः म्हुतु ई बुल्ल पिहाँ वयाः म्ह छम्ह चःति सो सो पिहाँ वया च्वन ।

व्याधा लिथ्यनिगु इलय् तकं लिमथ्यबले व्याधाया कलातं कायपिन्त स्वः वनेत छ्वया हल ।

कायपि न्हंमहसिनं तथागतया न्ह्योने इमि अबुम्ह बाण चढे या यां दना च्वंगु तापाकं निसे खनेव हे वस्पोलयात शत्रु भाःपिल । न्हंमहसिनं नं पालाकं बाण चढे यानाः वस्पोलयात कयेकेत कोशिस याना च्वं च्वन ।

तर तथागतयागु शक्ति आनुभावया कारण इमिसं वाणं जकं चढे याये फतः कयेकेत हानं क्वकायेत छुं नं याये मफया च्वन । इपि नं इमि अबुम्हथे हे म्हति म्हति धनुषं ज्वनाः तःतःसकं सास्ति नयाः तथागतया न्ह्योने दुःखं जुइकाः च्वं च्वन ।

भातम्ह न काय्पि न्हय्म्हं न थ्यकः वये माःगु ई
 जुयाः न लिमथ्यबले ब्याघाया कलाःम्ह, भौपि न्हेम्ह लिसे
 लिना वल । बौ व काय्पि च्याम्हसिन म्हति म्हति घनुष
 सोभे यानाः दना च्वंगु खन इमिसं छुकीयात कय्कयत
 धनुष सोभे यानाः च्वंगु ज्वी धकाः विचाः यानाः उखे
 थुखे माला स्वःबले तथागतयात खन ।

अबले 'जिमि अबुयात स्याये मते, जिमि अबुयात
 स्याये मते' धकाः श्रेष्ठिपुत्री ब्याघाया कलाःम्ह तापाकं निसे
 सः तःतःसः यानाः घाल ।

व हाला हःगु सः तायाः ब्याधा 'हैं' . थ्व जिमि
 ससः अबु घाल नि गथे ? जि द्वन तःधंगु अपराघ कर्म,
 याय् लात' धकाः विचाः वन । ससः अबुया संज्ञा तथागत
 प्रति मैत्री चित्त थ्यकः वन ।

न्हेम्ह काय्पिसं न 'हैं' . . थ्व जिमि बाज्या घाल नि
 गथे ? जिपि द्वन तःसकं भार दुगु ज्या याये लात' धकाः
 विचाः वन । बाज्या घयागु संज्ञा तथागत प्रति मैत्री चित्त
 थ्यकः वन ।

श्रेष्ठिपुत्री ब्याधाया कलाःन्ह इपि सकसितं धनुष
क्वकायुके बिल । तथागत न ब्याधा व कायपि सकसिया
चित्त कोमल जुइकाः तिनि धनुष क्वकाय् जीका बिया
बिज्यात ।

ब्याधा व कायपिसं धनुषत क्वकयाः तथागतयात
वन्दना यानाः क्षमा फ्वनाः, उचितगु थासय् फेतुत । अले
तिनि तथागत इमित देशना क्रम अनुसार उपदेश बिया
बिज्यात । उपदेशया अन्तय् ब्याधा, कायपि न्हेन्ह, भौपि
न्हेन्ह लिसं तु श्रोतापन्न जुयावन ।

तथागत न भिक्षाटन चारिका याना बिज्याये धुकाः
वेलुवन विहारय् थ्यकः बिज्यात ।

आयुष्मान आनन्द "भगवान् शास्ता थौ सुथन्हापन
गन बिज्यानागु ?" धकाः न्यना बिज्यात । तथागत कुक्कुट-
मित्त ब्याधायाथाय् बिज्यानागु खँ लिसः बिया बिज्यात ।

"भगवान् शास्ता ब्याधा पर प्राण हनन याइ मखु-
तगु स्मं याना बिज्याये फत ला ?" धका आयुष्मान आनन्द
हान निवेदन याना बिज्यात ।

ब्याधा व कायपि न्हेम्ह भौपि न्हेम्हसिन पर प्राण
हनन याइ मखुतगु बुद्ध, धर्म, सङ्ग त्रिरत्न प्रति प्रगाध स्र
विश्वास याइगु अकम्पनीय कथ शुद्ध जुइ धुकूगु खँ
तथागत आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हान मेपि भिक्षुपिस भगवान् शास्ता, ब्याघाया कलाः
न दु मखु ला ?" घकाः निवेदन यात ।

तथागत ब्याघाया कलाःम्ह माँ-बौपिनि छँ च्वच्च-
बले नकतिनि जक त्यासेचा जूबले भिनिदतिया उमेर निसे
हे श्रोतापन्न जुया च्वम्ह खः" घकाः स्पष्ट यानाः कना
बिज्यात ।

उखुनुया दिनय् धर्म सभाय् भिक्षुपिनि परस्परय्
थुकथ खँ लहानाः च्व च्वन ।

आवुसपि, कुक्कुटमित्त ब्याघाया कलाःम्ह नकतिनि
त्यासेचा तिनिबले, माँ-बौपिनि छे च्वच्चबले हे श्रोतापन्न
जुइ धुकूम्ह घाल नि, न्हेम्ह काय् दयेकाः कायपिनि ब्याहा
जूथाय् तक ब्याधा लिसे ताकाल तक सहवास यानाः च्वना
वल । थबयति तकयागु ईया दुने ब्याघा घनुष हि घाल

धाःसा धनुष कयाबिल । बाण हि धाःसा बाण कया बिल । भाला हि धाःसा भाला कयाबिल । सूल हि धाःसा सूल कयाबिल । जाल हि धाःसा जाल कयाबिल । वं कया ब्यूगु शस्त्र अस्त्रं ब्याधां पशु प्राणीतयत् ज्वनाः स्यात् । श्रोता-पन्नं पर प्राण हनन याः निला ? थ्य भिक्षुपिनि खँल्हा बल्हा जुया च्वंगु पहः खः ।

उगु अवस्थाय् धर्म सभाय् तथागत थ्यकः बिज्यात् । तथागतं भिक्षुपिन्त "प्रियपुत्रपि, - आः छु खँ ल्हानाः छिपि थन समागम जुया च्वना ?" धका न्यना बिज्यात् । तथागतं सिया बिज्याःसां उपदेश बीया निति खँपु दयेकेत मस्यू पहः यानाः न्यना बिज्याःगु खः ।

भिक्षुपिसं "भगवान् शास्ता, कुक्कुटमित्त ब्याधाया कलाः श्रेष्ठिपुत्रीयागु विषयय् जिमि खँल्हा बल्हा यानाः समागम जुया च्वना" धकाः लिसः बियाः निवेदन यात् ।

अले तिनि तथागतं "प्रियपुत्रपि,... श्रोतापन्नं पर प्राण हनन मयाः । थुम्ह श्रेष्ठिपुत्री ब्याधाया कलात् भातम्हं अन्हे याःगु खँ न्यनेगु स्मय् कर्तव्य अनुसार जक शस्त्र अस्त्र साज । सामानत कया ब्यूगु खः । स्वयं थःमं

स्याय् मास्ति वःगु चित्त, स्याके बी मास्ति वःगु चेतना
 मदु । स्वयं थःमं न स्याःगु मखु । स्याके ब्यूगु न मखु ।
 ब्याधाया छम्ह कलाःया स्मय् कर्तव्य अनुसार जक अन्हे
 याःगु याना ब्यूगु खः । वयाके दोष मदु । घाः मदुगु ल्हात
 विष ति थ्यूसां अन्तराय मदुथे खः । अकुशल चेतना न
 मदु । मभिगु ज्या न स्वयं थःमं मयात धाःसा घनुष बाण
 शस्त्र अस्त्र कया बी मात्रं दोष मदु धकाः निश्चित स्म
 क्वक्व जीक स्पष्ट यानाः कना बिज्यात ।

थुगु भात ब्याधा कलाः श्रोतापन्न कथावस्तुयात बः
 काल घाःसा श्रोतापन्नं मनूतय् दृष्टि छखे लाइ कथयागु
 ज्या-खँतय्त जन्म बीगु परिस्थिति अनुसार अकुशल चेतना
 मदयेक अभि-भार व कर्तव्य कथं मज्जी मगाःगु स्मय् बाध्य
 जुयाः कार्य बहन याये माले यःनि खनी घयागु बांजक
 स्पष्ट जू ।

अन अतिरिक्त श्रोतापन्न अँर्य दंगु ज्या, दंगु खँ,
 दंगु विचाःत आकाभाकां याःसा याये लाये फुनिसां थुकथ

याये लाःगुयात सुचुका तयेगु बानि मदु धकाः रत्न सूत्रय्
तथागत कना तथा बिज्याःगुयात न विशेष लुमका तये बहः
जू ।

का - श्रोतापन्न व मानव कर्तव्य विषय ला थुलिं
हे गात धाःसां जिल । इतिश्री निगमन स्मरणिका कविता
बनाः छगू काण्ड दिना छवय् नु ।

याये लाःसां अकस्मात्-द्वंगु ज्या, खँ व द्द विचाः ।

श्रोतापन्नं त्वपुइ मसः-धया बिज्याः तथागत ॥

श्रोतापन्न प्रभेद सीके बहः

Dhamma.Digital

का— उपदेशया क्वचाः पाः कथ 'श्रोतापन्न प्रभेद'
यात कना यके ।

मनुष्य भूमि व देवलोक खुत्तयात कामसुगति
न्हेगू भूमि घाइ । थुगु कामसुगति भूगी उत्पन्न जुइपि
श्रोतापन्नपिन्त ग्रन्थय् वया च्चंगु-भेद कथ —

१. - एकबीजी श्रोतापन्न

२. - कोलकोल श्रोतापन्न

३. - सत्तक्खत्तु परम श्रोतापन्न धकाः स्वंगू स्वथी ब्वः
थलाः क्यना तःगु दु ।

एकबीजी श्रोतापन्न घयापि श्रोतापन्न जुयाः मेगु
छगू जन्म जक प्रतिसन्धि च्वनीतिनिपि श्रोतापन्न
घाइ ।

कोलकोल श्रोतापन्न घयापि निगू जन्म निसे खुगू
जन्मया दुने जक प्रतिसन्धि च्वनीतिनिगु जातयापि
श्रोतापन्न खः ।

सत्तक्खत्तु परम श्रोतापन्न घयापि ला श्रोतापन्न
जुइ धुकाः लिपा न्हेगू जन्म तक जक प्रतिसन्धि
च्वनीतिनिपि श्रोतापन्न खः ।

थुकथं श्रोतापन्न प्रभेद ब्वः दला च्वने माःगु ला
श्रोतापन्न जुइ धुकाः च्वय् च्वय् मार्ग फलया निति
स्वाकं भावना धर्म उद्योग व अभ्यास याइबले
विपश्यना ज्ञान तीक्ष्ण जुइगुः व कमसल व हीन
जुइगुया कारण खः घाइ ।

विपश्यना ज्ञान तीक्ष्ण जुल धाःसा छगू जन्म
 जक प्रतिसन्धि च्वने मालीगु जुयाः एकबीजी श्रोतापन्न
 ना दइगु खः । विपश्यना ज्ञान मध्यस्थ जुल धाःसा
 निगू जन्म निसै खुगू जन्मया दुने प्रतिसन्धि च्वने
 मालीगु जुयाः कौलकोल श्रोतापन्न ना दइगु खः ।
 विपश्यना ज्ञान फ्यासुयाः हीन व कमसल जुल धाःसा
 न्हेगू जन्म तक प्रतिसन्धि च्वने मालीगु जुयाः सत्तक्खत्तु
 परम श्रोतापन्न ना दइगु खः धाइ ।

इन्द्रिय परिपक्व जू मजू लिनाः श्रोतापन्न
 प्रभेद ब्वः दलाः च्वंगु खः धकाः न धायेगु याः ।
 भूमि क्रमगतथे जाःपि श्रोतापन्नपि ला उल्लेख याये धुगु
 श्रोतापन्न स्वथी अलगपि खः धाइ ।

आः उल्लेख याना वयापि श्रोतापन्नपि सकले
 अपाय भयं सदा तापाना विमुक्ति जुइ धुकूपि महाश्रोतापन्न
 धाःपि धात्थेपि श्रोतापन्नपि; मार्गय् थ्यनाः, फलय् दुतिनाः
 निर्वाण खपि; आर्य संघया तथ्याङ्कय् मुक्कं दुथ्याना
 च्वपि जक खः ।

धात्थे पक्कापि श्रोतापन्नपिथे मार्गय् थ्यनाः फलय्
दुतिनाः निर्वाण मखनिसां निगूगु जन्मय् स्थिर सुगतिपि
जुयाः धात्थेपि श्रोतापन्नपि लिसे सुगति स्थिर जुइगु
परस्परय् छुं छुं अंश कथं समानपि योगीपिन्त ला चूल
श्रोतापन्न धाइ ।

महाश्रोतापन्नयात त.धम्म श्रोतापन्न धात्थेम्म श्रोतापन्न
घायेबले चूल श्रोतापन्नयात चीधिकःम्म श्रोतापन्न नक्कलिम्म
श्रोतापन्न धाय्फु । आ.त्थे तथागतयागु शासन लिसे
संयोग चूलाये थाक्कु चूलाना च्वंगुथे जाःगु अवस्थाय्
मार्गय् थ्यनाः फलय् दुतिनाः निर्वाण खम्म महाश्रोतापन्न
जुइ मफुसां चूल श्रोतापन्न तक ला जुइ दयेक विपश्यना
धर्म प्रयत्न पूर्वक उद्योग व अभ्यास याये त्वः जू । धात्थे
उद्योग व अभ्यास यात धाःसा चूल श्रोतापन्न जुइत थाक्कु
मजू । उद्योग व अभ्यास यात धाःसा जुइ फये फु ।

योगी पुद्गलं विपश्यना धर्म उद्योग व अभिवृद्धियाना

१ - आत्म जीव मद्दुः नामरूप निथी मात्र जक दुःघका
विभाजन यानाः सिया वनीगु ज्ञानः

२ - थुपि नाम रूपत न सु छम्हसिन निर्माण यानाः
 लुया वःगु मखु; स्वभावतः कारण बिनाः लुया वःगु न
 मखु; कारण कार्य स्वापू तयाः लुया वयाच्चंगु जक खः
 घकाः सिया वनीगु ज्ञान ।

थुपि निगूति ज्ञान प्रत्यक्ष उद्योग व अम्यास याया
 लाभ जुया वन धाःसा चूल श्रोतापन्न जुया वनीगु
 खः। छु हे थाकु मजू । अँ -थाकूगु ला उद्योग व
 अम्यास मयायेगु हे खः ।

चूल श्रोतापन्न घयाम्ह नक्कली श्रोतापन्न थःम
 प्राप्त याना तये धुंगु नाम रूप विभाजन यानाः स्यूगु
 ज्ञान व कारण कार्ययात स्यूगु ज्ञानत मरण अवस्थाय
 तक विनाश मजूसे पञ्चशील न स्थिर जुइक संरक्षण
 याना वन धाःसा निगूगु जन्मय् निश्चित रूप सुगति
 स्थिर जुइगु खः । निगूगु जन्मय् छु गुगु कथ न
 अपायय् कुतु वने फइ मखुत । घात्थेम्ह श्रोतापन्न
 मखुसा छगू जन्मया निति ला घात्थेम्ह श्रोतापन्नथे हे
 मन धुक्क तायेके दुम्ह जुल ।

उकिं महाश्रोतापन्न धयाम्ह घात्थेमह श्रोतापन्न
जुइ थाय तक विपश्यना धर्म उद्योग व अम्यास याये
मफुसा न चूल श्रोतापन्न धयाम्ह नक्कली श्रोतापन्न ति
जक जूसा जुइ फयेक भावना धर्म उद्योग व अम्यास
याय माल घकाः । * दकसिबे फ्यासुगु कथं प्रेरणा बिया
च्चना । व्यापारिक भाष धायेगु खःसा अन्तिमय् "दंगु भाव
बिया च्चनागु" हे खः ।

का- श्रोतापन्न प्रभेद विषय इतिश्री यायेगु निगमन
कथं स्मरणिका कविता घया यंके नु ।

Dhamma.Digital

अन्तिम दंम माःया कविता

महाश्रोतापन्न मजूसा न- जुइ ला ल्वः जू चीघचाम्ह ।

याना छुटे कार्य कारण - सीकाः नामरूप वथे ।

चुल श्रोतापन्न घाःमह - व खः सीकी चीघचाम्ह ।

नर्कमुक्त व न लिपा - जुइव स्थिर शील वया ।

चायेकी स्व न्हं -चायेकी न्हँ ।

कर्तव्य पूतम

का — * श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न * धयागु उपदेश
 शीर्षक तथा: बुद्ध शासनानुयायी नवयुवक नवयुवतीपिनि
 निति श्रोतापन्न लिसे स्वापू तथा: सीका: चायेका:
 अनुशरण याये मा:गुयात ल्हात न्हयाये दक्व माला: न्हयचीका:
 उपदेश बिया वयागु गुलिखे पूवन धाये माल । थुगु धर्म
 सफुती दुगु अनुशरण याना: लुमंका: चिन्तन मनन व
 आचरण याये मा:गुयात न्यना: धारण याना: उद्योग अभ्यास
 व भाविता याना: आचरण यानावन धा:सा अपाय भयं
 तापाना: विमुक्त जुइगु अवस्थाय तक गुण उपकार प्रतिफल
 दयेफु ।

अनुशरण चिन्तन मनन व आचरण यायेगु ला
 ब्बमिपिनि अभिभार जक ख: । कनेगु क्यनेगु ला
 उपदेशकपिनिगु कर्तव्य ख: । च्चमियागु पाखे ला थुलि
 जुइबले कनेगु क्यनेगु कर्तव्य पूवने धुकल । उकिं श्रेष्ठ
 पवित्र श्रोतापन्न उपदेशयात थन हे इतिश्री याना: क्वचायेका
 च्वनागु जुल ।

कविता पुचः मुना लुमके बहः

उपदेश निगमन कविता

श्रोतापन्न सम्बन्धी सीके माःगु

बालाक ब्वः थलाः कने धुन ।

न्यनाः लुमकाः ज्या -खँ यायेगु;

थःथः पिनिगु अभिभार जुल ।

देशकयागु भार पूर्वगुलिं;

उपदेश निगमन अन्त याना

दी नु न्है ला, क्वचाल स्व ।

कविता पुचः मुनाः लुमके बहः

श्रोतापन्न सम्बन्धि सीके बहः खँ;

न्यना बिज्यायेव तथागत ।

जःपा ल्हायाः स्थविर सारिपुत्र;

बिया बिज्यात क्वजीक लिसः ।

दयेके बीत उगु धर्म ज्ञान;

भाजु मयजु पुचलय् थौकन्हेया;

कने त्यना खँ ला सो -लुमकी न्हा ।

श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न म्हसीकेत

निर्वाण थ्यनी कथं बाः वने सःगुलिं; ।
 मार्गाङ्ग च्यागूयात श्रोत धाइ न्हा ।
 मार्गाङ्ग प्रवाहय् न्हापां थ्यम्ह जुया;
 श्रोतापन्न जुल धकाः धाइ वयात ।
 लुमकि सो न्हा - लुमकि न्हा ।

श्रेष्ठ पवित्र श्रोतापन्न जुइ फयेकेत

जूइत सोतापन्न कारण धर्म;

प्यंगू प्यथी हे दया च्वन ।

- १- सत्पुरुष संगत छता खः कारण;
संगत मद्दकेगु कुतः माल ।
- २- धर्म श्रवण न छता खः कारण
आदर गौरब न्यने माल ।
- ३- यथार्थ चिन्तन छता खः कारण
चिन्तन मद्दकेगु कुतः माल ।
- ४- धर्म उद्योग न छता खः कारण
विपश्यना भावना याये माल ।
प्यता कारण इपि हे खः ।
नुगलय् थुदिक चायेके माल ।

अचल श्रद्धा श्रोतापठन्या

बुद्ध सामर्थ्यं सिया खना-श्रद्धा भावना क्वात्तुसे च्चं ।
 धर्म सामर्थ्यं सिया खना-श्रद्धा भावना क्वात्तुसे च्चं ।
 संघ सामर्थ्यं सिया खना-श्रद्धा भावना क्वात्तुसे च्चं ।
 त्रिरत्न आस्था क्वात्तुगु स्वया-श्रोतापन्न धकाः हे चायेकी न्हां ।

✽✽

श्रोतापठन्या शील क्वात्तु

श्रोतापन्न पञ्चशील -विना धारणं सुरक्षित ।
 मद्दु आवश्यक चिला च्चनेगु - न्हिथं हिंसा अलग जू ।
 मद्दु आवश्यक चिला च्चनेगु - न्हिथं चोरी अलग जू ।
 मद्दु आवश्यक चिला च्चनेगु - मिथ्याचारं अलग जू ।
 मद्दु आवश्यक चिला च्चनेगु - न्हिथं भूठं अलग जू ।
 मद्दु आवश्यक चिला च्चनेगु - मद्य सेवनं अलग जू ।
 उकिं हे खः सो नर्कं भयं -सदा तापाः विमुक्तं जू ।

✽✽

श्रोतापठनं चीकीगु क्लेशत

श्रोतापन्नं निता क्लेश -दक्कं चीकाः मदयेके फु ।
 नाम रूपं निताय् भि भाःपीगु -धारणायात्तं नं चीकीगु खः ।
 विश्वसनीयं बुद्धादिस - द्वन्द्वं संशयं चीकीगु खः ।
 त्यनावं च्चंगु कोडा क्लेश - अपायस्सं मय्यकं चीकीगु खः ।
 उकिं हे खः सो अपायं भयं - सदा हे तापानाः मुक्तं जूगु ।

त्वपुया मतः सीके बहः

याये लाःसा अकस्मात् - द्वगु ज्या खँ व द्वविचाः ।
श्रोतापन्न त्वपुइ मसः -धया बिज्याः तथागत ।

५५

अन्तिम दंगु भाःया कविता

महाश्रोतापन्न मजूसान -जुइ ला ल्वः जू चीघचाम्ह ।
याना छुटे कार्य कारण -सीकाः नामरूप वथे ॥
चूल श्रोतापन्न धाःन्ह - व खः सीकी चीघचाम्ह ।
नर्क मुक्त व न लिपा -जुइव स्थिर शील वया ॥
चायेके माःगु का _____ चायेके माःगु ।

५६

प्युदजा आयुष्मान सुन्दर
कम्मठानाचरिय; नायक सयादो
आउँ रतना (छैत्खन) च्याउँ
महाशी सासन यैता; रंगून ।

५७

धर्मकीर्ति प्रकाशन (नेपाल भाषा)

१ महासतिपदस्य सुख	३९ बुद्धस्य अर्थकीर्ति
२ बुद्धस्य विभिन्नु विपत्तयः	४० कथम वाप
३ अभियर्ष (भाग - १)	४१ उखानवा वास्य पुत्रः
४ ऋद्धि प्रवृत्तिवर्ष	४२ पत्तिमन्थ अन्तारम (भाग-१)
५ चण्डेटी वेषी	४३ महापायाण गल सु ? (दि.स)
६ बन्धु श्वाप	४४ पत्ति प्रवेश (भाग-१)
७ पञ्चनिरम	४५ पत्ति प्रवेश (भाग-२)
८ भद्रव	४६ वनस्सल
९ एकस्यस्य लक्ष	४७ बाण (भाग-४)
१० शंभु सु जी	४८ शकुन्त यात उपदेश
११ विराल गुण स्वरम	४९ अभियर्ष
१२ बुद्ध पुत्र विधि (प्रसं)	(वित्तवज्ज उगुवा वस्तिर परिचय)
१३ केशी वाचव	५० मणिपुत्र ज्ञातक
१४ कर्त्तव्य (प्रसं)	५१ महाजनक ज्ञातक
१५ निष्ठा	५२ गृही विषय (दृ.स)
१६ परित्राम	५३ परित्र पुत्रः (भाग-२)
१७ स्वयं परिवर्तन	५४ शीट्ट घटन (भाग-२)
१८ बुद्धस्य अन्तिम वाज (भाग -१)	५५ साविधान् लक्ष्यः
१९ बुद्धस्य अन्तिम वाज (भाग - २)	५६ बुद्ध व शिक्षा (स)
२० कर्म	५७ विद्युत् धर्म प्रचार देतना (भाग-२)
२१ वास (भाग - १)	५८ ज्ञातक मास्य (भाग -१)
२२ शीट्ट घटन (भाग-१)	५९ विराल वन्द्य व सुत्र पुत्रः
२३ शंखितल	६० परित्र पुत्रः (भाग-२)
२४ तानपपुमि बुद्ध	६१ विराल वन्द्य व पञ्चसौतम्या वसववत्त
२५ अनात्मवचन सुत्र	६२ सुम्भिकी विपत्तना
२६ शक्ति विद्या गति विधि	६३ विद्युत् धर्म प्रचार देतना (भाग-१)
२७ अश्विपदा विजय	६४ योगीया विद्वती
२८ वास (भाग-२)	६५ शक्तिर बुद्ध जीवनी
२९ महास्वाम ज्ञातक (प्रसं)	६६ बुद्ध धर्म
३० लक्ष्मी वी	६७ ज्ञातक वास
३१ अभियर्ष (भाग-२)	६८ ज्ञातक मास्य (भाग-२)
३२ वासवा वल (भाग-१)	६९ सर्वज्ञ (भाग-१)
३३ वासवा वल (भाग-२)	७० पत्ति प्रवेश (भाग-१,२)
३४ धर्मो व केशी	७१ शिक्षा गीतनी
३५ प्रार्थना सप्त	७२ जय पाठ व ध्यान
३६ वास (भाग-२) (दि.स)	७३ धर्म कर्त्तव्य
३७ शीट्ट शीट्ट वहा	७४ विपिण ज्ञातक
३८ मूर्च्छक पाठ मन्त्र	७५ विराल गुण पुत्रके ज्ञातक विपत्त शबेके (प्रसं)

धर्मकीर्ति प्रकाशन (नेपाल भाषा)

७६. धम्मपद (सुलोचनाद्वय)	११६. परित्रयता अवतरण (भाग-२)
७७. शार्ङ्ग (भाग-१)	११७. दीर्घसु जीमा
७८. लज्जाराज वन	११८. मज्झ विमल वन्दना व परित्रय
७९. सर्वज्ञ (भाग-२)	११९. मज्झसु पद्यः
८०. धाम	१२०. सत्कृती
८१. शक्तिज्ञ सुत	१२१. कर्तव्य (द्वि.सं.)
८२. मध्याय मार्ग	१२२. विमल वन्दना व परित्रय पद्य धारणु परित्रय
८३. महासिंहपाद सुत	१२३. बुद्धस्य कथनस्य व इत्यनदम्ब
८४. विम्व काय व म्हावाय	१२४. विरसुसदा शार्ङ्ग
८५. मिथु जीवप	१२५. विरल वन्दना व परित्रय
८६. सनध व विपरयना लक्षित	१२६. धम्मवक्कपयसस सुत (द्वि.सं.)
	१२७. पदुत्तमपत्ति
८७. महापाद ज्ञातक	१२८. कर्म व धर्मफल
८८. विम्व मन्ना	१२९. शिक्षा (भाग-५)
८९. विवेक बुद्धि	१३०. कर्मस ज्ञान (भाग-२)
९०. जग ताद्विष इष्यते	१३१. लक्ष्मि सुत वत (भाग-१)
९१. बुद्धपूजा विधि (भाग-१)	१३२. लक्ष्मि सुत वत (भाग-२)
९२. स्वास्व्य ज्ञान	१३३. अधिष्ठातृ द्वि.सं. (भाग-२)
९३. शिक्षा (भाग-१)	१३४. अधिष्ठातृ पत्ति
९४. शिक्षा (भाग-२)	१३५. महापिण्डस्य पुत्र सु ? (द्वि.सं.)
९५. बुद्धि व सुम्भ	१३६. अनन्तलक्षणस्य सुत (द्वि.सं.)
९६. विपरयना ध्यान	१३७. बुद्धपूजा, धम्मपद व ज्ञानपदान (इ.सं.)
९७. सतिपरिपूरण भावना	१३८. विरल वन्दना व परित्रय (द्वि.सं.)
९८. शार्ङ्ग (भाग-६)	१३९. धम्मवक्कपयसस सुत
९९. धम्मवक्कपयसस सुत (इ.सं.)	१४०. बुद्ध वन्दना विधि व बुद्धस्य पित्रिणु विरल
१००. नीलान बुद्ध	१४१. मज्झसुपुण्ड (द्वि. सं.)
१०१. मेघामय २५ व विगु सुमणि	१४२. दीर्घ वीर्य वला (द्वि. सं.)
१०२. बुद्ध व शिक्षा (इ.)	१४३. महापिण्डस्य पुत्र सु ? व अन्तुस्य वन
१०३. शिक्षा (भाग-३)	१४४. वीर्य सुतो पुत्रः
१०४. शिक्षा (भाग-४)	१४५. विरल वन्दना व परित्रय (इ.सं.)
१०५. महा स्वान ज्ञातक (द्वि.सं.)	१४६. विरल वन्दना व परित्रय सुत
१०६. धम्मपद व्याख्या (भाग-१)	१४७. सुत पुत्रः
१०७. धम्मपदस्य शार्ङ्ग	१४८. सत्कथनुदी बुद्ध
१०८. अधिष्ठातृ (भाग-२) (द्वि.सं.)	१४९. सुत्ता
१०९. सत्तापका स्वप्नु	१५०. विरल वन्दना व परित्रय (द्वि. सं.)
११०. धम्मपद (सुत पत्ति सक्ति)	१५१. विरल वन्दना व परित्रय (द्वि. सं.)
नेपाल भाषाय अनुवाद) (पं.सं.)	१५२. सत्कथिपुत्र सुत
१११. जादवी वीर्य महित्तपि	१५३. वीर्यी
११२. वीर्य नैतिक शिक्षा (भाग-१)	१५४. अन्नगत वत
११३. वेदसन्धार ज्ञातक	१५५. विरल सुत सुमने (सिद्धिमिणु लक्ष्मण)
११४. निर्वाण (रचना सप्रश्न)	१५६. मज्झसु पद्य व धम्म सु जी (इ. सं.)
११५. विरल सुत सुमने ज्ञानवा	१५७. विरल वन्दना व परित्रय (वी. सं.)
शिक्षा धारणे (द्वि.सं.)	१५८. अधिष्ठातृ
	१५९. श्रेष्ठ पवित्र बोधायन (दो. सं.)

मुद्रकः नील सरस्वती छापाखाना लाजिम्पाट, काठमाडौं, फोन नं. ४४३३०४४